

DUHOVNO ŽIVLJENJE

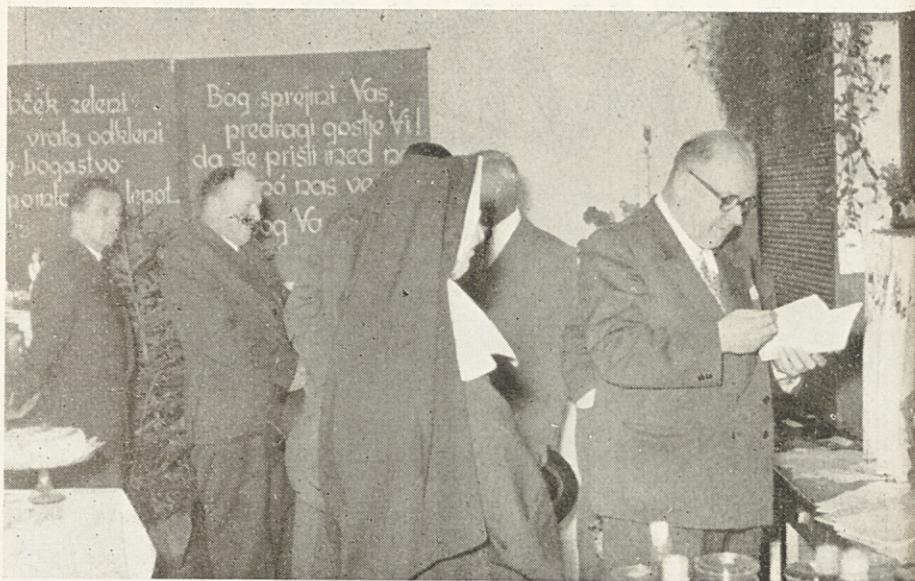
la vida espiritual

DECEMBER 1956

D 59964

diverziona
toriana

Deželni glavar Wedenigg je prvičrat v zgodovini koroškega šolstva obiskal razstavo gospodinjke šole v št. Rupertu. Pravkar pregleduje zvezke. Spregovoril je tudi slovensko.

Levo: Lužiški Srbi pojejo na manjšinskem kongresu, ki je bil preteklo poletje na Koroškem.

Na prvi strani: Jaslice v farni cerkvi Predoslje na Gorenjskem — ene najlepših v Sloveniji

SLOVENCİ V ARGENTINI POZDRAVLJAMO IZ SRCA V SVOJI SREDI
PRILJUBLJENEGA ŠKOFA

DR. GREGORIJA ROŽMANA

IN MU ŽELIMO,

DA BI SE VES ČAS SVOJEGA BIVANJA MED NAMI DOBRO POČUTIL.
NAJ BI NJEGOV OBISK BIL NJEMU V ČIM VEČJO DUHOVNO
TOLAŽBO, NAM PA SLUŽIL ZA UTRDITEV V DOBREM IN
V DUHOVNI NAPREDEK.

^v *Življenjski advent*

Advent je čas pričakovanja. Gospodov prihod pričakujemo. V tem smislu je naše življenje advent. Vsak človek, ki živi na svetu, gre Gospodu naproti. V božjih načrtih je določena že ura, kdaj se bosta srečala.

Cerkev nas zadnjo pobinkoštno in prvo adventno nedeljo v evangeliju opozarja na to resnico in skuša v naših dušah vzbuditi nastrojenje pričakovanja. To pričakovanjsko razpoloženje in mišljenje je pristno in značilno krščansko. Krščanstvo je vera v „poslednje reči“, ki nas čakajo ob smrti.

1. Krščanska vera usmerja in vodi naše misli, naše hotenje in stremljenje na zadnje, na končni cilj, ki je Bog. Tja meri vse, tja gre naša pot, ali hočemo ali nočemo, vsaka ura naj privede bliže tem poslednjim rečem: smrt, sodba, pekel, nebesa. Advent je najbolj primeren čas v cerkvenem letu, da si poživimo to vero. Misel na končni prihod Kristusov k sodbi mora biti v nas živa, vse obvladajoča, ki vpliva na naše delovanje, na vse naše življenje. Adventna miselnost mora biti trajna in dosledna.

Vera v poslednje reči je luč, ki iz daljne bodočnosti, od „konca sveta“ sèm pošilja svoje žarke v naše sedanje življenje in nam vse dogodke, dolžnosti in vrednote kaže v tisti končni perspektivi, ki edina vse pravilno riše. Če je adventna miselnost značilnost krščanstva, mora biti tudi značilnost vsakega posameznega kristjana. Ta značilnost se posebno jasno kaže in boleče čuti med kristjani v poganskem okolju. Krščanska miselnost je v opreki s pogansko in z vsem poganskim življenjem. Krščeni se izloči iz družabnega življenja poganov, ne more se več udeleževati malikovanja, ne družabnih prireditev ali iger, ki nosijo praznoveren pečat, ne sme se več ravnati po poganski morali.

Mi smo iz rodu, ki je že dolga stoletja krščanski, pa vendar mnogokje živimo v okolju, ki je praktično materialistično in brezbožno ter povsem nasprotno temu, kar krščanska vera uči in zahteva. Če smo res kristjani, se moramo opazno razlikovati od nekristjanov in od tistih, ki so po imenu kristjani, ne pa po življenju.

2. Jezus je malokdaj tako konkretno in podrobno napovedal in opisal kakor konec sveta, prihod Sinu človekovega k sodbi in končno sodbo. Opozarjal je, naj nikar ne pozabimo, da gremo „koncu“ naproti, pa ne vemo, kdaj pride. Zaradi tega moramo biti čuječi, pazljivi in vedno pripravljeni. Z napovedjo vesoljne sodbe je združil tudi napoved preganjanja svoje Cerkve in mučeniško smrt svojih učencev in, da se bo to vedno ponavljalo vsa stoletja do konca sveta, kakor to v sedanosti sami doživljamo. Jezus nam je vse to naprej povedal, da bi nas preganjanja ne zmedla, kadar pridejo, ampak bi jih polni upanja v njegovo milost

mirno sprejeli. Ni nam rekel, naj potrpiamo, kadar nas zadenejo, marveč je dejal: „Veselite in radujte se, zakaj veliko je vaše plačilo v nebesih.“

Apostoli so Jezusove napovedi oznanjali povsod, kamor so prišli po povelju Gospodovem, in vernike pripravljali na dan prihoda Gospodovega. Svetemu Pavlu je bila ta beseda zelo priljubljena, mnogokrat ponavlja v svojih pismih, naj ostanejo stanovitni v veri „do dne prihoda Gospodovega“. Sv. Pavel je tako pogostc pridigal o tem, da so poslušalci ponekod mislili, da je Gospodov prihod že kar pred durmi in jim je moral to podrobneje razlagati v pismih. Sveti Janez pa je napisal celo knjigo „Razodetje“, o tem, kar je v duhu gledal dogodkov v „zadnjih dneh“ pred resničnim prihodom zmagoslavnega Sina božjega k veličastni poslednji sodbi.

3. Naša narava, kakršna je po izvirnem grehu, nosi v sebi vprašanja, na katere daje odgovore edino le božje razodetje o poslednjih rečeh. Nekaj nedovršenega, nedokončanega je v nas, posebno v duhovni plati naše narave. Kar naredimo in storimo, nosi pečat nepopolnosti in nedovršenosti. Ako sebe in svoje delo kolikor mogoče nepristransko presojamo, najdemo v vsem vrzeli in pomanjkljivosti. To vidimo v svojem vsakdanjem življenju, v svojem poklicu, v vsem udejstvovanju v družini, v družbi, v službi in v prosto izbranih sodelovanjih. V nadnaravnem življenju je isto. Sv. Pavel omenja, da je naše spoznanje le delno in nepopolno; popolno bo šele, ko se razodene Bog in ga bomo spoznali iz obličja do obličja. Človek nikdar ne more popolnoma doseči krščanskega ideala; v Bogu živečega človeka. Nikdar ne more božje zamisli v sebi v vsej resnici in lepoti izoblikovati. Edini človek, ki v celoti in popolnoma odgovarja idealni božji zamisli, je Marija, brezmadežna in milosti polna, vsi drugi smo nedovršeni in nepopolni. Vsi moramo po lastni izkušnji priznati, kar sv. Pavel priznava, da čuti v sebi dvojno postavo: postavo duha, ki se je veseli, v svojih udih pa čuti drugo postavo, ki postavi duha nasprotuje. Dobesedno takole piše: „Čutim postavo, da, ko hočem delati dobro, mi je lažje to, kar je hudo.“ Tako je razpet med dva tečaja, ki vlečeta vsak na svojo stran, in je duhovno križan v boleči napetosti, da vzdihne: „Kdo me bo rešil?“

Ali ne čutimo mi istega? Iz spoznanja nedovršenosti hrepeni naša narava po izpolnitvi, po rešitvi napetosti dvojne postave in si želi tiste popolnosti, v kateri ne bo čutila več nedovršenosti, ne nasprotstva do postave duha. Hrepeni po tisti popolni osvoboditvi, ki jo bomo dosegli tedaj, ko se bo adventno pričakovanje spremenilo v popolno in vekotrajno posest neskončno popolnega Boga. Dotlej pa vsak človek zdihuje po uresničitvi tega hrepenenja; tudi tisti, ki ne veruje in išče morda v grešnih užitkih umirjenja, saj je tudi to znamenje naravnega hrepenenja po izpolnitvi, samo v napačno smer je obrnjeno.

4. Pa tudi neživa narava čuti nedovršenost v pričakovanju odrešenja. Sv. Pavel piše Rimljanom: „Stvarstvo željno pričakuje ragodetja,“ namreč razodetja v poveljanih telesih zveličanih na sodni dan. Po Pavlovi besedi je zapadlo

vse stvarstvo prekletstvu zaradi greha, ki ga je storil človek; ob poslednji sodbi se bo stvarstvo rešilo iz suženjstva pokvarjenosti v svobodo poveljanih božjih otrok. „Vemo namreč,“ nadaljuje sv. Pavel, „da doslej vse stvarstvo skupno zdihuje in trpi kakor v porodnih bolečinah.“ Sv. Peter pa napoveduje: „Sedanje nebo in zemlja sta prihranjena za ogenj, za dan sodbe... tedaj bo nebo s hrumom prešlo, prvine se bodo v ognju raztopile, zemlja in dela na njej pa bodo zgorela... Čakamo pa po božji obljubi novih nebes in nove zemlje, kjer prebiva pravičnost.“ — Sv. Janez v svojem Razodetju že zmagoslavno trdi: „Videl sem novo nebo in novo zemljo.“

Vse stvarstvo s človekom na čelu je v adventnem pričakovanju odrešenja in popolnega razodetja božjega. Življenje naše na zemlji je le doba priprave na končni prihod Gospodov. Zdrava pamet nam pravi in življenjska modrost nas sili, da imejmo ta zadnji cilj, te poslednje reči, ki nas čakajo, vedno pred očmi, nikdar jih ne pozabimo. V vsem življenju moramo izbirati in rabiti sredstva, tiste načine in poti, ki najbolj gotovo vodijo k zadnjemu cilju. Komunisti dosegajo uspehe zaradi tega, ker fanatično dosledno in zagrizeno gredo za ciljem, spraviti ves svet, narod za narodom, pod svojo brezbožno oblast. Kar ti po svoji naravni pameti delajo, storimo mi po veri, katera nam po božjem razodetju kaže zadnji, od Boga nam postavljeni cilj, ki ga naj dosežemo. Z vsemi silami gremo za tem ciljem. Seveda imamo na zemlji še druge vmesne cilje, ki naj jih v tem življenju dosežemo, in je prav in je naša poklicna dolžnost, da delamo, študiramo, se trudimo in borimo za te minljive cilje, a vedno s pogledom na poslednje reči, da jih ne zgrešimo. Nobena stvar na svetu nas ne sme premotiti, da bi zane-marili skrb in delo za zadnje svoje cilje. Glavno in končno stremljenje vsega našega življenja mora biti Bog. Bodimo pripravljeni, da nas bo mogel vzeti k sebi, kadar bo prišel in da bomo potem vedno z Gospodom. Vsakoletni cerkveni advent se konča s praznikom rojstva Gospodovega, naš življenjski advent naj bi se končal z vstopom v večno življenje.

škof GREGORIJ ROŽMAN

Dve reči sta, uči Mark Avrelij, na kateri moraš biti zmerom pripravljen: prva, da delaš samo to, kar narekuje za blagor človeštva kraljevi dajavec zakonov, razum; druga da svoje naziranje spremeniš, če te kdo pouči o boljšem in odvrne od krivega mnenja. — Če me more kdo s trdnimi dokazi prepričati, da je moja sodba kriva, ali da napak ravnam, bom svoje mišljenje rad spremenil; zakaj resnica je, ki jo iščem.

Življenje staršev je knjiga, v kateri bero otroci.

Sv Avguštin

PAPESKI MOLITVENI NAMEN ZA LETO 1956

Že smo rekli na tem mestu, da Apostolstvo molitve zelo dela na to, da člani vneto častijo presv. Srce Jezusovo. Posvetitev temu Srcu, bodisi osebna ali družinska ali skupinska, sveta ura in zadostilno sveto obhajilo na prve petke so najbolj običajne oblike tega češčenja. Praznika Srca Jezusovega in Kristusa Kralja naj se na zunaj čim bolj slovesno praznujeta, čemur pa je treba dodati, kot je povsem naravno, notranjo vnemo in gorečnost.

Beseda „posvečenje“ članom Apostolstva ne sme biti samo fraza, za katero bi skrivali svojo plitvost. Zato posvečenje ne sme obstojati le v opravljanju določenih molitev, temveč v skladnosti našega življenja s Kristusovim vzorom. Tudi vsaka posvetitev zahteva in vključuje zadoščevanje, ker le taka posvetitev more biti uspešna in v apostolatü rodovitna.

Kar smo povedali o Srcu Jezusovemu, velja tudi za češčenje Marijinega brezmadežnega Srca. Apostolstvu molitve ni neznano, da bodo člani veliko lažje in veliko rajše molili in se žrtvovali, če jim bo pomagala Mati božja, ta velika posredovalka milosti božje in ljubljenska nebeškega Očeta. Zato vsak član Apostolstva istočasno s Srcem Jezusovim zaupno časti tudi Srce njegove Matere.

Molitveni namen za december:

**DA NE BI LAŽI IN VARLJIVE OBLJUBE UBILE VERE TEH, KI TRPE
PREGANJANJE**

Sovražniki krščanstva uporabljajo danes prav tako kot nekdaj obe vrsti nasilja: fizično in duhovno. Za oboje imajo številne izvedence in neomejena sredstva. Znanstvene metode in ozir na ostali svet odsvetujejo samo surovo silo; razen tega vedo, da zlasti javno mučenje vernikom odporne sile še ojačuje in ustvarja nove junake. Tito je l. 1953 dejal: „Ne soglašamo s takimi načini (to je s fizičnimi napadi na duhovnike in vernike), ker imamo za to borbo na razpolago mnogo bolj učinkovita sredstva.“

Jče, taborišča, mučenje, umori — to naj bo neprestana grožnja v ozadju, sicer pa naj za iztrebljanje vere služijo

predvsem laži in varljive obljube. Vera je sicer milost, vedno pa zahteva razumskih temeljev in pristanka volje. Milosti neverniki ne priznavajo, zato naperjajo svoje napade proti razumu in volji. Laži naj neprestano dovajajo napačne podatke, iz teh naj pride do napačnih sklepov; dotedanji vrstni red vrednot naj se pokaže kot pogrešen, zanimanje za nadnaravni svet naj opeša. Na laži oprte obljube naj obrnejo voljo: negotovost, dvom, stiska, privezanost na ta svet dosežejo, „da se nekateri predajo obupu in izgube prvotno gorečnost, ali — kar je še huje — pridejo do zaključka, da je treba nauk našega Gospoda Jezusa Kristusa omiliti in prilagoditi „novi stvarnosti“ (Pij XII. v letošnjem pismu preganjanim kristjanom).

Ako se posreči prevarati razum in zavesti voljo, tedaj izgine pripravljenost za sodelovanje z milostjo in vera

usahne. Prav milost pa je tista, ki v neštetih primerih preprečuje brezbožnikom take uspehe. Da bi torej obilna milost razsvetljevala razum in krepila voljo preganjanim in da bi v njih ustvarjala in vzdrževala vero — to je želja sv. Cerkve, za to prosi papež Vsemogočnega, k molitvi v ta namen poziva vse vernike. Od naše solidarnosti je odvisna odporna moč naših preganjanih bratov; od življenjske sile celotnega Skrivnostnega telesa Kristusovega pa je odvisna tudi usoda zaslepljenih sovražnikov Boga, vere in Cerkve.

Apostolstvo molitve se z vsem ognjem pridružuje sv. očetu in z njim in vsemi kristjani dobre volje „prosi do brotnega Boga, naj podpre preganjane, da pod neusmiljenimi udarci brezboštva in lažnivih naukov ne omagajo, pač pa da z odločnostjo mučencev dado javno pričevanje svoji veri. Tako bodo celo njihovi preganjalci dosegli odpuščanje pri Njem, ki z odprtimi rokami čaka, da se slednji izgubljeni sin povrne v Njegov objem.“ (Zaključek že navedenega papeževega pisma).

Prof. ALOJZIJ GERŽINIČ

LA JUSTICIA SOCIAL

La distribución acertada de las riquezas; la ayuda generosa, espontánea, sincera del que tiene para el pobre y el necesitado; el pago de un salario justo al obrero y al campesino; la cooperación del rico a tantas obras que ameritan su aportación para el mejoramiento o sostenimiento de seres indigentes y paupérrimos: la práctica, en otras palabras, de una justicia social equitativa y acertadamente equilibrada, constituye uno de los problemas capitales, por el que lucha la Santa Iglesia Católica secundada por el cristianismo responsable y consciente de sus deberes.

Es alarmante la falta de conciencia de muchas personas a quienes Dios ha concedido el don de riquezas temporales, que no solamente se niegan a remediar las necesidades de sus semejantes, sino que retienen injustamente el salario a sus trabajadores y derrochan en cambio cantidades cuantiosas de dinero en lujos, vanidades y bagatelas superfluas, que en ocasiones las llevan hasta pasar el límite de la dignidad y la decencia. Los hay guiados por una codi-

cia insaciable acumulan riquezas, sin detenerse ante la injusticia y la arbitrariedad y se niegan a gastarlas en un afán casi diabólico de tener más y más.

Si pudieran preguntarles a los que guiados por sus mismos, mezquinos sentimientos, le precedieron ante el Supremo Tribunal, de qué les sirvió esa ególatra afición al dinero que pudieron emplear en tantas obras piadosas y buenas, se retractarían quizá a tiempo de su conducta necia y perjudicial...

Todos ellos debieran seguir el ejemplo elocuente de los que calladamente, saturada su misión con el sello meritatorio de la discreción y de la prudencia, saben socorrer al infortunado, remediar al necesitado, curar al enfermo y obrar siempre con estricta justicia en el pago de salarios y en la distribución de su dinero. Esos son los cristianos responsables y conscientes de sus deberes, que se ajustan a los puntos principales de la Doctrina Social Católica que se centra en la dignidad de la persona humana.

LUZ de ALSO

Delavec v sodobnem svetu

Ob priliki zborovanja katoliških delavcev v Milanu, 1. maja 1956, je sv. oče po radiju naslovil nanje poslanico, ki je polna bogatih misli in pristrčnih vzpodbud. Ker tudi slovenski izseljenci danes v glavnem pripadajo delavskemu stanu, se nam zdi prav, da naše čitatelje seznanimo s papeževimi mislimi.

Bistvo in korenina edinosti med krščanskimi delavci je in mora biti vera v edinega Kristusa, Odrešenika vseh ljudi, in v edino Cerkev, mater vseh vernikov, ki ne pozna nobene omejitve in ne išče osebnih koristi. Ta temeljna in granitna edinnost priganja, še več, celo nalaga dolžnost, da katoliški delavci odpro svoja srca vsemu svetu, ki jih obdaja in povsod širijo božje kraljestvo, ki je kraljestvo pravice in ljubezni. Najgloblji razlog za obstoj vsake katoliške organizacije ni strah pred drugimi gibanji ne borba proti njim, tudi ne čut vzajemnosti, ki družijo člane istega razreda, ampak notranja dolžnost in vnema, ki jo čutite v sebi kot katoličani, da bi postali Kristusovi apostoli med svojimi brati, ki ne poznajo njegovega odrešilnega poslanstva ali pa ga zavračajo.

Združeni v Kristusu, ki je življenjsko središče vaše edinosti, hočete biti apostoli ne samo zato, ker ste z njim deležni tistih življenjskih razmer, ki so bile nekdanj v dolgih letih njegovega bivanja na zemlji tudi njegove, ko so znojne kaplje kot biseri blestele na njegovem čelu, ampak predvsem zato, ker kot bolj zvesti in odločni učenci čutite v sebi njegov božji ogenj ljubezni do vseh ljudi na zemlji. Kristusova ljubezen in apostolska moč vas priganjata, da gledate v vsakem delavcu človeka, ki ga je Bog ustvaril in odrešil, da bi mu tako spet vrnil, kar mu po božji volji gre.

Razlog za obstoj delavske Katoliške akcije

Naj bo kakršna koli že bodočnost delavskega sveta, vedno bo potrebno, da bo večje ali manjše jedro apostolov pritiskalo in ohranjalo v socialnem življenju pečat Kristusovega kraljestva, tako da bo posredovalo in varovalo vrednote, ki jih vsak človek in vsak prevdaren delavec izredno ceni. Te vrednote so: pravica, svoboda in mir s stvarnim sodelovanjem razredov. Vsi delavci namreč — tudi tedaj, če jih vzamemo samo kot ljudi — pripadajo svojemu Stvarniku in Odrešeniku Kristusu. Vsi tisti, ki so se od njega oddaljili, se morajo s čisto vestjo spet k njemu vrniti.

Delavska Katoliška akcija odpira vrata vsem delavcem

Toda zdi se, da nekateri nimajo jasnega pogleda na to, kako bi mogle organizacije delavske Kat. akcije logično in nujno izvirati iz notranjega bistva krščanstva. Nasprotno! Očitno kažejo svoje notranje razpoko, ko se trudijo, da bi utemeljili in nekako opravičili obstoj krščanskih delavskih organizacij. Pred kom in čemu bi naj ga opravičevali? Opravičiti ga je treba zaradi takozvanega splošnega delavskega gibanja: opravičiti zaradi dozdevne „razpoke“, ki bi jo mogle skupine delavske Katoliške akcije povzročiti gibanju samemu.

Kdo ne ve, kako so takšni razlogi in strahovi brez podlage? Temelj in cilj vsakega socialnega gibanja, torej tudi delavskega je človek s svojim nadnaravnim namenom, z vsemi naravnimi pravicami in dolžnostmi, ki jih tudi tedaj ne sme prezirati, kadar gibanje zasleduje sámó gospodarske in minljive cilje.

Tistim pa, ki se boje „razpoke“ in ločitve, je treba povedati, da je resnica prav nasprotna. Skupine delavske Katoliške akcije so pripravljene odpreti vrata vsem, ker je njih srčna želja, navezati vedno ožje stike z vsemi tistimi, ki pripadajo delovnemu svetu bolj zato, da bi dajali ko sprejemali. Prav pred enim letom so dali krščanski delavci prepričevalen dokaz za to, ko so vse napravili deležne praznika prvega maja, ki se je prej vedno smatral kot nekaj znak samo določene skupine delavcev.

Vendar, kakor ohranjanje lastne značilnosti ne sme ovirati organizacij delavske Katoliške akcije, da bi se vedno bolj širile izven svojega kroga, tako morate tudi paziti, da organizacija ne bo propadla in, da je ne vpije v sebe delavsko gibanje sámó.

Družba zaupa v gibanje krščanskih delavcev

Zato pogum in srčnost, ljubljeni sinovi! Skrbite za vedno ožjo edinost okoli svojih miroljubnih zastav, ki se jim — kakor se zdi — že smehlja sijajna bodočnost, bogata utemeljenih nad. Organizacija delavske Katoliške akcije ima v sebi živo in notranjo moč, ki bo potem, ko se bo popolnoma razširila, z uspešnim delom pospeševala zaželen prihod resničnega socialnega mira. Krščanski delavci, ki jih spodbujajo večna načela in zajemajo sladko moč za zmago nad ovirami iz vere in milosti, morda niso več daleč od dneva, v katerem bodo mogli izvrševati v delovnem svetu službo voditeljev. In zakaj bi je ne? Zdrav nauk, ki ga izpovedujejo, pravilno mišljenje, ki jih spodbuja, sta

še druga zakonita naslova, da bodo postali voditelji sedanjega delavskega gibanja.

Vsak bister duh more z lahkoto ugotoviti, da so vaši sklepi pošteni, da boste resno uporabljali sredstva, da pravilno pojmuje pravičnost in predvsem svojo neodvisnost od zunanje moči in koristi. Nasprotno pa, kadar so dani utemeljeni razlogi za sumnjo o poštenosti, pravilnosti in zlasti o zmožnosti nadutih voditeljev, da bi mogli obvladati strasti potem, ko so jih sami razvneli, ko zahtevana pravica postane krivična, je umevno, da nastane odpor ali pa se dajejo navidezna popuščanja, ki pa ne spremené bistva stvari. Toda nobenega izmed takih sumenj ne zatemnjuje upanja, ki ga ima družba v vas, krščanski delavci, ker se dobro zaveda, odkod izvira in po kakšnih strugah teče vaše gibanje.

Cerkev ljubi delavce in mir, odklanja vojsko

Korakajte torej z zanesljivo zavestjo proti vzvišenemu cilju, ki ste si ga odločili. Obračajte se s posebno skrbnostjo k bratom, ki so žrtve zmot in prevar. Vašo delavnost in vašo vero v uspeh vaših del naj množí zavest, da smo Mi z vami, ker se zavedamo svoje apostolske dolžnosti; priganja pa nas k temu tudi ljubezen, ki ni prazna in nerodovitna, ampak delavna, živa, resnična in učinkovita. Z isto ljubeznijo kakor pa pež vas ljubi tudi Cerkev. Očetovsko povezani z vašo usodo in z usodo vaših družin in zavedajoč se vaših potreb, vaših pravic in dolžnosti, smo Mi z vami v razburkanih spremembah današnjega sveta. Ker pa pomoč, ki jo danes Cerkev nudi delavskim razredom po svojem nepretrganem izročilu, navdihuje njihove vidike in zakone z večno evangeljsko modrostjo, ne more nihče izmed vas, ljubljeni sinovi, dvomiti o dobrinah verskega, nravnega in tvarnega reda, ki vam jih posreduje s svojim skrbnim delom s pomočjo reda in miru.

To sta zares najvišji dobrini, ki jih hočemo s svojim delovanjem doseči vedno, kadar obračamo svoj pogled k zemeljski minljivosti in podajamo roko vsem, ki ji morejo določiti pravilno smer.

Predvsem pa hočemo doseči mir, kakor veste, ljubljeni sinovi! Cerkev — to smo že večkrat ponovili — odklanja vojsko in njene grozote, posebno danes, ko groze prestrašenemu človeštvu vojna sredstva, ki morejo uničiti vse dobro in vsako civilizacijo. Cerkev želi in brani mir, notranji mir med sinovi iste domovine in zunanji mir med člani velike

človeške družine. Zato Cerkev potrebuje odločnih in vplivnih sodelavcev na tem velikem področju. Med te sodelavce, ki jih je že mnogo po vseh delih sveta, prištevamo tudi vas, krščanski delavci vseh podnebij in vseh jezikov. S svojo zvestobo evangelijskemu nauku in navodilom cerkvenega načelstva ne sodelujete samo na delovnem polju pri zmagoslavju božjega kraljestva v družbi, ki večkrat pozablja na bivanje Boga, na njegovo voljo in na njegove najsvetejše pravice, ampak stopate v prvo vrsto zdravih sil socialnega telesa, ki se trudijo v miroljubni borbi za skupno rešitev narodov.

Priredil Gregor Mali

Slovanski svetniki

Sveta katoliška Cerkev želi, da bi verniki goreče častili svetnike in svetnice božje, ker so živeli za Boga, trpeli in umrli zanj. Prelepe zglede so nam zapustili, ki naj bi jih mi posnemali. Toda da bomo mogli svetnike posnemati, moramo poznati njih krepostno življenje.

Sveta Cerkev tudi želi, da bi vsak narod posebno častil svoje svetnike, ako jih ima. Tudi Slovani imamo lepo število (okrog 70) svojih svetnikov in blažencev, katerih življenje je nam bolj malo znano. Zato bomo vsak mesec objavili na kratko po en svetniški življenjepis.

I. SV. PROKOP

Prokop se je rodil v Hoteunu pri Češkem brodu za vladanje kneza Boleslava II. Pobožni starši so ga lepo krščansko vzgojili. Že kot otrok se ni hotel udeleževati otroških iger, ampak je rajši molil. Starši so se odločili preskrbeti svojemu sinu potrebno izobrazbo, da bi se mogel potem posvetiti duhovskemu stanu. Ta čas so bili na Češkem duhovniki dvojne vrste, latinskega in slovanskega obreda. Večina je bila latinskega obreda, ker papež Janez XIII. je l. 973 ustanovil praško škofijo s tem pogojem, da bo v njej vladal latinski obred.

Vendar se je ohranil še na mnogih krajih slovanski obred.

Češko ljudstvo se je z veliko večjim zaupanjem oklepalo slovanskih, kakor latinskih duhovnikov. Zato se je tudi Prokop odločil postati duhovnik slovanskega obreda. Poslali so ga starši v Prago na Višegrad, kjer so še vedno bivali pri cerkvi sv. Klementa duhovniki slovanskega obreda, ki so odgajali in izobraževali dijake. Prokopa so izročili slovečemu duhovniku, ki ga je učil posvetnih in cerkvenih ved.

V duhovnika posvečen je Prokop deloval na Moravskem, kjer je po

razpadu velehradske nadškofije bival škof, ki je posvečeval slovanske duhovnike. Moravska je spadala od leta 1003 pod gospodstvo poljskega kneza Boleslava Hrabrega, ki je podpiral duhovnike slovanskega obreda, da bi s tem pridobil naklonjenost ljudstva.

Prokop je prišel na Moravsko okr. leta 1003. Živel je jako pobožno in se zatajeval, toda njegovo srce je hrepenelo po višji krščanski popolnosti. Zato je postal menih. Na Moravskem in na severnem Ogrskem je bilo tedaj še lepo število slovanskih redovnikov bazilijancev. Kot menih je natančno izpolnjeval redovna pravila ter napredoval v krščanski popolnosti in modrosti. Da bi še z večjo gorečnostjo Bogu služil in se še bolj zatajeval, je želel postati puščavnik. Bila je tačas navada v redu sv. Bazilija, da je samostanski predstojnik dovolil posebno pobožnim menihom, da so odšli v samoto in živeli kot puščavniki.

In tako je bila samota za Prokopa nova šola, v kateri se je čedalje bolj izpopolnjeval. Tam ob reki Sazavi v lepi dolini daleč od človeških bivališč si je sam postavil iz kolov hišico za bivanje.

Prihajali so k njemu od blizu in daleč ljudje in se priporočali njegovim molitvam. Prokop je z veliko ljubeznijo sprejemal ljudi, jih učil in razlagal božjo besedo. Žalostne je tolažil, grešnike opominjal k pokori in bolnikom pomagal do zdravja. Darove, ki so mu jih prinašali, je delil med ubožce, katerim je s tako dobrotljivostjo stregel, kakor bi občeval s samim Kristusom. Prihajalo je pa tudi mnogo takih vernikov, ki so hrepeneli po njegovem zgledu se odpovedati svetu in prebivati z njim v

samoti. Prokop jih je rad sprejel in skrbel zanje.

Tako je na Sazavi nastala cela družba puščavnikov, ki so pod vodstvom svojega učitelja Prokopa služili Bogu z molitvijo, se zatajevali ter bolnikom in ubožcem izkazovali dobra dela usmiljenja. Puščavniki so živeli raztreseno, toda Prokop je jel misliti na to, kako bi ustanovil samostan. Zato si je poiskal pripraven kraj in jel okrog l. 1032 graditi stanovanja za menihe in cerkev na čast Kristusu Zveličarju, Devici Mariji in sv. Janezu Krstniku. Prvi menihi sazavskega samostana so bili češki samotarci, ljubitelji slovanskega bogoslužja. Prišlo pa je tudi več slovanskih menihov iz ogrskih samostanov, kjer je prej Prokop sam živel. Samostanski red in bogoslužje je uredil po pravilih sv. Bazilija, katerim je dodal nekatere stvari iz pravil sv. Benedikta. Tako je bil Prokop početnik novega reda, ki je bil primeren duhovnim potrebam slovanskega naroda.

Dasi je Prokop že od začetka sam urejal vse, kar je bilo na Sazavi treba k ustanovitvi in upravi samostana, vendar so ga drugi prisilili, da se je imenoval *opata*. Že od svoje mladosti se je namreč ogibal vsake časti in bil najzadnji med zadnjimi. Šele po mnogem prigovarjanju in ko je sam uvidel, da ho tako sam največ koristil samostanu, se je vdal ter prevzel opatsko breme.

Tudi kot opat je ostal vedno ponižen in goreč in se trudil, da je z lastnim zgledom učil svoje brate in jih vodil po potu krščanske popolnosti. Bil je vedno veselega obraza, da so ga vsi ljubili.

V sazavskem samostanu je bila takoj od začetka tudi šola. Ta je bila

Koroški Slovenci romajo na Svete Višarje med molitvijo sv. rožnega venca

potrebna, da se je nov samostanski naraščaj vzgajal. Učitelj in voditelj mladih redovnikov in drugih dijakov je bil sam opat Prokop. Ker se je že od svoje mladosti izobraževal v slovanskem slovstvu in je bil velik ljubitelj slovanskega bogoslužja, je prepisaval največ sam slovanske evangelije, psalme in druge bogoslužne knjige, pa tudi svoje brate je učil prepisavati take knjige.

Pod njegovim vodstvom se je v sazavskem samostanu gojila umetnost, zlasti petje, slikarstvo, podobarstvo in stavbarstvo. Tako je nastala na Sazavi prva češka umetniška šola.

Sv. Prokop je bil ljubitelj Boga in svojega bližnjega, junak zatajevanja in izvrsten vodnik duš po potu krščanske popolnosti. Mož, ki je velike reči zasnoval v mislih in jih potem tudi izvršil v dejanju. Umrli je leta 1053.

Češko ljudstvo je vedno častilo sv.

Prokopa, romalo na njegov grob in tam zadobilo od Boga na svetnikovo priprošnjo mnogo dobrot. Tudi benediktinci so pospeševali to češčenje in so natančno zaznamovali vse čudežne dogodke. Tako je bila splošna želja češkega naroda, da se pobožni opat Prokop proglasi za svetnika, kar se je zgodilo 4. julija 1204. Grob sv. Prokopa so odprli in slovesno prepeljali njegovo telo dne 29. maja 1588 v praško cerkev Vseh svetnikov.

*

V Združenih državah ameriških imajo benediktinci vzhodnega obreda svojo važno postojanko v kraju Lisle poleg Chicaga, Ill. Tu je benediktinski opatija sv. Prokopa, središče velikega apostolskega dela za zedinjenje pravoslavnih s katoliško Cerkvijo. Tu se je vršil 28., 29. in 30. septembra 1956 velik unionistični kongres.

ANTON MERKUN, USA.

Telo v službi duha

Eno izmed aktualnih vprašanj današnjega časa, glede katerega si moramo biti katoličani na jasnem, je tudi vprašanje človeškega telesa.

Nekdaj se ljudje niso veliko menili za človeško telo. Raje so modrovali o nevidnih silah neba, o Bogu, ki tako čudovito vlada svet, o duši, ki hrepeni po popolni in večni sreči. Tudi so imeli več smisla za gradnjo veličastnih svetilišč in grobnic, ki po svoji silnosti še danes zbude občudovanje, kot pa za svoja bivališča. Pa ne le to! V podcenjevanju telesa so šli še dalje. Plato, grški modrijan iz 4. stoletja pred Kristusom, je n. pr. trdil, da je telo ječa za dušo. Origen je celo v 3. stoletju po Kristusu zapisal, da je telo grob. Manihejci, proti katerim se je z vso ostrino peresa boril sv. Avguštin († 430), pa so učili, da je človek takrat srečen, ko se osvobodi telesa — to je, ko umrje. Podcenjevanje telesa opazimo tudi v srednjem veku pri prvakah zmotnega protestantizma: Lutru, Kalvinu, Zwingliju, ter celo v 19. stoletju. Preteklo stoletje je bilo namreč zaverovano v človeški razum.

VPRAŠANJE NAŠEGA ČASA

A nastopilo je 20. stoletje in odkrilo je človeško telo. „Jaz sem telo in izven tega ni ničesar,“ je zaklical nemški filozof Nietzsche. In to frazo so za njim začeli ponavljati drugi — na žalost številni. Najbolj usodno pa je, da je klic tega blaznega modrijana postal življenjsko vodilo mnogim ljudem. Telo je namreč človeku 20. stoletja — zlasti mor-

da še po letu 1945 — postalo neke vrste božanstvo, kateremu mora vse služiti. Kar stopimo v kako knjigarno, pa bomo videli, koliko je knjig, ki razpravljajo o človeškem telesu. Težko bomo našli dnevnike ki ne bi na dolgo in široko poročali o športu. Vse radijske postaje ob nedeljah zvečer govore o izidu raznovrstnih tekem. Tudi ni nobena skrivnost, da so najbolj obiskane tiste kinodvorane, ki na filmskem traku vrte podobe iz življenja olimpijskih igralcev in filmskih zvezd. Vsak šolarček, ki morda še ne pozna poštevanke, kaj šele apostolske vere, ti brez zadrege našteje imena svetovnih prvakov. Pa nič čudnega ni, saj večji del tedna vse v mestu: staro in mlado, učeno in preprosto, s takim ognjem razpravlja o zadnjih tekmah, kot da bi šlo za življenje in smrt. V znanosti pa so najbolj sodobne tiste vede, ki se bavijo s človeškim telesom, s tem, kako bolj udobno poskrbeti za človeško telo, kako ga bolj zavarovati, kako do večje polnosti razviti sile človeškega telesa. A kar je za nas katoličane najbolj važno, pa je dejstvo, da je današnji človek s kultom telesa izgubil smisel za verske in sploh duhovne dobrine. Kar malo pomislimo, koliko ljudi — zlasti moških — gre na primer v velikih mestih k nedeljski službi božji in koliko jih hodi na športna igrišča. Mislim, da na splošno ni pretirano, če rečem, da je vsa miselnost, vse prizadevanje, vsa skrb in ves trud človeka 20. stoletja obrnjen v telo.

Nam katoličanom preostaja ob tem dejstvu dvojna pot. Ali zapremo oči in

živimo ter delamo, kot bi tega ne bilo. Ali pa se z dejstvom sprijaznimo ter ga v luči zdrave pameti in božjega razodetja pojasnimo, izčistimo ter pokristjanimo. Če bi sledili prvi poti, bi zgrešili pravo smer, kajti krščanstvo ni sveto-bežno, ne boječe, marveč dinamično in osvajačno. Zato se bomo oklenili druge poti in vprašanje najprej osvetlili z lučjo naravnega spoznanja.

TELO V LUČI ČLOVEŠKEGA SPOZNANJA

Pamet, ki nam jo je Bog dal, nam pravi, da človeško telo ni ječa, kot je trdil Platon, ne grob, kot je dejal Origen, ne nekaj slabega, kakor so učili nekateri. A prav z enako jasnostjo nam tudi govori, da človeško telo ni in ne sme biti božanstvo, kot meni današnji v vidni svet zaverovani človek. Kaj pa je potem? Ali je neznanka? Nikakor! Telo je del človeške narave. Ni človeka brez telesa, ni človeka brez duše. Telo brez duše je mrtvo truplo, duša brez telesa je duh. Odtod sledi, da sta duša in telo med seboj v najtesnejšem stiku, še več, da tvorita nekaj enotnega — človeka. Da je to res, se lahko kaj kmalu prepričamo. Ali ni človeško telo tisto, ki uravnava, pospešuje ali ovira delovanje duše? Če je telo zdravo, zmore duh čudovite stvari; če pa človeško telo boleha, hira, tudi duh ne premore veliko. Zato ima prav Tomaž Kempčan, ko je zapisal v svoji „Hoji za Kristusom“: „Veliko dobrega lahko storiš, dokler si zdrav; bolan, ne vem, kaj boš mogel. Malokoga bolezen poboljša.“

Kako velika edinost vlada med dušo in telesom, spoznamo tudi iz dejstva, da telo izraža stanje duše. Včasih je duša vesela, včasih žalostna, enkrat je polna prošnja, drugič polna skrbi; so morda svetli trenutki jasnega upanja, hrepenjenja — zlasti vernemu človeku, pa tudi

temne ure razočaranja, obupa — zlasti nevernim ljudem. A vsa ta stanja duše: veselje in žalost, upanje in obup, razočaranje in hrepenenje, se izražajo v veliki meri na človeškem obrazu.

Včasih pa je vplivanje duše na telo tako močno, da telo — obraz — postane neke vrste podoba neumrljive duše. Ali ni res, da tisti človek, ki premaguje svoje telo, ki gospoduje v polni meri nad njim, na nek način poduhovi svoj obraz? In obratno, kdor si vzame za vodilo oni znani verz: „Predaj se vetrovom, naj gre kamor hoče...“, vkleše vanj svoje grehe. Kar primerjajmo dve taki nasprotujoči si podobi: Kristusa in Judeža, ki ju je narisal Leonardo da Vinci. Kristusov obraz je ves blag, poln ljubezni do ljudi, a tudi poln žalosti zaradi človeške nehvaležnosti. Vse poteze pa izražajo nek nebeški mir. Judež pa je poln zlobe, poln jeze in nemira.

Iz tega spoznamo, da je telo nekaj veličastnega, nekaj lepega. A tako je le, če je v službi duha in duh v službi Boga. Ker tvorita duša in telo enoto — človeka —, zato naše spoštovanje je toliko večje, kolikor telo zvesteje služi duhu. Odtod pa sledi tudi z vso jasnostjo, da je precenjevanje telesnosti na račun duha zabloda, kršitev reda, ki ga je začrtal Stvarnik. Potrebna je fizična vzgoja, kajti ta ohranja telo zdravo, krepko, a ob njej ne sme zaostajati verska in sploh duhovna kultura, kajti le celotna vzgoja more v resnici in v polnosti izoblikovati telo in duha — človeka.

TELO V LUČI VEČNIH RESNIC

Mnogokrat se razpravlja, da je krščanstvo nasprotno telesu. Pravijo, da vera neprestano govori le o zatiranju, „križanju“ telesa, le o tem, kako je treba premagati svoja čutila: vid, sluh, tip, okus, vonj. Toda vse to — tako mno-

gi modrujejo — odbija današnjega človeka, ki si želi veselja, svobode in smelosti. Zato pa je danes vedno več takih, ki se oddaljujejo od Cerkve, zato mladina več ne hiti med „temne“ samostanske zidove, kjer nosijo dolge črne halje, kjer si pritrgujejo v spanju, kjer se postijo in morda celo bičajo.

Vsi ti „vešči“ poznavalci svete vere pozabljajo, da Cerkev ne zahteva odpovedi zaradi nje same, marveč zato, da bi duh vladal nad telesom, nad obojim pa presveta Trojica. Poleg tega pa s takim govorjenjem dokazujejo, da bore malo poznajo našo vero, kajti nihče ne da človeškemu telesu večjega spoštovanja in odličnejše vrednosti kot ona.

Med verskimi resnicami, ki bolj ali manj zadevajo tudi naše telo, se za hip ustavimo pri stvarjenju, izvirnem grehu, posvečenju, smrti in vstajenju, ki se bo uresničilo na tisti silni dan, „ko se bosta majala nebo in zemlja“.

Stvarjenje: Vatikanski cerkveni zbor (1870) je proti zmotam tedanjega časa: monizmu, materializmu in panteizmu izjavil, da je Bog ustvaril ves vidni in nevidni svet. Zato Bog ni stvarnik samo angelov, duhov, neba in zemlje, ampak je prvi vzrok tudi našega telesa. Sedaj pa dobri Bog vsestransko čudovito ohranjanja, vsemu daje življenje, rast in izpopolnitev. Ker pa je v svoji večni modrosti sklenil, da naj pri tem delu, sodeluje tudi človek, zato je tudi vsak dolžan skrbeti za svoje telo, da postane vedno močnejše, vedno lepša zamisel božjega sklepa.

Toda kot ni velike noči brez velikega petka, tako ni naše vere, ki je tako lepa, tako polna luči brez temne resnice izvirnega greha. Posledice te strašne katastrofe vsi dobro poznamo, saj jih okušamo na duši in na telesu. Ker sedaj noče telo več služiti duši, duša ne Bogu, zato ga je treba po besedah sv. Pavla

„devati v sužnost“, da se, čeprav z žrtvijo, ohranja v človeku in med Bogom soglasje. V tem zatajevanju pa ni nič ponižujočega, nič ne-človeškega, nič „srednjeveškega“, marveč nekaj čudovito lepega. Po „križanju“ namreč človek — duša in telo — zaživi božje življenje, življenje božjega otroka. Ne le duša, tudi telo stopi v službo božjega življenja. Zato telo ni, kot meni v snov zaverovani človek, kup mesa, katerega moč in lepota zbrsti, cvete in izcvete kot pomladanska roža, marveč je svetišče živega Boga, saj pravi sv. apostol Pavel: „Ali pa ne veste, da je vaše telo tempelj svetega Duha, ki je v vas in da ga imate od Boga in niste svoji?... Poveljujte torej Boga v svojem telesu!“ Zato pa tudi tako malo ljudi pravilno spoštuje človeško telo.

A kot našim prednikom, tako tudi nam ne bo prizanesla smrt. Prišla bo morda prav kmalu, morda mnogo preje, kakor si sami predstavljamo. „Človek, njega dnevi so kakor trava,“ pravi starodavna modrost. „Kakor cvetica, tako mine: veter potegne mimo nje in ni je več in ne pozna se več, kje je bila.“

Tako bo z nami! Ni še dolgo tega, ko smo zagledali beli dan, pa se že z vso brzino približuje trenutek, ko se bo duša ločila od telesa in ljudje bodo dejali, da smo umrli. Mrtvo truplo bodo zagreblili v zemljo in tam bo razpadlo v prah, iz katerega je bilo vzeto. Kako nespametni bi bili potemtakem, če bi na tem svetu skrbeli le za svoje telo, le za njegovo minljivo lepoto, le za njegovo trenutno ugodje.

A tu še ni konca! Za smrtjo, ki pomeni nevernim konec veselja in konec upanja, bo vernim zasijalo sonce sreče. Ne le duša, tudi telo naj prejme plačilo, saj je v času zemske poti zvesto njej služilo. In res, na tisti veliki dan bodo naša telesa vsa svetla, vsa lepa vstala

KOPALNA SEZONA

Že doma, ko je pritisnila vročina, smo jo skušali vtopiti v vodi. Šli smo „na špico“, v Savo pri Tacnu ali na Ježici in drugam. Kopanje nas je osvežilo, plavanje razgibalo. Oboje nam je dajalo prijetnega razvedrila v sončni naravi. Kopanje je sploh postalo potreba današnjega človeka.

Še bolj čutimo to potrebo v vročem argentinskem poletju. Kolikokrat se nam zahoče hladne, prozorne Save in čistih jezer! A vse to je neznansko daleč. Kot pravljica se sliši. Srečen, kdor si tu more privoščiti pot k morju. Drugi se morajo zadovoljiti s kopališči okrog mesta, v motni Srebrni reki, ali v Tigre-ju... Tretji, večina najbrže, ostaja doma in iščejo utehe — pod prho.

Seveda ima tudi kopanje, kakor vse, kar človek dela, svojo moralno plat. Če je zdravo telo, ni vselej zdravo tudi za dušo. Nič ne pomaga, če kdo tega noče videti. Pred kratkim me je nekdo po tem spraševal. Končno sva obstala ob dveh vprašanjih: Kako je s skupnim kopanjem? Kako je s kopalno obleko? Razmišljajmo ločeno o enem in o dru-

k neminljivemu življenju, k življenju brez gorja, kajti v skrivnem razodetju beremo, da „ne bo do več lačni in ne žejni, tudi sonce jih ne bo peklo ne druga vročina: zakaj Jagnje, ki je v sredi pred prestolom, jih bo paslo ter jih vodilo k virom živih voda; in Bog bo obrišal vse solze z njih oči“ (Raz 7, 16).

V taki luči torej gleda sv. Cerkev človeško telo, ki je v službi duha. In ta luč je vsa svetla, vsa lepa in edino pravilna, kajti razjasni nam polno podobo človeka — božjega otroka.

DR. ALOJZIJ STARC

gem, čeprav sta praktično med seboj povezani.

1.

Skupna kopališča so tista, kjer se kopljejo pomešano moški in ženske. „Skupno kopanje“ umem predvsem kot kopanje na takšnih krajih.

Najprej tri dejstva.

Prvo je, da so danes domala vsa javna kopališča mešana, skupna. Tudi izven kopališč je komaj kje najti za kopanje primernega mesta, kjer človek ne bi trčil na kopalce obojega spola. Saj gotov ne more biti, da jih ne bo. Z drugo besedo: kdor bi se hotel kopati „ločeno“, se mora praktično kopanju seveda odpovedati.

Drugo dejstvo je, da je zginilo iz zavesti večine ljudi, tudi vernih in dobrih, mnenje, ki bi po njem skupno kopanje kot tako (t. j. ne oziraje se na druge okoliščine, n. pr. nedostojno zadržanje, slaba družba, obleka itd.) bilo kaj slabega, kaj „nemoralnega“. Večina ne misli na to. Če bi jim kdo kaj takega dokazoval, bi eni začudeno pogledali, drugi resno in iskreno ugovarjali, tretji bi se pomilovalno nasmihali...

Tretje dejstvo, pomisleka vredno, je naslednje: pred par desetletji še so škofje v mnogih škofijah skupno kopanje naravnost in odločno prepovedovali. Danes ne slišimo več o podobnih prepovedih.

Če obstojimo pri tem zadnjem dejstvu in se vprašamo, kaj je vzrok nekako spremenjenemu zadržanju Cerkve, bomo odkrili namige za pravilen odgovor na naše vprašanje.

Motil bi se, kdor bi menil, da je poglavitni ali celo edini vzrok v tem, da so takšne prepovedi neučinkovite in brezuspešne. Res je sicer, da se zanje večina vernikov ni menila in se ne bi

menila, a samó to dejstvo ne bi opravičevalo Cerkve, da bi molčala.

Drugi bi mislili, da Cerkev pač ne more zahtevati nemogočih reči. Danes pa je ločeno kopanje mnogokje nemogoče. Prepoved skupnega kopanja bi pomenila prepoved kopanja sploh, česar pa danes Cerkvi ne moremo pripisovati. Sklicujejo se na podoben primer glede šol. Cerkev sicer prepoveduje, da bi katoliški starši pošiljali otroke v nekatoliške in nevtralne šole, vendar pa prepušča sodbi škofov, da obisk takih šol dovolijo, kjer katoliških ni, ali jih je premalo, ali so predrage (Can. 1374). Vse to je sicer res, a velja le, če gre v obojnem primeru za reč, ki ni nujno in gotovo slaba. Za skupno kopanje pa je to šele treba videti.

Mirno moremo reči, da Cerkev s svojim molkom ni izdala ali zatajila nobene moralnega načela. Tudi če bi kdaj izrečno dovoljevala skupno kopanje, torej nekaj, kar je prej prepovedovala, ne bi s tem nasprotovala ne sebi, ne morali. Osnovna moralna načela ostanejo vedno ista, nespremenljiva, vselej veljavna, a razmere se morejo tako spremeniti, da istih moralnih načel v spremenjenih razmerah ne moremo in ne smemo več uporabljati. Takih primerov je dovolj. Obresti je n. pr. Cerkev še v srednjem veku splošno prepovedovala, danes jih splošno izrečno dovoljuje — ob istih moralnih načelih. A gospodarstvo se je v bistvu tako spremenilo, da je postalo nekaj drugega kot prej in za to drugo je treba poiskati drugačno pravilo; saj je tudi za obleko odraščajočega otroka treba vedno nove „mere“, čeprav vedno velja, da mu mora biti obleka „prav“.

Ali moremo kaj podobnega reči tudi glede skupnega kopanja? Mislim, da moremo. Zakaj in kako?

Temeljno načelo, ki je po njem Cerkev prepovedovala skupno kopanje, se glasi: „Ni dovoljeno brez resne potrebe podajati se v bližnjo priložnost za smrtni greh.“ To načelo je umljivo in razvidno. Dokler je na splošno (t. j. pov-

prečno za vse) skupno kopanje takšna priložnost in tolikšna nevarnost, velja po gornjem načelu, da je splošno nedopustno. Če pa se razmere takó spremenijo, da v skupnem kopanju ni več tolikšne nevarnosti, potem se na omenjeno načelo ne moremo več sklicevati. Velja še vedno, a ne velja več za kopanje; velja, kjer takšna nevarnost obstoji, a ne služi, kjer je ni. S tem pa odpade glavna moralna podlaga za prepoved.

Gre torej za to, ali danes skupno kopanje ne pomeni več takšne npravne nevarnosti?

Kaj je danes bližnja priložnost za smrtni greh, ne moremo določiti po kakih moralnih načelih, ker sploh za načelo ne gre; gre za neko realno dejstvo. Tudi ne po prejšnjih časih, ker gre za sedanji čas. Torej po današnjih ljudeh. Ti pa, kakor smo videli, splošno sodijo, da jim skupno kopanje kot táko ni v resno nevarnost; ta obstoji raje v drugih okoliščinah kopanja. Da ni več tolikšna, je lahko umljivo. Odnos med obema spoloma se je v zadnjih časih precej spremenil. Mnoge pregrade so padle. Občevanje med njima je tudi pri mladini postalo bolj prosto, naravno. Skupni izleti, skupne zabave, plesi, kopanje in drugo je privedlo do neke „privajenosti“ drug na drugega. Pa tudi zaradi splošnega ozračja, ki v njem živimo (cesta, filmi, revije, romani), se je zmanjšala občutljivost, z njo razdražljivost in tako tudi nevarnost.

Tako umemo tudi zadržanje Cerkve. Škofje tudi danes svare pred raznimi izročki v kopališčih, a skupnega kopanja samega več ne obsojajo. Tudi ne vem, da bi se kje katoličani trudili za lastna ločena kopališča, ali jih zahtevali. Zadovoljujejo se z uradnim nadzorstvom nad javno moralo v kopališčih. Tako se zdi, da je npravna nevarnost skupnega kopanja dejansko manjša, kot je bila prej.

Končno nas o tem potrjujejo tudi novejša dela moralne teologije. Lanza, profesor na papeški lateranski fakulteti v Rimu je l. 1953 zapisal: „V ko-

pališčih, je vsaj na tesnih prostorih, želeti ločeno kopanje.“ Torej le želja, nasvet, ne več dolžnost. Podobno uče tudi drugi. Ne bi pa mogli tako učiti, če bi bilo skupno kopanje zaradi npravne nevarnosti slabo, grešno.

Moremo zaključiti: skupnega kopanja kot takega ni mogoče obsojati kot nekaj slabega in po npravnih zakonih prepovedanega. Kdor bi to trdil, bi pretiraval. Pretiravanje pa nikjer ni dobro.

To velja splošno in za skupno kopanje kot tako, brez upoštevanja kakih drugih okolištin, ki utegnejo npravno škodo bistveno povečati.

Vsak posameznik pa nosi odgovornost zase, ne glede na to, ali je splošno prepovedano, ali ne. Vsak poedinec je res le po - eden. Nihče ni drugemu enak, zato tudi nevarnost ni za dva enaka. Vsak ve zase in naj zase odloča odkritosrčno in v zavesti svoje osebne odgovornosti pred Bogom. Posebno velja to za mladega človeka, ki živi v notranjem nemiru. Komur je skupno kopanje pogosto v padec, vsaj notranje, se bo npravno okrepil in utrdil, ali pa ne bo šel. Kdor pa nastale skušnjave varno odkloni, se ne bo bal. Seveda jih ne bo namerno ali neprevidno iskal, a se z njimi tudi ne bo igral, še manj se jim podal. Tu je potrebno resno, zavestno — odločno zadržanje res vernega človeka. Po izvirnem grehu so skušnjave neizogibljiva usoda vsakega človeka; posebno danes se jim ni mogoče izogniti; „moralni bi sicer iti s sveta“ (1 Kor 5, 10). Tako je krščansko življenje povsod tudi v tem smislu ogroženo, tvegano. Zato bo kristjan, ki to ime zasluži, skrbel za utrditev svoje vernosti, za svoje celotno življenje iz duha vere in po veri; to mu bo v korist povsod, tudi pri kopanju. Tudi tam bo krščanski.

Kdor je povedano pravilno razumel, ne bo krivo razbral, kakor da v skupnem kopanju ni nobenih nevarnosti. So, le ne tolikšne, da bi se ga bili dolžni izogibati. Prav zato je želja, nasvet, naj se odločimo za ločeno kopanje, kjer

je prilika. Brez dvoma je to boljše, čeprav kdo tega ne čuti več.

Na vsak način pa naj vernega človeka v kopališčih označuje zares krščansko zadržanje. Ne bo hodil tja iz sumljivih namenov, ki nimajo s kopanjem ničesar opraviti... Njegovi pogledi ne bodo kazali, da je prišel iskat vse drugo prej kot vode in sonca... Izogibal se bo poedinih kopališč, ki so posebej na slabem glasu po nedostojnosti in razbrzdaniosti. Tudi ne bo iskal ločenih koticov, kjer bi bil na samem, a v dvoje. Sploh bo previden v izbiri družbe. Njegovo obnašanje bo v celoti naravno, neprisiljeno in ne izumetničeno, a obenem zadržano, plemenito, sramežljivo. In še druge reči so, o katerih mu bo krščanska vest povedala, kako naj ravna. Ena od njih je kopalna obleka.

Vprašanje kopalne obleke je dokaj komplicirano in kočljivo.

Nekateri bi radi, da bi jim moralisti kar določeno povedali, kaj je še „moralno“ v obleki in kaj ne več. A modro je nekdo dejal, da se morala ne meri po centimetrih.

Seveda je res, da obleka ne sme biti nedostojna in pohujšljiva. O tem med nami nihče ne dvomi. Za to ugotovitev res ne bi bilo treba pisati članka. Vprašanje pa je prav to, katera obleka je nespodobna, pohujšljiva. Spet pa je treba reči, da to ni vprašanje o kakem moralnem načelu, marveč o nekem zelo zamotanem dejstvu.

Zakaj zamotanem?

Zato, ker je odvisno od več različnih, težko ugotovljenih reči.

Najprej bi bilo treba razlikovati dvoje: katera obleka je pohujšljiva, katera nesramežljiva; ni to eno in isto, čeprav je oboje povezano med seboj. Kaj je res pohujšljivo? Ne vse, nad čemer se kdo ogorčeno „zgraža“, morda iz pretiranega strahu, ali iz nasprotstva do vsega novega, ali celo iz zavisti... marveč to, kar je drugim v resnično duhovno škodo. Drugim, t. j. splošno ljudem danes, ne pred leti. Če gledamo slike kopalcev iz leta 1900, se vsi smejemo. Zdi se nam smešno, kar so oni imeli za edino še dostojno. (Ali smo tega smeha lahko veseli, ali ne — v to se ne spuščam.) Še več je zgledov, ki kažejo, da se je sodba o tem, kaj je še spodobno, spremenila. Seveda ne smemo sedanjega ravnanja presojati z našimi sedanjimi očmi, pa tudi svojih sodb danes ne uravnavati po tedanjih. — Prav tako so razlike velike po krajih. Pri enih je čut sramežljivosti bolj vezan na obleko, pri drugih manj, pri tretjih spet nič. Ti zadnji se kopljejo goli, ne da bi se kdo pohujševal ali čut sramežljivosti kaj trpel. Sem spadajo tisti primitivni rodovi, ki še danes živijo brez vsake obleke, a so pogosto bolj sramežljivi kot dodobra oblečeni kulturni narodi. Jasno je videti torej, da ne velja

ista mera za vse kraje. Kako je glede tega pri nas, v naših krajih? Kakšno mero in kakšen način kopalne obleke zahteva čut sramežljivosti od nas in danes? Kaj je še sramežljivo, kaj ne več? Kaj moramo in smemo zahtevati, sklicujoč se na dostojnost in moralno sploh? Kaj je v tem nekako neprisiljen razvoj, kaj pa umetno, nenaravno vsiljeno po modi, ki je večkrat izraz materialistične in naturalistične miselnosti ali celo naravnost preračunana na spolnost? Kaj je zahteva prave sramežljivosti, kaj pa že priderije, to je, napadne, ker ali pretirane, ali spačene, ali hinavske občutljivosti? Ta — in še druga vprašanja — kažejo, da je vprašanje, za katero nam gre, res zamotano, odgovor težak in ne ostro določljiv. „Centimetrskih“ odgovorov ni! Meje niso ostro začrtane. Kdor to uvidi, se ne bo čudil in spotikal, če konkretne sodbe raznih severnih ljudi, tudi duhovnikov, niso vedno povsem enake. Eden že obsodi obleko, ki jo drugi še tolerira, tretji pa vidi na njej komaj kaj pohujšljivega.

O vseh navedenih vprašanjih razpravljati bi se reklo, napisati knjigo. Zato bom podal le nekaj pravil v praktično ravnanje, ki naj bi se jih vesten kristjan držal; ne trdim, da so vsa strogo, t. j. pod grehom obvezna, saj vendar ni, da bi hodili vedno ob skrajnem robu greha! Bilo bi znamenje velike notranje revščine; takšno kazuistično obmejno zadržanje res ni v skladu z velikodušnostjo Kristusovega učenca.

Najprej je odločno odkloniti „dvojno moralo“, t. j. ne gre le za žensko, marveč tudi za moško kopalno obleko, čeprav ne v isti meri. Resen moški ne bo nosil „minimalke“, ki so bolj podobne krpi kot kopalnim „hlačkam“. Tega imena sploh ne zaslužijo.

Nihče ne zahteva kopalne obleke, ki bi bila takšna in tako iz mode, da bi vzbujala pozornost in smešenje. Vedno so „v modi“ tudi dostojne obleke.

Dekle (oz. žena), ki prav pojmuje svojo čast in živi iz krščanskega duha,

ne bo planila po skrajnostih „zadnje mode“, katere tendenca gre navadno za vedno večjo in rafiniranejšo razgaljenostjo. Odklanjala bo dvodelno kopalno „obleko“, katere oba dela postajata vedno skromnejša, manjša.

Kjer obstojajo posebni cerkveni predpisi, se jih bo držala.

V dvomu se bo ravnala po dobrih in zares vernih domačinkah kraja, kjer živi. Zadnjo besedo ima njena krščanska vest.

S svojo kopalno obleko ne bo namerno budila v drugih spolne privlačnosti ali celo spolne sle. Nasprotno: njeno zadržanje bo naravno, t. j. ne narejeno, sramežljivo. Zavedala se bo, da so

v takšni obleki razne intimnosti nevarnejše kot sicer.

Sploh ne bo gledala, kaj je še dostojno, marveč, kaj je najbolj dostojno, pa še vedno v rabi, ne da bi budilo pozornosti. Tako bo v pravem duhu čuvala sebe in druge ter pomagala zavirati nadaljni razvoj v nravno otopelost.

Za zaključek še besedo Pija XII.: „To, kaj je v modi, v navadah, v družabnih oblikah povsem sprejemljivega, kaj se more le tolerirati in kaj je treba odločno odkloniti, vam bo vaš kočljivi dekliški čut v luči svetega božjega Duha in z njegovo pomočjo dal videti in razlikovati“ (Dekletom KA, 1941).

DR. IGNACIJ LENČEK

MARIJINA LEGIJA

Kardinal Suhard, ki se je toliko trudil za pokristjanjenje pariških predmestij in je za to iskal najrazličnejše načine apostolata, se je o Marijini legiji izrazil takole: „V življenju sem srečal veliko lepih ustanov, ena najodličnejših pa je Marijina legija.“

Nuncij na Kitajskem, mons. Riberi, je imenoval Marijino legijo „čudež modernega sveta“.

Nastanek Marijine legije

Vsako veliko gibanje, ki je po volji božji, ima navadno zelo skromen začetek. Tudi odrešilno delo Jezusovo se je tako začelo: V Betlehemu v revnem hlevčku. Marijina legija je začela vršiti svoje veliko poslanstvo neopaženo, skrito. Dan njenega rojstva je 7. september 1921. V Dublinu, glavnem mestu Irske.

Na predvečer praznika Marijinega rojstva se je v delavskem domu „Mary House“ zbralo okrog petnajst žensk. Večinoma pisarniške uradnice. Sestanek je sklical Franck Duff, uradnik na ministrstvu za finance, ki je tako postal ustanovitelj legije. Zbrali so se pred preprostim Marijinim oltarčkom, ki ga je malo pred začetkom pripravila ena

navzočih. Sestanek naj bi služil kot duhovna priprava za praznik naslednjega dne. Navzoč je bil tudi krajevni župnik g. Toher.

Zbrali so se, da bi se pogovorili, kaj in kako bi se dalo storiti za utrditev božjega kraljestva na zemlji. To z Marijino pomočjo. Marija je sprejela njih dobro voljo, bila je vesela teh preprostih ljudi, katerim se še sanjalo ni, kako velikopotezno apostolsko akcijo začnajo. Niti niso prav vedeli, kako in kaj začeti. Vsi so se strinjali v tem, da je nekaj treba ukreniti, treba je začeti, vse nadaljne pa naj odloči Marija. Tako se je zgodilo.

Najprej so zmolili molitev k sv. Duhu, nato kleče rožni venec, za tem pa jim je g. Duff govoril o pobožnosti do Marije po knjigi Alojzija Marije Grignona Montfortskega.

Franck Duff se je že več let prej poglobljal v Grignonovo metodo pobožnosti do Marije. Do vseh globin se je prepričal o resnici Marijinega sredništva vseh milosti in je kot človek akcije hotel to konkretno aplicirati na apostolsko delo. Vse po Mariji in z Marijo. Govoril je o tem večkrat s svojimi ko-

legi v pisarni, prijatelji na izprehodih, pa ni našel pravega razumevanja. Dolgo je ostal osamljen. Nekega dne pa je pred cerkvijo Marije Srednice v razgovoru zastavil preprosti gospodični vprašanje: „Bi vi hoteli izpreobrniti svet?“ — „Seveda bi hotela, toda kako?“ je bil odgovor. Beseda je dala besedo in končno sta se dogovorila za zgoraj omenjeni sestanek, na katerega je gospodična povabila nekaj svojih prijateljic, on sam pa je povabil g. župnika.

V govoru je g. Duff povdaril, da je prava pobožnost do Marije tista, ki se odraža v vsakdanjem življenju in ne more brezbrizno gledati duhovne in materialne bede bližnjega. Treba je nekaj ukreniti in začeti lajšati to bedo.

Naslednja točka sestanka je bil razgovor, kaj in kako začeti. Dogovorili so se, da bosta po dve in dve obiskali bolnike v bližnji bolnišnici. Na sestanku prihodnjega tedna bo treba poročati o tem. Tako se je zgodilo. In sestanki in obiski v bolnišnici so se vrstili teden

za tednom. Legija je s tem začela svoje poslanstvo. Ime „Marijina legija“ je ta ustanova dobila šele leta 1925, predno je prestopila meje dublinske škofije.

Božja previdnost je tako uredila, da je iz te skromne celice zrastel organizem, katerega žile posredujejo danes življenje po veri ogromnim množicam ljudi po vseh delih sveta.

O Francku Duffu pravi mons. Suenens: „Franck Duff je človek študija, molitve in apostolskega dela. Prepričan je, da je spreobrnitev sveta možna. Vedno povdarja, da mora biti vsak katoličan apostol, sicer ni pravi katoličan. Pri delu računa največ s preprostimi in ponižnimi ljudmi, ki so zmožni izvršiti nadčloveške naloge. Preprosti ljudje so polni naravnih moči in znajo biti zvesti. Ne boje se trdega dela in so pri njem vztrajni. Ne govorijo v prazno in delajo uspešno. Treba jih je samo organizirati.“

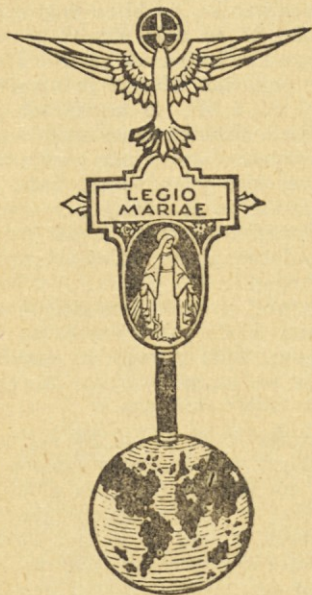
Franck Duff še živi v Dublinu na Irskem in je še vedno gibal vse organizacije.

Organizacija

Organizacijo, metode in delo Marijine legije spoznamo najlažje po njenem priročniku, ki je preveden na vse glavne jezike, Evrope, Azije in Afrike.

Legija je organizirana vojaško strumno. Terminologija je vzeta po rimski vojaški legiji. Glavno vodstvo je v Dublinu na Irskem in se imenuje „Concilium“. Narodni odbori se imenujejo „Senatus“. „Curia“ je ime za škofijski odbor. Župnijsko vodstvo ali kakega drugega delovnega okolja se imenuje „Praesidium“.

„Praesidium“ more šteti od štiri do dvajset članov. Vodijo ga 4 odborniki, ki jih na vsake tri leta imenuje „Curia“. Ima duhovnega voditelja, katerega more v sili pri dekletih in deklicah nadomestovati redovnica. Ima tedenske sestanke, ki trajajo okrog ene ure. Program sestanka je vedno naslednji: Skupna molitev, poročilo o izvršenem delu, na-

Prapor Marijine legije

govor duhovnega voditelja in načrt in razdelitev dela za naslednji teden.

Legija ima tudi pomožne člane, ki se zavežejo, da bodo s posebnimi molitvami in žrtvami podpirali njeno delo. Člani, ki se prostovoljno odločijo za večje žrtve in odpovedi v korist organizacije, se imenujejo „Praetorios“.

Kakšno apostolsko delo vrše posamezni prezidiji, to zavisi od krajevnih razmer in potreb. Veliko skrb posvečajo razširjenju dobrega tiska, obisku bolnikov, pomoči revežem, pouku katekizma v družinah. Pazijo na otroke, ko gredo starši na delo ali na sestanke verskih in katoliških organizacij. Veliko pomagajo pri organiziranju skupnih verskih manifestacij. Iščejo stika s tistimi, ki živijo izven farnega občestva in jih vpliv duhovnika ne doseže. Veliko storijo proti javni nemorali.

Za metodo dela je značilna dinamična razgibanost. Zlo pride nepričakovano hitro in je treba proti njemu vedno hitreje reagirati in z vso odločnostjo. Ne izgubi niti ene minute, ki jo da Bog na razpolago.

Apostolsko delo je najbolj uspešno, kadar se vrši od osebe in osebe. Reševati je treba konkretne probleme vsakega posameznika. Vsak človek je svet zase. Člani legije hočejo biti v tesnem stiku z družinami, kjer se odloča usoda družbe.

Duh legije

Priročnik pravi: „Duh Marijine legije je duh Marije. Na poseben način se člani legije trudijo, da bi jo posnemali v njeni globoki ponižnosti, v popolni podrejenosti, v angelski krotkosti, v njeni neprestani molitvi, v popolnem zatajevanju, v njeni brezmadežni čistosti, v junaški potrpežljivosti, nebeški modrosti, v njeni neustrašeni in odpovedi polni ljubezni do Boga; nad vse pa v njeni veri, kreposti, ki je pri njej in samo pri njej dosegla najvišjo stopnjo.“

Duh legije je najboljše izražen v njenem znaku, ki je pokristjanjen znak

Ustanovitelj Marijine legije Irec Frank Duff. Pod njim Marijin oltarček, ki mora biti postavljen na vsakem sestanku Legije.

rimске vojaške legije. Podoba rimskega orla nadomešča podoba goloba, ki je simbol sv. Duha. Namesto podobe rimskega cesarja je podoba Marijina, katero obkroža napis: In spočet je bil od sv. Duha v Mariji Devici.

Na kratko je duh legije izražen tudi v obljudi, ki jo mora narediti vsak član. V njej je povdarjeno, da se Bog poslužuje človeka pri delu za zveličanje ljudi. Volja božja je, da človek pri tem delu pomaga. To delo mora biti urejeno in disciplinirano. Vse mora biti v zvezi z Marijo, ki je nujna pomoč pri vsakem apostolskem delu.

Osrednja misel teologije Marijine legije je člen apostolske vere: **Ki je bil spočet od sv. Duha, rojen iz Marije Device.** Legija goji duha popolne odvisnosti uspeha pri delu od sv. Duha in Marije, kakor to poudarja Grignon v svojem delu o pobožnosti do Marije.

Sadovi legije potrjujejo kaka čuda dela po nas sv. Duh, če delamo z Marijino pomočjo.

Značilen za legijo je optimizem, ki ne pozna besede „nemogoče“. „Nemogoče“ je treba razdeliti na manjše naloge in se spremeniti v mogoče. Ta optimizem daje globoko prepričanje, da ni nič tisti, ki seje in zaliva, ampak tisti, ki daje rast, Bog.

Pij X. je zaklical: „Največji oviri pri apostolskem delu sta boječnost in navezanost na svetne dobrine.“ Proti obema se legija bori na vsej črti.

Iz priročnika

Cilj. „Legija je na razpolago škofom in župnikom za vsa udejstvovanja, ki ga smatrajo za primerne legiji in je potrebno gri gradbi božjega kraljestva na zemlji.“

Sredstva. „Glavno in bistveno sredstvo legije pri doseganju njenih ciljev je osebna svetost. Legija uči svoje članke lepo po veri živeti in vršiti apostolat.“

Dolžnosti članov: 1. Redno in točno se udeleževati tedenskih sestankov predzidja.

2. Tedensko vršiti dve uri apostolsko delo.

3. Na sestankih poročati o izvršenem apostolskem delu.

4. Biti vedno vključen do članov na sestanku in pri apostolskem delu.

5. Vsak dan zmoliti predpisano člansko molitev.

6. Stalno študirati priročnik.

7. Biti vedno uslužen.

8. Vsako leto opraviti zaprte duhovne vaje.

9. Legijonar mora znati dobro moliti in dobro apostolsko delovati.

10. Marijin legijonar mora predvsem gojiti pobožnost do Marije.

Razširjenost po svetu

Kardinal Mac Roy, nadškof v Armagh in primas Irske, pravi: „Nekaj čudežnega je, da se je moglo gibanje kot je Marijina legija v tako kratkem času tako razširiti.“

V četrto stoletje je zaživela na vseh petih kontinentih. Za to razširjenost ni bilo nobenega sistematičnega načrta. Vse je prišlo nekako samo ob sebi, vodeno po božji previdnosti. Ves svet je legija nepričakovano presenetila. Že zgoraj smo omenili, da je jo nuncij na Kitajskem imenoval „čudež modernega sveta.“

Leta 1926 je prestopila meje dublinske škofije. Leta 1927 je ustanovljena že po vsej Irski. Dve leti za tem, osem let po ustanovitvi, prestopi meje Irske in se širi naprej na Škotskem in v Angliji in nato po vsem svetu. Danes je organizirana v nad 1000 škofijah in vrši čudovita dela krščanske ljubezni. Kakor apostoli po prvem binkoštnem prazniku gredo člani legije po vsem svetu oznanjati Kristusov nauk, polni sv. Duha in spremljani po Mariji.

Zanimivo je to, da je pri Marijini legiji vse tako, kakor je bilo prvotno zamišljeno. Povsod isti način organizacije, sestankov in dela. Saj je vse tako preprosto, da morejo povsod vse razumeti. Kakor je preprost Jezusov evangelij.

Danes je na svetu hud boj med dobrim in zlim. Marijina legija prevzema v tem boju vedno bolj važno vlogo. Pod Marijino zastavo osvaja svet za Kristusa. Po njej se uresničuje božja grožnja satanu: „Ona ti bo glavo strla.“

Marijina legija je tudi lep odziv laikov na klic sodobnih papežev po sodelovanju pri hierarhičnem apostolatu Cerkve.

JOŽE GUŠTIN

Kristusove besede o milosti

Nikjer v evangelijih ni najti besed „posvečujoča, dejanska milost božja“. Nikjer ni zapisano, da bi te besede prišle iz Jezusovih ust. Nadangel Gabriel je sicer Marijo pozdravil: „Zdrava, milosti polna, Gospod je s Teboj“ (Lk 1, 28). Ni pa nam znano, da bi Jezus kdaj besedo „milost“ uporabil. Torej, tako bi mogli sklepati, *Jezus ni govoril o milosti božji*. Ali to drži? Pri veroučnih urah smo se učili, da je Jezus milost, katero so prvi starši izgubili, za nas na križu zaslužil. Vemo, da je nauk o milosti božji ena glavnih resnic naše svete vere. Nekam čudno bi tedaj bilo, da bi Jezus o tej važni resnici ne govoril! Saj milost božja ni nič drugega kot sprava in združenje z Bogom, čemur je bilo posvečeno vse Jezusovo odrešilno delo. Nujno je moral Jezus o milosti govoriti in je dejansko o tem veliko govoril, čeprav besede „milost“ same ni uporabljal. Šele sv. Pavel jo je zapisal, ko je toliko govoril o bogastvu milosti, po kateri smo odrešeni in posinovljeni (prim. Ef 1, 3-8 in 2, 4-9). Sv. Pavel je v nauku že ločil, kakor tudi Jezus dejansko in posvečujočo milost, čeprav besed samih ni zapisal.

Priprava na milost božjo

Poglejmo torej, kaj je povedal Jezus o milosti božji!

Najprej je ljudi nanjo pripravljaval. Kakor vrtnar pripravi spomladi zemljo za setev, jo prekoplje in zrahlja, tako je tudi Jezus najprej pokazal, v kakšnih dušah more milost božja

uspevati. Ali ni Jezus povsod iskal samo plemenitosti, dobrote in čistosti življenja? Sam ves čist, plemenit in poln ljubezni, ves božji, je isto, *božje*, iskal v dušah. V to so bile osredotočene vse njegove misli in vse njegovo delo, pa naj je učil množice, karal apostole, sprejemal grešnike in zavržene ali pa javno grajal farizeje. Kjerkoli odpremo evangelije, povsod najdemo isto prizadevanje. Iz znamenite pridige na gori (Mt 5, 1-16; 17-48), iz prilike o dobrem drevesu (Mt 7, 17-20), ko blagoslavlja otroke (Mr 10, 13-16), pri srečanju s cestničarji (Lk 5, 27-32; 19, 1-10; 18, 9-14), z grešnico (Jan 8, 2-11), s slepimi (Jan 9, 1-41), s hromimi (Lk 5, 17-26), iz vseh ostrih besed na račun farizejev (Mt 23, 13-39), iz vseh njegovih besed sije ena sama vroča želja, da bi bile duše čiste in življenje sveto, polno pravičnosti, resnice in ljubezni. Samo take duše so sprejemljive za veliki dar milosti božje. Le take morejo sprejeti Boga in ga v sebi nositi. Zato je Jezus toliko govoril o svetosti življenja kot pripravi na milost.

Kristus pojasni, kaj je milost

Jezus ni ostal pri sami pripravi. Zlasti v dveh prilikah je tudi *pojasnil*, kaj je milost božja. V priliki o kraljevski ženitniini je milost božjo primerjal s svatovskim oblačilom (Mt 22, 1-14). Na ženitnino je prišel mož brez svatovskega oblačila. Kralj je velel strežnikom vreči ga ven v temo, kjer je jok in škripanje z zob-

mi. Razlagalci sv. pisma trdijo, da ta mož pomeni človeka brez nadnaravne ljubezni in zaslužnih dobrih del.

Jezus je zelo nazorno pokazal, čemu je milost božja podobna: lepe-mu svatovskemu oblačilu. Pri krstu se milost zato pozoruje s takim belim oblačilom, ki je dano krščencu.

Še več je Jezus povedal o milosti v drugi priliki, o vinski trti in mladikah. „Jaz sem vinska trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilo sadu; zakaj brez mene ne morete nič storiti“ (Jan 15, 5-6).

V teh besedah je povedano, da moramo biti povezani s Kristusom na poseben način: vcepljeni moramo biti vanj in deležni njegove božje narave in nadnaravne življenjske moči. Trta in mladike so eno; tako moramo mi biti eno s Kristusom. Mladike zelené in rode sad samo, če prejemajo hrano iz trte. Če se sok ne pretaka iz debla v mladike, se mladike posuše. Tako mi ne moremo rasti in donašati sadu, če se milost božja ne pretaka iz Kristusa v naše duše. Brez njega ne moremo storiti nič nadnaravno dobrega.

V teh besedah je v glavnem vsa teologija o milosti božji. V različnih drugih trditvah in izjavah je Jezus še večkrat osvetljeval ta nauk o milosti božji. Tako je n. pr. v besedah: „Nihče ne more priti k meni, če ga Oče, ki me je poslal, ne pritegne,“ tudi govoril o milosti, ki jo danes nazivamo dejansko.

Sin božji milost obljubi

Po vsem tem razlaganju in pripravi je Jezus obljubil milost božjo dati. Velikokrat in na različne načine je govoril o tej obljubi. „Ako me kdo ljubi, bo moje besedo spolnjeval; in

moj Oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala“ (Jan 14,23). Bivanje božje v nas je neizrečena milost, ko nas Bog na poseben način ljubi in v nas prebiva. Isto nam je Kristus obljubil v besedah: „In jaz sem jim dal slavo, ki si jo dal meni, da bodo popolnoma eno“ (Jan 17, 22-23). Biti eno s Kristusom je največja milost. Drugod je spet Jezus rekel: „Jaz sem luč sveta. Kdor gre za menoj, ne bo hodil v temi, marveč bo imel luč življenja“ (Jan 8, 12). Če sveti v nas milost božja, nismo v temi, luč življenja je v nas. Nikodemu je Jezus povedal tole o duhovnem prerojenju: „Resnično, resnično, povem ti, ako se kdo ne rodi iz vode in Duha, ne more priti v božje kraljestvo. Kar je rojeno iz mesa, je meso, in kar je rojeno iz duha, je duh“ (Jan 3, 5-6). Duh božji je v nas po milosti božji. Najbolj do-ločno pa je Jezus govoril o božjem življenju v naših dušah in obljubil to življenje dati, ko je govoril o postavitvi sv. Rešnjega Telesa. „Resnično, resnično, povem vam: Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor je moje meso in pije moje kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan. Zakaj moje meso je res jed in moja kri je res pijača. Kdor je moje meso in pije moje kri, ostane v meni in jaz v njem“ (Jan 6, 53-56). Ali niso te besede in obljube o milosti božji zadosti jasne?

Milost božja je postala resnica

Ni nam treba na široko razpravljati, kdaj nam je Jezus milost božjo dal. Vsi vemo, da je postavil svete zakramente, ki nam milost podeljujejo. Značilno je, da je večino zakra-

mentov postavil ob koncu svojega življenja. Ko je za nas na križu umrl in nam milost božjo zaslužil. Zakrament sv. Rešnjega Telesa in mašniškega posvečenja je postavil pri zadnji večerji, sveto pokoro na dan vstajenja. Preden je šel v nebesa, je naročil apostolom krščeovati.

Kdo bi mogel trditi, da Jezus ni govoril o milosti božji? On, ki je ta nebeški dar prinesel ubogemu, zgubljenemu človeštvu, On, ki nas je oči-

stil, posvetil in objel v svoji veliki ljubezni, On, ki nas je naredil sebi enake po dragocenem daru milosti božje, naj bi o vsem tem molčal? Preporno in prebogato ljubezni do nas je bilo njegovo srce, da bi mogel tako ravnati. Jezus je govoril o milosti božji; govoril čudovito, kot ne znamo ljudje; kar o milosti božji vemo, nam je pravzaprav vse On povedal.

DR. MILAN KOPUŠAR, U.S.A.

Naš bil nekdanj je ves ta raj...

Med kosilom se je nebo zjasnilo. Sonce je pripekalo izredno toplo in srebrilo zasnežene njive, senožeti, grape in smrekove gozdove. Gospod Pavel je bil nad čudovito lepoto narave ves zavzet:

„Veliko večjo moč ima sonce tu gori kot v dolini. V taborišču imajo sedaj gotovo hudo mraz. Tu ob tej uri zime prav nič ne čutiš. Snega imaš pa veliko več kot v dolini. Se kar vidi, do kod je ponoči na novo zapadel. Vendar ne bo držal dolgo, saj na tej strani že teče od cerkvene strehe. Bomo imeli res lep božič. Bi mi maral malo razložiti, kaka imena imajo te vasi naokrog?“

Dušebriznik je bil vesel, da je bilo vsaj vreme gospodu Pavlu po volji. Rad mu je ustregel:

„Tistale tamle na oni strani te globeli se imenuje Görriach, slovensko Gorje. Ljudje so rekli: na Gorjah, iz česar so Nemci napravili svoj Görriach.“

„Zanimivo. Slovensko ime enako kot Slemenica.“

„Da. Onale hiša, ki jo vidiš tamle spodaj, spada k vasi Flat, slovensko Blato, podobno got gora Flatnitz slovensko Blatonica, ki se danes tako lepo in blizu vidi. Če greš po tej poti kahe pol ure navzgor, prideš do Schneessnitz, kar je slovenska Snežnica, na to stran po ravnem prideš v Oelschnitz, Oljšni-

ca. In tako po vrsti. Nekatero vasi s slovenskim imenom so že izginile. Le v krstni knjigi najdeš krajevna imena, ki jih stari ljudje še pomnijo.“

„Midva stojiva torej čisto na slovenskih tleh.“

„Hočeš reči na ponemčenem slovenskem ozemlju.“

Gospod Pavel je umolknil in zamišljen zrl v daljavo, kakor da bi se hotel napiti lepote ponemčene slovenske zemlje in jo ponesti s seboj po svetu. Gledal je pod sabo z lesketajočim se snegom pokrite holme in doline, posejane z ljubkimi vasicami in cerkvami. Pred seboj je imel velik del prelestne koroške dežele, bajne dežele gora in jezer, dežele, ki se je v njej nekoč glasila slovenska pesem in je žuborela po njej slovenska govorica. Gospod Pavel je gledal in molčal.

Dušebriznik ga ni maral motiti. Vedel je, da je zajela njegovega prijatelja bol, ki jo občuti vsak zaveden Slovenec, ko zre na čarobno deželo, ki je bila in bi mogla in morala biti v celoti še slovenska, pa ni več.

Pred drugo svetovno vojsko je šla iz Ljubljane na Koroško skupina profesorjev. Le do višine Celovca so prišli, pa so se vrnili. Niso mogli vzdržati, ko so na vsak korak videli, kako se slovenski del Koroške deloma nasilno, de-

loma lahkomišelnost in prostovoljno ponemčjuje.

„Tu človek šele od kraja doživlja Gregorčičevo žalost ob pogledu na potujčeno zemljo,“ gospod Pavel ni mogel dolgo skrivati svojih čustev. „Tu dobi njegova pesem polno vsebino, podobno kot ob pogledu na poitalijančeni del slovenske zemlje:

Naš bil nekdanj je ves ta raj,
očetom našim domovina...
A zdaj zatrt je tod naš glas
in tuji krog zvene glasovi,
tuj trg in grad, tuj ves je kras,
oh naši so samó — grobovi!

„Preveč si tega tudi ne kaže gnati k srcu. Slovenci niso bili tu od nekdanj in Nemci tudi ne bodo večno tu,“ je hotel dušebrižnik svojega gosta pripraviti do bolj trezne presoje. Sam je itak že zdavnaj prebolel to bolečino. Zanj so bili važni le ljudje, ki so bivali v tem času v njegovi fari, z nemškimi priseljenci pomešani in že zdavnaj ponemčeni Slovenci. Nje je hotel voditi k Bogu.

„Kaj misliš, pred koliko leti so se ti kraji ponemčili?“ je vprašal gospod Pavel.

„Kakih tristo do štiri sto let bo od tedaj. Ponemčenje se ni izvršilo čez noč. Počasi, v dveh ali treh rodovih je zamrla slovenska beseda. Kó so spodaj po dolini že na splošno nemško govorili, so tu gori ljudje še po slovensko peli, kleli in molili. Počasi so tudi taki osamelci slovenski otoki izginili v nemškem morju. Isti postopek, ki se še danes vrši nekaj deset kilometrov južno od tod. Nemec kupi slovensko domačijo — pred stoletji je graščak privedel na slovensko hubo* nemško družino —, k hiši se primoži nemško dekle ali priženi nemški fant in hiša se ponemči. Le da se v zadnjih sto letih Nemci poslužujejo tudi nasilja in nemške šole. Ko pride še nemški župnik, je slovenstvu zadan milostni udarec.“

„Misliš, da se v prejšnjih stoletjih Nemci niso posluževali nasilja?“

„V hriboviti Koroški morda ne toliko. Pač pa v rodovitni Štajerski, kjer so nasilno gonili slovenske družine proti jugu in na slovensko zemljo naseljevali Bavarce in Švabe. Če ne bi bilo turških vpadov, bi na ta način Nemci nemara pridrli še veliko južneje.“

„Postopanje Nemcev s Slovenci je bilo torej podobno postopanju Turkov z Armenci in Grki** in je Hitler le nadaljeval, kar so Habsburžani začeli. Kaj misliš, bo to ozemlje še kdaj slovensko?“

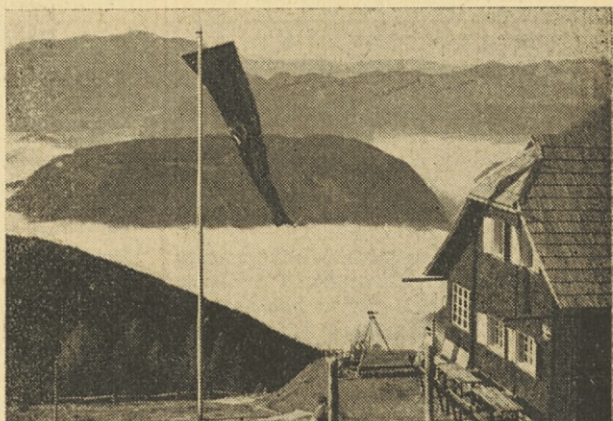
„Če Bog hoče, bi lahko bilo. Prusija, Pomorjanska, Šlezija in Sudeti dajo človeku misliti. Nemci so te dežele s priseljivanjem in nasiljem v teku stoletij popolnoma ponemčili. Danes so zopet slovenske. Tudi del Palestine je letos po devetnajst stoletjih spet prišel v judovske roke. Če Bog hoče, da ima kak narod neko deželo, prej ali slej napelje dogodke tako, da si jo narod spet osvoji, ako jo je krivično ali za kazen izgubil. Vendar bomo lahko veseli, če bomo rešili to, kar je slovensko in morda še to, kar se je ponemčilo v zadnjih sto letih, od časa, ko so se Slovenci narodno prebudili.“

„Kako je že bilo takrat po prvi svetovni vojski? V šoli so nam o zgodovini Koroške in Primorske presneto malo pripovedovali, kakor da bi bilo greh o tem govoriti. Le o kosovski devojki in o kraljeviču Marku smo se učili, nič pa o Miklovi Zali in o kralju Matjažu. Srbom pač niso bili mar ti kraji. Še od tega, kar so imeli, bi radi nekaj odstopili, da bi le drugo mogli v miru in v srbskem duhu vladati. Kdo je po tvojem kriv, da nismo Koroške dobili? Morda veš ti kaj več o tem,“ je gospoda Pavla vedno bolj zanimala usoda Koroške.

„Rad ti povem, kar vem. Za Koroško sem se že od mladega zanimal in bral vse, kar sem o njej pisanega našel. A rajši kakor tukaj, bi se o tem pogo-

** Turki so po prvi svetovni vojski v svoji državi Armence pobili, Grke pa izgnali v Grčijo.

* kmetija.

varjal s teboj v topli sobi. Tu me že nekoliko zebe v noge. Pojdiva se v župnišče malo pogret, nato pa bi šla delat jaslice, da jih izdelava še pred nočjo. Tudi za pridigo se moram še malo bolje pripraviti.“

„Imaš mah?“ se je rad vdal gospod Pavel.

„Še predno je sneg zapadel, sem ga nabral in shranil pod streho. Lani sem čakal na mežnarico in mi je prinesla mokrega, da je kar teklo od jaslic.“

Pri topli peči je imel spet dušebrižnik besedo:

„Razkosanja slovenske zemlje po prvi svetovni vojski so bile v precejšnji meri krive naša majhnost, naša nepomembnost in nepoznanje našega naroda v svetu. Kdo je pa vedel, do kod bivajo Slovenci na Koroškem in na Primorskem! Zato se mi zdi prav, kar praviš, da moramo iti po svetu in ljudem praviti o sebi in o svoji domovini in si poiskati prijateljev. Prej ali slej nam utegnejo zelo prav priti. Če vsak od nas v svetu enega vplivnega prijatelja dobi, bo že veliko pomenilo.“

„Torej si se le odločil za Ameriko,“ je bil gospod Pavel vesel, da je dobil dušebrižnika na svojo stran.

„Le nič me ne moti, če hočeš, da še govoriva o Koroški! Naju čaka še ve-

liko dela. Veliko krivdo za našo narodno nesrečo po prvi svetovni vojski imajo razen naših sosedov zlasti Angleži, a tudi sami nismo brez krivde. Ljubljanska vlada namreč ni marala zasesti Koroške, niti ni dovolila generalu Maistru, da bi jo zasedel. Ves mesec november so Koroški Nemci čakali, kdaj bodo vkorakale slovenske čete na Koroško. Edini človek v ljubljanski vladi, ki je ne-prestano priganjal, da je treba Koroško zasesti, da ne bo prepozno, je bil doktor Janko Brejc. Mož je preživel več desetletij na Koroškem in je deželo do dobra spoznal in vzljubil. Vedel je, da je nemška šola Koroškim Slovencem v teku 50 let v veliki meri ubila narodno zavest in jih zastrupila z nemškim duhom. Brejc je vedel, da je v takih okoliščinah edina pravilna rešitev takojšnja zasedba Koroške. Toda bil je edini član narodne vlade, ki je pravilno presojal položaj. Žal je bil njegov glas kakor glas vpijočega v puščavi.“

„Žalostno je, kar govoriš. Kdo je imel zato vendar glavno krivdo?“ je kazal gospod Pavel za pripovedovanje tako zanimanje, da je dušebrižnik rade volje nadaljeval:

„Zasedbi Koroške se je upiral zlasti poverjenik za prehrano, pisatelj Tavčar, češ da v Ljubljani ni dovolj moke v zalogi. Pa je je bilo v Celovcu toliko v

vojaških skladiščih, da bi jo lahko še v Ljubljano nekaj odpeljali.“

„Koroško smo torej izgubili zaradi nekaj vreč moke!“

„Tako se zdi. Ker ljubljanska vlada ni storila svoje dolžnosti, je prišla pobuda s Koroške. Z italijanske fronte so se vračali slovenski častniki z dvema bataljonoma Bošnjakov v polni bojni opremi. V Brdu pri Smohorju jih je poslanec Grafenauer prosil, naj vendar zasedejo Koroško. Častniki bi mu radi in z lahkoto ustregli. Saj so eno leto dni preje pri Kobaridu nažgali Lahe, da jih še danes peče. Toda na svojo pest si tega niso upali storiti. Grafenauer je prosil ljubljansko vlado za dovoljenje, da smejo Bošnjaki zasesti Koroško, a ljubljanski gospodje jim tega niso dovolili. S solzami v očeh je gledal Grafenauer za odhajajočimi vojaki. Težko si je misliti večjo napako od strani premodrih Kranjcev.

Pozneje je Ivan Hribar pri Amerikancih tožil in prosil pomoči za Koroško. Pa so mu vrgli v obraz:

— Zakaj je pa niste zasedli, če ste smatrali, da je vaša...

Tedanja ljubljanska vlada torej nosi pred zgodovino veliko krivdo, da v novembru nismo zasedli Koroške, ko bi bilo to brez bojov in žrtev mogoče. Nemci se tedaj niso nameravali zasedbi upreti, le to so sklenili, da bodo proti njej protestirali.

A tudi na ljubljansko vlado ni metati vse krivde. Po krivdi slovenske zemlje lačnih Lahov smo se predali v stiski na milost in nemilost Beogradu. Temu pa je bilo za bližnji rodovitni Banat veliko več kot za gorato, daljno Koroško.“

„Spet moka po sredi!“ se je vznemuljil gospod Pavel.

„Da. Beograjska vlada se ni pravočasno in dosti uspešno pobrigala za pravično rešitev koroškega vprašanja, niti se ni vsiljenemu plebiscitu uspešno uprla, niti ni poskrbela, da bi se izvršil v ugodnejših razmerah in pod ugodnejšimi pogoji za Slovence.“

Žalostno je vse to, a hkrati tudi po-
dučno. Da bi se vsaj iz napak prete-
klosti kaj naučili za prihodnost! Bojim
se, da bi tudi to pot ljubljanska in beo-
grajska vlada ne storili svojih dolž-
nosti do Koroške.“

„Čisto možno.“

„Če se prav spominjam so bili tud
neki boji na Koroškem. Ti je morda
tudi o tem kaj več znanega?“ bi gospod
Pavel rajši še kaj več izvedel o zgodo-
vini Koroške kakor šel jaslice delat,

„Seveda so bili. Pa še kako krvavi.
Končali so se s popolno jugoslovansko
zmago. Žal je prišla pol leta prepozno
in je diplomatsko ni bilo več mogoče
zadostno izkoristiti.“

„Mi moreš na kratko navesti potek
teh bojov?“

„Zakaj ne? A kdo bo ponoči jaslice
delal in se za jutrišnje pridige pripra-
vil. Na Slemenici ni elektrike.“

„Na kratko mi povej, kar veš. Bom
jaz sam jaslice naredi. Le pokazal in
povedal mi boš, kje in kako naj jih po-
stavim. Ti se boš med tem pa nemško
pridigo učil.“

„Dobro. Naj bo! Je res prav, da te
stvari veš. Svojo zgodovino moramo po-
znati. Skušal ti bom vsaj glavne stvari
na kratko povedati. Pojdiva po vrsti. No-
vember je minil, ne da bi slovenska vla-
da dovolj storila za Koroško. Namesto
da bi zasedli Celovec in spravili glavne
nemške razgrajače pod ključ, so Slo-
venci zasedli po prevaru le nekaj kra-
jev. Major Lavrič je sredi novembra
zasedel Borovlje in čakal povelja, da
gre nad Celovec. Toda iz Ljubljane so
mu le to naročili, naj „demonstrira“ čez
Dravo.“

„In kaj je storil Lavrič?“

„Ubogal je. Vojak mora ubogati. Na
severni breg Drave je poslal eno četo
vojakov z eno strojno puško, da so de-
monstrirali. Nemci so jo napodili nazaj
in se norčevali iz vojnih umetnikov v
Ljubljani. Več sreče je imel nadporočnik
Franc Malgaj na vzhodu. Zasedel je
Mežiško dolino, Pliberk in zadnjega
novembra še Velikovec. Sredi novembra

je nekaj stotin slovenskih vojakov nameralo iz Maribora izvesti nekaj Blitzkrieg* in sredi noči zasesti Celovec in Beljak. Žal je bil načrt izdan in so Nemci njihov vlak že o polnoči ustavili pri Sinči vasi. Kljub tem jalovim poizkusom od slovenske strani, so imeli Nemci velik strah in so proti koncu meseca novembra po Beljaku že nabili letake s pozivom na prebivalstvo, naj ohrani mirno kri, če bodo naše čete vkorakale v mesti.

V tem položaju je prišel dan naše ga združenja. Nekateri so bili te naše predaje Beogradu tako veseli, da so hoteli vreči še slovenski jezik čez plot in sredi Ljubljane po srbsko govoriti in pisati. V to prijazno Ljubljano so prišli zastopniki celovške vlade oprezovat, ali Jugoslovani res ne marajo zasesti Koroške. V Ljubljani so upali na srbsko pomoč in so bili zelo zahtevni. Vse slovensko ozemlje do narodne meje so zahtevali od Nemcev.

Odposlanci niso nič podpisali in nič obljubili in so odšli v Celovec z dobrimi vestmi: Iz Ljubljane ne preti kaka večja nevarnost! Nemci so bili prijetno presenečeni. Uvideli so, da še ni bilo vse izgubljeno. Petega decembra so v koroškem deželnem zboru sklenili, da se bodo proti mladi kraljevini SHS borili. Zbrali so precej prostovoljcev. Poveljstvo je prevzel maršal Hilgert. Na šentjanževo so Nemci udarili. Najprej so vrgli Slovence iz Labodske doline, za Tri kralje iz Podkloštra. Tudi Lavriča so pregnali iz Roža. Le pri Velikovcu jih je Malgaj zadržal. Tako se je končala prva nemška ofenziva.

Kljub pogajanjem za premirje so Nemci še nadalje napadali. Zato se je ljubljanska vlada v aprilu le odločilo za zasedbo vse slovenske Koroške.

V neki graški reviji sem bral tale dovtip: Na železniški postaji hoče strojevodja pognati vlak in zakliče: Fertig! Tedaj se razburi vlakovodja, ki se čuti

prikrajsanega v svojih svetih pravicah in se začne dreti:

— Was ist fertig? Niks ist fertig! Wer ruft fertig? Ich rufe fertig! Jetzt ist fertig! Fertiiiiiig!*

V isti sapi torej: Niks ist fertig in Jetzt ist fertig. Podobno je bilo, ko je šlo za to, kdaj in kdo naj zasede Koroško. Ko je silil Brejc, ga niso poslušali. Ko se je ponujal Maister, ni bilo moke. Ko je prosil Grafenauer, so odklonili tujo pomoč. Ko je dobil povelje Lavrič, ni bilo vojakov. Ko se je zazdelo gospodom v Ljubljani, da zakličejo: Fertig!, je bilo moke in vojakov naenkrat dovolj, le pozno je že bilo in topov je bilo premalo. Naše čete so prodrle do spodnje Krke, a so se morale kmalu spet umakniti. Nemcev je bilo več in tudi 15 topov več so imeli. V petih dneh so vrgli s Koroške vse naše čete in pridrveli preko Dravograda do štajerske meje. Mnogo naših vojakov je bilo pobitih in ujetih. Nemci so pobijali celo naše ranjence. Padel je tudi nadporočnik Malgaj. Vsa Koroška je bila v nemških rokah. Sedmega maja ni bilo na Koroškem nobenega oboroženega slovenskega vojaka več.“

„Prvi dnevi maja so za Slovence torej radi usodni. A zdaj vsaj razumem, zakaj nam o teh bojih niso v šoli nič pravili. Lastnih napak in porazov se nihče rad ne spominja,“ je gospod Pavel delal zaključke iz dušebrižnikovega pripovedovanja.

„Le počakaj! Ni še konec. Prva slovenska ofenziva se je v resnici žalostno končala. Sledila so pogajanja v Celovcu, ki so bila brez uspeha, kajti med tem se je tudi Beograd odločil, da je treba za Koroško nekaj storiti. Dobro so se pripravili in tri tedne po našem sramotnem porazu, 28. majnika ob štirih zjutraj pričeli z ofenzivo pod vodstvom Krsta Smiljanicia. Nemci so se v Mežiški dolini sprva dobro držali. A Jugo-

* Kaj je gotovo? Nič ni gotovo! Kdo kliče gotovo? Jaz kličem gotovo! Zdaj je gotovo! Gotovo!

* bliskovita vojska

slovani so fronto prebili in Nemci so odslej le še bežali, zlasti še, ker jim je grozila nevarnost, da bi jim prišli naši vojaki za hrbet. Ustavili so se šele pri št. Vidu. Če boš hotel, boš v farni kroniki lahko bral, kako so se tedaj Nemcem hlače tresle. Bali so se, da bodo Jugoslovani zasedli vso Koroško. Maister je s svojimi borci preko Košenjaka prodril v Iabodsko dolino. V št. Pavlu so še ohranjeni grobovi slovenskih vojakov z zelene štajerske, ki so padli za svobodo slovenske Koroške. Od ondot je Maister prodiral dalje na št. Andraž in Velikovec. Iz Kranja so prodrli Jugoslovani čez Jezersko v Železno Kaplo in čez Ljubelj v Rož. Šestega junija — točno en mesec po našem porazu — so vkorakale jugoslovanske čete pod poveljstvom general Milenkovića v Celovec. Utrujeni in zmagoviti Makedonci so polegali po Zmajskem trgu. Namesto napovedanih divjakov so imeli Celovčani priložnost ogledati si krotke jugoslovanske vojake. Zvečer ti pokažem sliko jugoslovanskih generalov, ki sede na klopi na istem trgu. Naše čete so zasedle tudi Gosposvetsko polje, prišle so do Glandorfa v bližino št. Vida in se utaborile na vrhu Magdalenske ali bolje rečeno Helenske gore, ki jo od tod tako lepo vidiva in je prav tako visoka kot Slemenica. Če boš kdaj hodil okrog Vrbskega jezera, si pri Vrbi oglej kamen, ki so ga pozneje ondi postavili Avstrijci in nanj vklesali napis:

„Bis hieher und nicht weiter,
kamen die serbischen Reiter.“*

Po zadnji vojski so ga Titove čete izruvale, a na žalost tam pustile. Tako so ga Nemci mogli spet nazaj postaviti. Bis hieher und nicht weiter gre tudi moje pripovedovanje. Sedaj pojdiva gledat, ali je mežnarica že prinesla odgovor iz Bistrice, nato pa greva delat jaslice. Za pogovor bo čas še zvečer.“

GREGOR HRIBAR

* Do tod in ne dalje
so prišli srbski jezdec.

MOLITEV PAPEŽA PIJA XII. ZA SVETOST DUHOVNIKOV

O Jezus, večni véliki Duhovnik, dobri Pastir. Vir življenja, ki si nam po posebni darežljivosti svojega najslajšega Srca dal duhovnike, da v nas uredničujejo načrte posvečenja, ki jih tvoja milost navdihuje našim srcem: prosimo te, da jih podpiraš s svojim najobilnejšim usmiljenjem.

Ohrani v njih, o Jezus, živo vero pri delu, trdno upanje v preskušnjah, gorečo ljubezen v namenih. Tvoja beseda, ki je žar večne Mladosti, naj po nepretrganem premišljevanju postane stalna hrana njihovega notranjega življenja. Zgledi tvojega življenja in tvojega trpljenja naj se obnavljajo v njihovem vedenju in v njihovih nadlogah ter nas poučujejo, razsvetlujejo in tolažijo v naši žalosti.

Daj, Gospod, da bodo naši duhovniki, ločeni od vsega posvetnega, skrbeli samo za tvojo slavo in s čisto vestjo do zadnjega diha ostali zvesti svoji dolžnosti. In ko bodo s telesno smrtjo sebe popolnoma izročili tebi, Gospod Jezus Kristus, ki si bil njihov učenik na zemlji, naj dobé večno plačilo krone pravičnosti v žaru svetnikov. Amen.

EVANGELIJ po *sv. Luku...*

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

MARTA IN MARIJA

Ko je Jezus končal priliko o usmiljenem Samarijanu, je skupaj z učenci nadaljeval pot do Jerihe proti Jeruzalemu. V Betaniji, ki je ležala kaka dobra dva kilometra pred Jeruzalemom, se je ustavil pri Lazarjevih sestrah Marti in Mariji. Ta obisk je samo Luka otel pozabi. Takole ga je opisal:

Ko so potovali, je prišel v neko selo, in neka žena, po imenu Marta, ga je sprejela v svojo hišo. Ta je imela sestro, z imenom Marija, ki je sedla k nogam Gospodovim in poslušala njegovo besedo. Marta pa si je dala veliko opraviti s postrežbo. In pristopila je ter rekla: „Gospod, ti ni mar, da me je sestra pustila samo streči? Reci ji, naj mi pomaga!“ Gospod ji je odgovoril: „Marta, Marta, skrbí in vznemirja te mnogo stvari, a le eno je potrebno. Marija si je izvolila najboljši del, ki ji ne bo vzet“ (Lk 10, 38-42).

Čeprav nam Luka ne pove imena vasi, kamor je Jezus prišel na svojem potovanju, ni mogla biti druga kot Betanija, ki jo evangelist Janez imenuje „vas Marije in Marte“ (Jan 11, 1. 18). To sta bili sestri Lazarjevi, ki ga je Gospod kasneje obudil od mrtvih (prim. Jan 11, 1-44). Brez dvoma sta bili že

od prej dobri znanki Gospodovi. Zato ju je Jezus kot hišni prijatelj sedaj obiskal in tudi zadnje dni pred svojo smrtjo večkrat tamkaj prespal.

Ker je Marta na prvem mestu imenovana in je ona Jezusa „sprejela v svojo hišo“, je po vsej verjetnosti Marta bila prvorojenka in je kot taka vodila gospodinjstvo v hiši. Torej se ni zamanj imenovala Marta, kar v aramejskem jeziku pomeni hišna „gospodinja“. Zato je bilo čisto naravno, da je vprav ona skušala postreči gostom. Pa si je Marta tudi res veliko dala opraviti s postrežbo, ker je hotela, da bi Jezusu in njegovim učencem ja ničesar ne manjkalo. Med tem pa je njena mlajša sestra Marija „sedla k nogam Gospodovim in poslušala njegovo besedo“. To pa Marti očitvidno ni bilo všeč. Mislila je namreč, da sama ne bo zmogla vseh priprav za toliko gostov. Zato se je čisto po domače obrnila kar naravnost na Jezusa, da bi jo rešil iz zagate: „Gospod, ti ni mar, da me je sestra pustila samo streči? Reci ji, naj mi pomaga!“ Jezus pa je Marti odgovoril z enako zaupnostjo in je skušal njeno pozornost dvigniti od zemskih reči k nebeškim: „Marta, Marta, skrbí in vznemirja te mnogo stvari, le eno je potrebno (nekateri dobri grški rokopisi pa imajo: a le malo

stvari je potrebnih, oziroma ena sama). Marija si je izvolila najboljši del, ki ji ne bo odvzet.“

Jezus Marte ni grajal, ker mu je hotela postreči, le to je želel, da bi si iz tega ne delala preveč skrbi. „Mnogo“ je bilo materialnih skrbi, za katere se je Marta takrat brigala. Toda vse te mnoge stvari bi se dale skrčiti na „malo stvari“, ker je bil Gospod glede materialnih zahtev zelo skromen in njegovi učenci prav tako. Pa še teh malo materialnih skrbi je bilo docela brezpomembnih v primeri z „eno samo“, duhovno stvarjo, ki je bila edina zares potrebna in ji je Gospod zato posvetil vse svoje življenje in delo. Ali ni Jezus že v svojem govoru na gori pozval ljudi, naj iščejo najprej božjega kraljestva in njegove resnice, pa se jim bo vse drugo kar navrglo? Prav to, kar je edino potrebno, je tisti „najboljši del“, ki si ga je izvolila Marija in ki ji zato nikoli ne bo odvzet (prim. Riccotti n. 441).

Ta prisrčen in zaupen družinski prizor nam daje silno pomemben nauk za naše nemirno in razgibano življenje, ko se vse tako peha le za materialnimi skrbmi, da pri tem skoraj ni časa misliti na dušo in večno zveličanje. Ko bi vendar že končno vsi ljudje spoznali, da je ena sama stvar zares potrebna in da je ta edino potrebna stvar tudi najboljši del za človeka, in da ta najboljši del nikoli ne bo odvzet tistemu, ki ga je že zares dosegel!

*

Če hočemo smisel Jezusovih besed izčrpati prav do dna, moramo še premisliti zvezo tega dogodka s prejšnjim. V svojem razgovoru s pismoukom je Jezus pokazal, da resnične ljubezni do Boga ni mogoče ločiti od ljubezni do bližnjega. Kdor zares ljubi Boga, ga ne ljubi le v njem samem, temveč tudi v svojem bližnjem. Ali drugače povedano:

Kdor zares ljubi Boga, nujno ljubi tudi svojega bližnjega zaradi Boga. Zato je Jezus v čudoviti priliki o usmiljenem Samarijanu ukazal ljubezen do bližnjega s takim poudarkom. In cela prilika je pač tako izzvenela, da je vsakdo najprej moral misliti na najrazličnejše priložnosti, ko je bližnjemu treba pomagati v njegovih telesnih potrebah. Prav to pa je sedaj vršila Marta, ki je skušala postreči lačnim in utrujenim gostom. S kakšno vnemo je za vse skrbela, čisto v smislu naročila, ki ga je Samarijan dal gostilničarju: „poskrbi zanj“ (Lk 10, 35). Kako je torej mogoče, da je Jezus sedaj kar naenkrat Marto opomnil, ker si je toliko dala opraviti s postrežbo?

Da dobimo pravilen odgovor na to vprašanje, moramo še enkrat odločno pibiti, da Gospod Marte ni grajal, ker mu je hotela postreči. Jezus je sicer dejal, da si je Marija „izvolila najboljši del“, vendar to ne pomeni, da si je Marta izvolila slabega. Tudi Martin del je bil dober, čeprav je bil Marijin boljši. Marta je namreč v Jezusu videla predvsem človeka, kar je seveda tudi bil, in mu je zato hotela postreči. Marija pa je gledala v njem predvsem božjo Besedo — saj je dejansko bil učlovečena Beseda — in je zato poslušala njegovo besedo. Ali kot je lepo izrazil sv. Avguštin: Marija se je dala od Jezusa nahraniti z duhovno hrano, dočim se je Marta trudila, kako bi Jezusa nahranila s telesno hrano. Nobenega dvoma pa ni, da je prvo bolj vzvišeno kot drugo.

Položaj je torej tale: Martina služba je le začasno potrebna, ker bo po smrti prenehala. Marijino zadržanje pa je vedno potrebno, ker se bo tudi v večnosti nadaljevalo, in zato že na zemlji predstavlja najboljši del, ki se ga nikoli ne sme zanemariti. Sedaj v tem življenju

pa je mogoče uresničiti Gospodovo besedo le pod pogojem, če sta oba ta dva dela med seboj povezana. Martina služba se ne sme zgubiti v zunanji skrbi, temveč mora ostati ona ljubezen, ki obstoji v resnični spojitvi ljubezni do Boga z ljubeznijo do bližnjega. To pa ni mogoče brez zadržanja Marijinega. Le če je Jezusov nauk skrivna gonilna sila za ljubezen do bližnjega, le tedaj je vse dobro. Dobra postane Martina služba le po Marijinem delu. Ta del potemtakem nikoli ne sme biti odvzet. Gospod torej ni mogel kar brez nadaljnega pozvati Marije k sodelovanju, ne da bi najprej poudaril, da njenega dela nikoli ne bo odvzel. Kasneje pa, ko bo končan tek našega zemskega življenja, tedaj šele bo zares dosežen edinole Marijin del, ki potem celo večnost ne bo več odvzet.

Potemtakem na dogodek z Marto in Marijo le tedaj pravilno gledamo, če oba dela, Martinega in Marijinega, pozitivno vrednotimo. Če ta dva dela ločeno drug od drugega tehtamo, ni nobenega dvoma, da Marijin višje stoji kot pa Martin. Vendar se pa v praktičnem življenju ravno to ne sme zgoditi, da bi ta dva dela med seboj ločili; kajti ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega sta neločljivo med seboj povezani. Prilika o usmiljenem Samarijanu je na zadržanju judovskega duhovnika in levita nazorno pokazala usodno nevarnost, kateri zapade ljubezen do Boga, če ni združena z ljubeznijo do bližnjega. Nobenega dvoma ni, da ta nevarnost ostane tudi za Marijo. Nevarnost za ljubezen do bližnjega pa se razodene v tem prizoru, če se namreč Marta hoče ločiti od Marije ali jo grajati.

To obojno nevarnost ločitve pa more ljubezen v celoti premagati le v Jezusu (tako fizičnem kot mističnem). Le

kadar je ljubezen vanj usmerjena, je v njej res mogoče združiti „vso moč“ ljubezni, ki jo je kak človek zmožen; kajti človek v Jezusu neprestano zahteva budno ljubezen do bližnjega, božja Beseda in njem pa stalno pozornost Marijino. In končno, ljubezen, ki velja Jezusu človeku, je istočasno božja ljubezen, in če se božja ljubezen vsede k Jezusovim nogam, da posluša njegovo besedo, ga bo prav njegova beseda neprestano priganjala k čim večji ljubezni do bližnjega!

Tako se je z Jezusovim prihodom zgodilo nekaj res nezaslišanega. Ker je Jezus istočasno Bog in človek, mu je hkrati treba izkazovati postrežljivo ljubezen Martino in predano ljubezen Marijino, istočasno ljubezen do bližnjega in ljubezen do Boga. Zato na krščanstvu ni največje to, če se je Marija odtegnila v samoto, da bi pazljivo prisluhnila le Gospodu in njegovi besedi. Prav tako pa tudi še daleč ne pomeni najvišje izpopolnitve človeške narave, če se ves svet napolni s skrbno prizadevnostjo Marte. Edinstveno in zares veliko na krščanstvu je marveč tole: Da je predana ljubezen Marijina Gospodovi besedi zgradila nešteto „gostilnic“ usmiljenega Samarijana, v katerih je poskrbljeno za trpeče in revno človeštvo; in da Jezusu velja vsa ta ljubezen, ki se poklanja ljudem; in obratno, da je naravnost pretirana skrb Marte v veliki zaposlenosti zgradila božje templje in poskrbela za božji kult ter je v veliki marljivosti mislila večkrat bolj na ljudi, tako po človeško je bilo vse narejeno. Vendar ideal krščanstva je bil vedno dosežen le v harmonični združitvi obojega. In krščanska služba božja, če se obhaja zares v duhu zadnje večerje, je še danes prav tako božja kot človeška služba, je daritvena pojedina, ki je prav tako poje-

dina kot daritev, prav tako poslušna Marija kot skrbna Marta, velika „agape“ božja in človeška hkrati (prim. Dillersberger IV. 80—87).

Tako vidimo, da se Jezusov obisk v Martini hiši vsebinsko lepo dopolnjuje z njegovo priliko o usmiljenem Samaritanu. Oba dogodka skupaj nam osvetlujeta neločljivo povezanost ljubezni do Boga z ljubeznijo do bližnjega. Kot se ljubezen do Boga brez ljubezni do bližnjega izrodi v lažno religioznost, tako se ljubezen do bližnjega brez ljubezni do Boga v najboljšem slučaju sprevrže v plehko humanitarnost; kajti ljubezen do Boga je tisti „boljši del“, ki tudi ljubezni do bližnjega daje pravo vrednost in popolnost: le kdor bližnjega ljubi zaradi Boga, od svoje ljubezni nikogar ne izključuje, temveč objame z njo celó svoje najhujše sovražnike; in le tak ljubi bližnjega na najpopolnejši način, saj ga ljubi naravnost z božjo ljubeznijo, ki mu daje moč tudi za največje žrtve. Nič čudnega torej, če je krščanska ljubezen **do Boga** ustvarila tako čudovita dela ljubezni **do bližnjega**, kot jih nobena zgolj humanitarna ustanova ne zmore.

Ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega sta tako tesno med seboj povezani, da krščanstvo niti ne pozna dveh kreposti ljubezni, temveč eno samo ljubezen, namreč božjo, ki ljubi Boga v njem samem in pa v bližnjem, ali kar je isto, ki ljubi Boga zaradi njega samega, svojega bližnjega pa zaradi Boga. In to ne velja le za zemeljsko življenje, ampak tudi za večnost. Čeprav bodo namreč po smrti prenehala zunanja dejanja ljubezni do bližnjega, pa zato ne bo prenehala ljubezen kot taka. Saj tudi v nebesih Bog ne bo sam, temveč skupaj s svojimi svetimi. Zato bo tudi v nebesih Bog ljubljen v svojih šte-

vilnih poveljanih in ti v Bogu. Torej spet obojna ljubezen skupaj združena vso večnost.

*

Pri ascetičnih pisateljih je prišlo že v navado, da v Marti vidijo upodobljen tip aktivnega življenja, v Mariji pa tip kontemplativnega, ter na podlagi tega ocenjujejo notranjo vrednost akcije in kontemplacije. Njihov nauk bo lep dodatek k vsej dosednji razlagi:

Pod akcijo v duhovnem življenju razumemo vso našo zunanjo dejavnost, zlasti tisto, s katero bližnjemu skušamo pomagati v njegovih telesnih ali pa duhovnih potrebah. K akciji torej spadajo vse mogoče vrste karitativnega dela in pa zunanega apostolata. Pod kontemplacijo (v širšem pomenu) pa razumemo prizadevnost za molitev, k čemer spadajo molitve vseh vrst, vsa skrb za lastno notranje življenje in sploh vsa dejanja, s katerimi Boga neposredno častimo in mu izkazujemo ljubezen.

Ko ascetični pisatelji med seboj primerjajo akcijo in kontemplacijo, to drugo stavljajo na prvo mesto in nanjo aplicirajo Jezusove besede, da je tisti „najboljši del“, ki si ga je izvolila Marija. Zakaj?

Popolnost duhovnega življenja prvenstveno in bistveno zavisi od notranje ljubezni do Boga (ki je predmet prve in največje zapovedi), vsa ostala dejanja pa imajo svojo vrednost samo v toliko, v kolikor na to ljubezen pripravljajo ali pa iz nje izvirajo. Prav ta notranja ljubezen do Boga pa je ravno tudi prvi in bistveni sestavni del kontemplacije. Samo po sebi je torej kontemplacija bolj popolna kot akcija, pa tudi bolj zaslužna; s kontemplacijo si celo zaslužimo večjo mero milosti tudi za rešenje bližnjega. Zato moramo pri apostolatu da-

jati prednost „apostolatu molitve“ pred vsakim zunanjim delom. Kontemplacija je namreč duša vsega apostolata, ki daje učinkovitost vsem zunanjim apostolskim naporom. Nič dobrega v prilog bližnjemu ne more storiti zgolj zunanja dejavnost brez notranje pomoči božje milosti, dočim more notranja milost nadomestiti vsa zunanja sredstva. To milost pa si tako zase kot za druge lahko izprosimo predvsem z molitvijo in še drugimi dejanji kontemplativnega življenja.

Poleg tega je kontemplacija več vredna tudi zato, ker njen del nikoli „ne bo odvet“ in bo trajala celo večnost. Akcija bo po smrti prenehala; kajti v nebesih ne bo ne lačnih in žejnih, da bi jim dajali jesti in piti, ne grešnikov, da bi jih spreobračali. Nasprotno pa je kontemplacija v tem življenju samo začetek tega, kar se bo v nebesih v izpopolnjeni obliki celo večnost nadaljevalo. Zato kontemplacija že tu na svetu predstavlja boljši del kot akcija.

Samo po sebi govorno je tako. Vendar pa se lahko zgodi, da je pogosto bolj zaslužno, če vsaj začasno zapustimo kontemplacijo na račun akcije, kadar to zahtevajo trenutne potrebe, zlasti blagor bližnjega; kajti čeprav more Bog s svojo milostjo nadomestiti vsa zunanja sredstva, je vendar božja Previdnost postavila takšen red, da si moramo ne le z molitvijo temveč z zunanjo aktivnostjo med seboj pomagati na poti h končnemu cilju. Zato je boljše in bolj zaslužno, da se prilagodimo tem naredbam božje Previdnosti in, kjer je taka volja božja, začasno zapustimo kontemplacijo in se posvetimo akciji. V tem življenju namreč tudi kontemplacija ni sama sebi namen, temveč je samo sredstvo za doseg večnega zveličanja in kontemplacije v nebesih. V sedanjem

življenju pa je bistveni namen ta, da se ohranimo in rastemo v posvečujoči milosti in v ljubezni, da tako postanemo zmožni dajati Bogu večjo čast v višji stopnji blaženega gledanja.

Ker je torej samo po sebi kontemplacija bolj popolna kot akcija, je tudi več vredno takšno krščansko življenje, ki mu je kontemplacija glavni cilj in zato tudi v njem zauzema večji del, kot pa takšno, ki mu je glavni cilj akcija in zato tudi akcija zavzema večji del. V obeh primerih smo rekli „večji del“, ker ni nobene vrste krščanskega življenja, ki bi bilo zgolj kontemplativno ali pa zgolj aktivno, temveč je vedno mešanica akcije in kontemplacije, le da ima včasih več poudarka prva, včasih pa druga. Prav zato pa je pravi ideal krščanskega življenja vedno bil in bo v harmonični združitvi kontemplacije z akcijo, ko namreč akcija poteka iz popolnosti kontemplacije. Takšno življenje pa je še več vredno kot pretežno kontemplativno (Sv. Tomaž pravi: *maius est contemplata aliis tradere quam solum contemplari* — II-II. q. 188, a 6).

Potemtakem se notranja vrednost posameznih vrst krščanskega življenja takole stopnjuje: najnižje stoji pretežno aktivno življenje, višje pretežno kontemplativno, najvišje po življenje, ki harmonično združuje akcijo s kontemplacijo. Če pa te posamezne vrste krščanskega življenja ne primerjamo med seboj po notranji vrednosti, temveč po tem, katera bolj pripomore k večji slavi božji in večji osebni popolnosti, pa na splošno govorno nobena ni bolj popolna kot druga. Za vsakega posameznega človeka je pač najbolj popolna tista vrsta, katero mu je namenil Bog, ki službe v skrivnostnem telesu Kristusovem „deli slehernemu, kakor hoče“ (1 Kor 12, 11).

Usodne posledice beneškega plebiscita

3.

Kakšne so razmere zdaj, naj pokažejo nekateri primeri iz zadnjega časa.

Župnika Kračino v šent Lenartu je list „Il Friule liberali“ obdolžil, da dela za priključitev Beneške Slovenije k Jugoslaviji, kot da bi bile zdaj državne meje sploh v razpravi! Še način tega dela za priključitev so navedli, ker namreč g. Kračina priznava, da je Slovenec in se v občevanju z ljudmi poslužuje slovenščine. Kračina je uredništvo in dopisnika tožil, razpravo pa je sodišče odgodilo. (V podobnih slučajih italijanske sodnje sodbo toliko časa odlagajo, da se stranki poravnata; tako ne more biti Italijan obsojen. Kako ravno pa se je končal ta proces, nimamo poročil.)

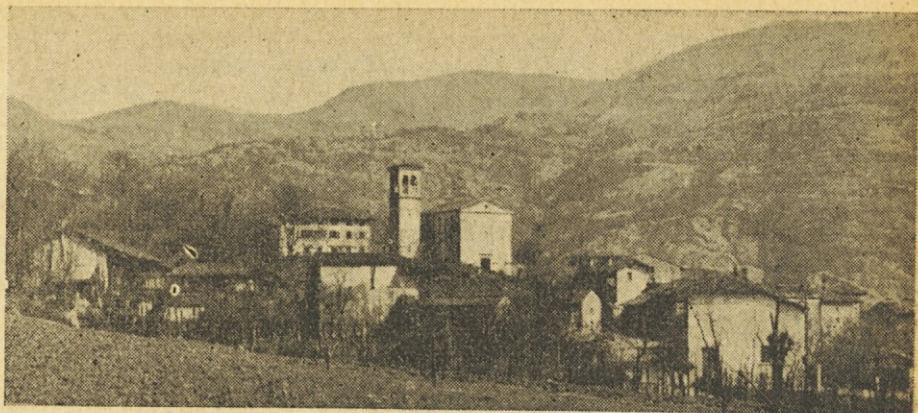
V Gornjem Barnasu ne le, da pridičuje župnik v laščini in da ne dovoli slovenskega petja, ampak je prepovedal vernikom v cerkvi tudi slovensko moliti. V Kozci je bilo toliko bolje, da so smeli verniki po maši, ko je italijanski kurat odšel, polglasno zmoliti slov. rožni venec.

15. jul. letos so napravili Doberdobei in goriški Sovodenjčani z nekaterimi gosti iz Gorice, skupaj 80 ljudi na dveh avtobusih romanje na grob pok. mons. Ivana Trinka, pesnika in učenjaka, najvidnejšega Beneškega Slovenca, ki je umrl v Trčmunu predlanskim in leži pokopan na tamošnjem pokopališču. Ustavili so se najprej v Cepletišču pri beneških Sovodnjah, kjer so jih že čakali orožniki. Prepovedali so jim fotografiranje in slovensko petje. V Cepletišču so šli k sv. maši. Kaplan Čičigoj je pridigal laško, edino to je povedal tudi v slovenščini, da naj ljudje videm-

skega nadškofa, ki pride birmat, slovesno sprejmejo. Izletniki so dobili pojasnilo, da mora biti vse italijansko, ker tako želijo krajevni financarji! Med sv. mašo so izletniki vendar slovensko zapeli in vse ljudstvo je jokalo. Nato so šli izletniki na grob očaka Trinka. Spremljali so jih orožniki in dopisnik lista „El Gazzettino“. Dopisnik se je dobro zabaval v družbi izletnikov in bil deležen prave slovenske gostoljubnosti.

V Trčmunu je čakala izletnike še ena orožniška edinica. Prof. Bratina je imel spominski govor ob dveletnici Trinkove smrti, romarji so položili venec na grob in gospod Čičigoj je molil molitve. Trinkov pranečak in domači župnik sta pogostila Slovence, orožnike in Gazzettinovega dopisnika. Ko so se Slovenci v (beneških) Sovodnjah vkrcali v svoja avtobusa, so se od orožnikov prijazno poslovili, orožniki pa so se jim zahvalili, da niso imeli povoda za kakšno nadaljnje uradno poslovanje. Čez dva dni je imel Gazzettino že članek z naslovom „Izzivalen obisk slovencev“, ki jih piše dosledno z majhno začetnico. V članku piše dopisnik, da je po izzivanju odmeval en sam krik: „Živela Italija“, dasi tega krika nihče slišal ni, ker ni bilo povoda zanj. Priznati pa je moral tudi gacetinec, da „izzivanje“ ni prekoračilo tiste meje dostojnosti, da bi organi javne varnosti imeli povod za nastop. — Kje na svetu pričakujejo romarje in izletnike še z orožniškimi ekshortami!

V Kozcah, fara šent Lenart, je bil za vikarja Boldarino iz Forlija. Tudi on je odpravil slovenščino iz cerkve. V zadnjem času so postale Kozce samostojna

Laze v Beneški Sloveniji

župnija in novi videmski nadškof je imenoval za župnika Slovenca Josipa Kjačiča. Ko je prišel župnik Kjačič v novo faro, so bili pa že cerkveni ključarji, ki so vpisani kot lastniki župnišča, od krajevnih oblasti podučeni, da Slovincu ne smejo izročiti ključev in da morajo na kurijo nemudoma poslati prošnjo, naj pošlje laškega duhovnika. Potem je prišla v kraj višja prosvetna komisija, ki pa je zaslišala samo Italijane in Italijanaše. Brali smo, da je imela ta stvar odmev pri zadnjih volitvah in da se je pojavila tam okoli posebna agitacijska grupa Boldarinovcev. In smo mnenja, da bi bilo potrebno, da se narodnostno vprašanje prenese tudi v politično areno in naj ne bodo samo duhovniki v cerkvi, ki bolj ali manj plaho čuvajo slovensko govorico.

4.

Človek, ki živi v svobodnem svetu, ne more verjeti, da se takšne stvari dogajajo v današnjem času v „demokratski“ Italiji, pod demokristjansko vladno in ob potuhi pa sodelovanju nadškofijske kurije v Vidmu, ki tudi po smrti

nadškofa Nogare še ni napravila odločnih korakov, da se vsaj v cerkvi popravijo vse storjene krivice. Slovenci se pač lahko sklicujemo na več kot širokogrudno skrb goriških vladik — Slovencev za italijanske škofljane, na enako skrb tržaških škofov Legata, Dobrile in Karlina, na skrb ljubljanskih škofov, zlasti še tudi pod Jugoslavijo Jegliča in Rožmana za kočevske Nemce, da so vedno lahko poslušali božjo besedo v materinščini.

Človek težko verjame, kar se dogaja v Beneški Sloveniji. Da pa ne bo kdo mislil, da pretiravam, naj navedem potne zapiske tujerodca, švicarskega pisatelja L. Schmida, ki jih je objavil v nekem švicarskem listu in jih že pred objavo tam prepustil v natis tržaški „Demokraciji“. Iz članka, ki je dvogovor med njim in slovenskim mladim inteligentom, bomo navedli pred vsem to, kar švicar misli in reče. Njegov v nemščini pisan članek ima naslov: „Demokratska protislovja na vzhodnih mejah Italije“.

Tako piše, ko že prej omeni krivice, ki jih trpijo goriški Slovenci: „Domačini

(goriški) pa, ki so doslej tako radi romali na Sveto goro, hodijo poslej na Staro goro pri Čedadu. Tudi tam je slavno Marijino svetišče, vredno, da si ga ogledam... S svetim spoštovanjem sem nameril korak v nekakšno srednjeveško mesto, podtlakovano z nerodnimi kamni. Stopim v svetišče, ki je zelo pristrčno, vendar majhno, prava škatalica v primeri z našim Einsiedelnom. V glavnem oltarju se dviga ljubeč, nekoliko črnkast kip Marije z Jezuškom. Mariji je ljudstvo navesilo vse polno veržice in draguljev.

Ujel sem še — bila je nedelja —

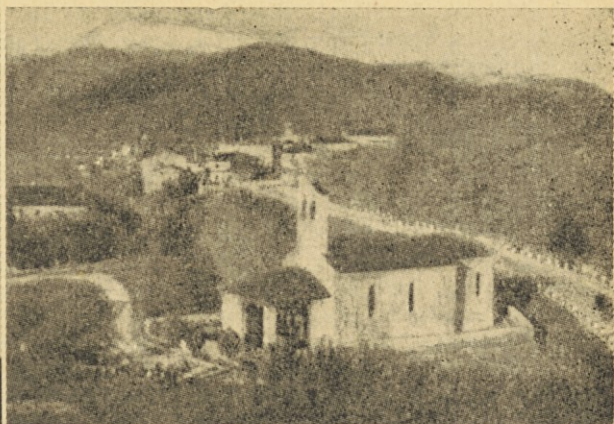
Kip Matere božje na Stari gori
pri Čedadu

zadnjo sv. mašo z italijansko pridigo in italijanskim petjem.

Spraševal sem se, kako je to, da med mašo niso nič peli po slovensko in jim tudi nihče ni nič pridigal po slovensko, kot sem to slišal v Gorici. Vprašam ga (mladeniča pred vrati), če so morda ljudje, ki tu prebivajo, Slovenci. Dejal mi je, da so ženske, ki so pele, iz Benečije, Beneške Slovenke. Že skoraj pred 1400 leti so se Slovence naselili po teh hribih in dolinah...

Debelo sem ga pogledal. Kot švicarskemu državljanu mi je to bilo docela neumljivo. „Kaj ni tukaj demokracije? Kje pa živite?“ Ko je fant povedal, kje in kako, je Švicar vzkliknil: „Tako? Menda se cerkveni krogi vendar niso tako daleč spozabili?“ Ko je dobil pojasnilo, je nadaljeval: „Žalostno! Neumljivo! ...Kje je pa vest? Odgovornost pred Bogom? Taki ljudje vendar ne spadajo v dušnopastirsko službo! Če bi že bilo nekaj posameznih vernikov tujega jezika, bi še razumel, da si bi se morali dušni pastirji tudi za te potruditi. Tu pa gotovo gre za cele župnije... Vaše ljudstvo bi moralo proti tem krivicam protestirati! Saj so vendar še višji cerkveni krogi, sam papež!... Tega ne verjamem (kar trdi laška duhovščina, da ljudstvo ne mara več slovenskega jezika), to naj gredo pravit komu drugemu in ne javnosti! Kje in kdaj je pa še ljudstvo zametalo svoj materin jezik in klicalo v deželo tuje učitelje? Samo od sebe nikoli ne! Ne!... Pri nas v švici bi take kroge (ki tako postopajo) zaprli. Da more katoliški škof in njegova duhovščina tako ravnati, mi resnično ne gre v glavo. Povsod na svetu so vendar narodne manjšine zaščitene in Cerkev je prva poklicana, da jih ščiti.

Vendar vam po vsem naravnem pravu pripadajo lastne šole, osnovne in

Levo : Voditelj Beneških Slovencev mons. Ivan Trinko. Desno : Sv. Peter Slovenov ob Nadiži s cerkvico sv. Kvirina, ki je stara 1200 let. V ozadju mogočni Matajur.

ko vas je tolikšno število, tudi gimnazija in učiteljišče.

Vrag razumi vaše demokratske, demokršćanske razmere!... Tisti torej, ki hočejo svoje naravne pravice, so za demokristjane — kot se je izrazil De Gasperi — podleži; karabinjerji, ki so ljudi pretepali, so pa angeli! Kakšna ironija je v teh krajih demokršćanski monogram, ki nosi na ščitu križ in napis Libertas! Takšna je demokršćanska svoboda? Vidim, da vlada tod satanizem, pravo satansko sovraštvo do vernih, poštenih, miroljubnih Beneških Slovencev.“

Ko je fant pojasnil normo laških duhovnikov, da se morajo verniki ravnati po pastirju in ne pastir po ovcah, in da celo Assistencia Pontificia podpira italijanske otroške vrtce, nadaljuje Schmid: „To je po mojem mnenju skrajno kvarno za krščanski ugled. Vsekakor nasprotniki, komunisti to vidijo in imajo gradivo, dokaze na dlani, da je Cerkev tista, ki raznaroduje narode, namesto da

bi jih branila in vzgajala v njihovi narodni kulturi... Nesramno! Takšne sramote so zmogli samo divji Turki in hitlerjanci in grški partizani, ki so staršem trgali otroke, jih odvajali v Turčijo in Nemčijo in v satelitske države in jih tam vzgajali za janičarje. Ali so res demokristjani v Italiji takoj za njimi?... Jasno mi je postalo, da moram to krivico z italijanske strani, pa naj bo tam sedaj tudi še tako „krščanska demokršćanska“ vlada, pred svetom razkrinkati, dvigniti glas za mali pošten slovenski narod... Ne, to se ne bo zgodilo, ne sme se zgoditi, da bi vam država, ki pravi, da je najbolj katoliška, vzela vaš materin jezik! Mi drugi katoliki po svetu, zlasti mi švicarji, ne bomo dovolili take sramote, da bi v 20. veku krščanske kulture nekdo smel kar zatreči nebogljene narodi! Če se to zgodi v katoliški Italiji, potem je vse misijonsko delo po svetu, ko se narodom oznanja božja beseda v domačem jeziku, goljufija. Kako boš oznanjal vero tuj-

cem v njihovem domačem jeziku drugod, če doma lastnemu bratu, celo lojalnemu sodržavljanu, njegov jezik ubijaš? Slovenci tega niste zaslužili! Prav v zadnji vojski ste bili sobojevniki na zavezniški demokratični strani, bili ste prvi borci zoper komunizem in ste za dosledna krščanska načela žrtvovali 25 tisoč svojih katoliških fantov in deklet. To nam je dobro znano, saj smo prav mi Švicarji izdali lepo knjigo o vaših modernih krščanskih mučenikih, n. pr. o Lojzetu Grozdetu. Bodite uverjeni, da bomo mi katoliški Švicarji, če treba, dvignili za vas pravo križarsko vojsko, za vsakogar, za sleherni mali narod, ki ga tepta kaka krivična vlada.

Mnogo sem izvedel, da, kar preveč sem izvedel o slavni „demokrščanski demokraciji“ na vzhodnih mejah Italije. Presneto klavrna figura in nalašč material za komuniste... onkraj meje v Jugoslaviji!...

5.

Ko je bil članek do tod napisan, je prišlo poročilo, da je imel novi videmski nadškof, mons. Zaffonato, Nogarov naslednik, v Kozcah kanonično vizitacijo. Župnik Kjačič je stanoval v zasebni hiši in nadškof se je lastniku zahvalil, da je sprejel župnika pod svojo streho. Boldarinija je nadškof napotil v njegovo domačo, forlijsko škofijo. Če so Kjačiču izročile ključke župnišča, še ne vemo. To ravnanje videmskega nadškofa po vsej človeški pameti ne bi moglo biti drugačno kot je bilo in bi ga drugod v normalnih razmerah sploh nihče ne bi omenil. V okoliščinah, ki vladajo v Beneški Sloveniji, pa je to vendar svetel žarek, ki vzbuja upanje na bolj pravične čase.

Končno še nekaj. Beneška Slovenija je revna dežela. Zato morajo ljudje v širni svet za zaslužkom. Na svojo domo-

vino so tako navezani, da gredo v svet s trdnim namenom, da se s pohranki spet vrnejo domov. Nekatere pač potem tujina zadrži, pa jih morda ne bi, če bi našli v tujini oporo za svojo narodno zavest. Izseljenci iz Benečije so raztreseni po raznih evropskih in ameriških državah, nekaj jih je menda tudi v Egiptu. Prav začetni nameni, da se bodo nekoč spet vrnili domov, jih delajo plahe, saj bodo potrebovali pomoč italijanskih konzularnih zastopstev. Zato ne iščejo dosti stikov z ostalimi Slovenci, ki so organizirani v kulturnih društvih in se oklepajo svojih dušnih pastirjev. V neki državi je celo diplomatski predstavnik demokratične italijanske republike protestiral pri ondotnem papeškem nunciju, ker je slovenski izseljenski duhovnik zbiral Beneške Slovence k svoji službi božji! Doseči ni mogel ničesar.

Zato pa je dolžnost vseh Slovencev, kjerkoli v izseljenstvu prebivajo, da poiščejo tudi svoje brate in sestre iz Beneške Slovenije in jih sprejmejo v svoje občestvo. To ni protidržavno dejanje proti njihovi Italiji, to je Bogu dopadljivo delo krščanske ljubezni, ko rodnemu bratu nudiš vsaj nekaj tistega, kar je tudi njegova lastnina. Obenem mu daješ oporo v tujem svetu in pogum, da se bo po povratku domov držal še bolj svetih izročil svojih prednikov. Velike kulturne vrednote Beneških Slovencev, ki jih imajo v svojih pravnih in umetniških spomenikih, v svoji ljudski literaturi in svojih običajih, pa tudi krščanska ljubezen do vseh naših sonarodnjakov terjajo od vseh ostalih Slovencev, da si med njimi poiščejo svoje prijatelje. Samo tarnanje nad njihovo žalostno usodo ne pomaga nič; potrebno je delo in potrebna je ljubezen, ki se izkaže tudi v dejanjih.

MARIJAN MAROLT

iz domačih tal

SLOVENIJA

Prepovedana cerkvena pesem. Tomčeva „Zmagala si, Devica slavna...“, je brez dvoma zelo udarna in duha dvigajoča pesem. Zlasti kongreganisti in člani Katoliške akcije jo radi prepevajo. V Sloveniji je ta pesem prepovedana, češ da hujska k upor in namiguje na poraz „progresivnih sil“.

Župna cerkev v Koprivniku pri Kočevju ne stoji več. Še leta 1952 so ji razstrelili stolp, nakar je vsa stavba začela razpadati in se je letos dokončno zrušila. Izvršili so ta brezbožni zločin novonaseljeni kolonisti na ondotnih državnih posestvih. Dobri verniki so se zatem zbirali v prostorni pokopališki kapeli, kamor je hodil maševati eden od obeh duhovnikov iz Kočevja. Da bi to preprečili, so sedaj imenovano kapelo kratkomało zažgali. — Od preje naseljeni Slovenci, ki so bili pretrpeli mnogo zapostavljanja od nemških Kočevarjev, so torej doživeli po vojni še mnogo hujša razočaranja od prišlekov lastne krvi. Kakor smo svoj čas že poročali, so isti ljudje napadli leta 1952 duhovnika, ki je prišel opraviti nedeljsko službo božjo, in ga do krvi pretepli.

Komunisti so skušali v Sloveniji kot povsod drugod mladino osvojiti zase na ta način, da so jo odtrgali od Boga in jo usmerili v šport, zabavo in izživljanje. Toda uspeli so le delno: uničili so ji vero in stremljenje po idealih, niso je pa pridobili zase. Pismo iz domovine nam to v polni meri potrjuje:

„Bila sem na Koroškem preteklo poletje. Čudila sem se, da znajo otroci tako lepo moliti in sicer slovensko in nemško. Glede molitve so naši otroci silno zadaj. Ko gredo k prvemu sv. ob-

hajilu, so velike težave, ker ne znajo niti očenaša niti zdravemarije. In to otroci, ki še hodijo k verouku! Drugače so pa otroci in mladina zelo „napredni“. Znajo marsikaj, kar se nam v takih letih še sanjalo ni. Gredo svojo pot in se ne ozirajo dosti ne na dom ne na ostalo vzgojo. Moja hčerka (sedaj je že končala srednjo šolo) pri pouku še kar napreduje, tudi drugače je dovolj pridna, le nobenega zanimanja ne kaže za reči, ki so nam bile drage: ne dom, ne slovenske knjige, ne izleti, ne šport (samo morje), ne versko življenje, ne kulturno udejstvovanje. Samo modne revije, obleke, razni laki za nohte, tuja literatura.“

Za prošta v Novem mestu je bil imenovan dr. Stanko Lenič, sedanji župnik v Sodražici. Toda verniki iz Sodražice niso hoteli izgubiti svojega dobrega župnika. Uspeli so, da je dr. Lenič odklonil imenovanje in ostal še naprej v Sodražici. Novo mesto pa bo moralo še naprej čakati, da dobi svojega prošta. Kot je znano, upravlja mestno župnijo po smrti prošta Karla Čerina od leta 1947 dalje kanonik štrukelj Ivan.

Mali šmaren na Sveti gori. Na Mali šmaren je bilo škofijsko romanje na Sveto goro za vso Primorsko. Že na predvečer se je zbralo ogromno ljudi iz cele Vipavske, Brd in primorskih hribov. Zvečer ob 9 so se začele skupne pobožnosti z blagoslovom, uro molitve, nato je sledilo spovedovanje celo noč, sv. maše pa že od prvih jutranjih ur. Ob 8.30 je imel sv. mašo presvitli g. administrator mons. Mihael Toroš, ki je po maši opravil molitve za mrtve na grobu pok. nadškofa Sedeja. — Presenetila je zbrana molitev in pobožno petje, ki se je razlegalo v cerkvi celo noč. Romarji

so pokazali izredno požrtvovalnost, saj so mnogi prišli peš po več ur daleč in nato prebdele v cerkvi vso noč. Popoldne, ko so romarji odhajali, so se na poti srečali z novimi množicami pobožnih romarjev, ki niso mogli od doma prejšnji dan. Med temi je bilo opaziti izredno veliko število romarjev iz Koroške, štajerske in Kranjske. Goričani, ki so bili te dni na Sveti gori se niso mogli načuditi velikanskemu navalu vernikov, ki so preplavili mogočno Marijino baziliko in tam peli in molili zase in za izmučeni slovenski narod.

Kostanjevica pri Gorici. V nedeljo 23. septembra je bila na Kostanjevici pri Gorici, v cerkvi karmelske Matere božje, ponovitev nove maše, ki so se je udeležili mnogi verniki tudi iz stare Go-

rice pod Italijo. Novomašnik, g. Jernej Žgur, doma iz št. Vida na Vipavskem, je nekaj let opravljal službo cerkovnika kot frančiškanski brat na Kostanjevici. Pozneje se je v njem vzbudila želja, da bi postal duhovnik. Moral je ponovno v šolo, prestal nemško internacijo in je sedaj kot 35-letni zrel mož zapel Bogu svojo prvo sv. mašo.

Grad pri Mirnu. Kvatrna nedelja, 23. septembra, je priklicala letos izredno veliko število romarjev k žalostni Materi božji na mirenskem Gradu pri Gorici. Dobra polovica jih je bilo iz Italije, ki so tja poromali po dolгих letih odsotnosti. Posebno veliko jih je bilo popoldne pri glavni pobožnosti večerne sv. maše in blagoslovitvi novega kipa žalostne Matere božje. Tega je v naravni velikosti izdelal umetnik Tone Kralj. Ljudje so pohvalili izredno lepo petje mirenškega cerkvenega zbora, ki še vedno drži tradicijo in se trudi za lepo petje v cerkvi. Samostan patrov je še vedno v razvalinah, kakor so ga pustili partizani. Obnovljena je le cerkev in samostanska hiša.

Občni zbor Ciril-metodijskega društva slovenskih duhovnikov je bil letos v Ljubljani 4. in 5. septembra. Vlada je dala na razpolago filharmonično dvorano, plačala je udeležencem vse stroške in jih pozdravila po svojem zastopniku Borisu Kocjančiču. Slednji je vedel povedati, da so se v zadnjem času zelo poglobili in zboljšali odnosi s predstojniki katoliške Cerkve v Sloveniji. Vsakdo, ki gleda verski položaj v Sloveniji od blizu, bo seveda mislil povsem drugače. Ljubljanski škof dr. Rožman je še vedno obsojen na 16 let ječe in apostolski administrator dr. Mihael Toroš doživlja prav zadnje čase niz hišnih preiskav in mučilnih zasliševanj. Mnogi samostani, n. pr. uršulinski v Ljubljani in škofovi zavodi še vedno niso bili vrnjeni pravim lastnikom. Verske in cerkvene organizacije so slejkoprej prepovedane. V vsej Sloveniji sme izhajati le en sam verski list „Družina“ in še ta le za goriško administraturo. Vsa Slovenija

Dve katoliški lužiški Srbkinji, ki sta se letošnje poletje udeležili manjšinskega kongresa na Koroškem

je brez molitvenikov in katekizmov, ker vlada noče dati dovoljenja za natisk. Številni duhovniki so še vedno po zaporih, med njimi dekan Simičič, žrtev spovedne molčečnosti. Drugi duhovniki so bili kaznovani z globami radi „verske propagande“. Državni uradniki, zlasti vzgojitelji in vojaki, ne smejo prejemati svetih zakramentov. Prejem sv. zakramentov po bolnišnicah zavisi od dobre volje upravnikov in zdravnikov. In kljub vsemu omenjenemu se je vodstvo Ciril-metodijskega društva upalo izjaviti 28. avgusta, da so odnosi do ljudske oblasti dobri, kar pa da zadeva notranje versko življenje, pa vsakdo lahko vidi, da se po župnijah redno razvija; bilo je je sicer nekaj manjših konfliktov s posamezniki, vendar to ne izpreminja ugotovitve, da se versko življenje v Sloveniji nemoteno razvija. Ta slepota vodilnih članov Ciril-metodijskega društva je zares pogubna. Ne razumejo ali nočejo razumeti, da ostaja cilj komunizma neizpremenjen: uničenje svobode, uvedba državnega kapitalizma pod plaščem socializma ter uničenje vsake vere, ki je „opij za ljudstvo“.

SLOVENSKA KOROŠKA

V novembru je spet začela z delom zasebna slovenska kmetijska šola za fante v Tinjah. Če se pelješ z vlakom iz Pliberka v Celovec ali pa z avtomobilom od Klopinskega jezera proti koroški prestolnici, te naenkrat pozdravi z desne strani mogočna tinska proštija, vsa obdana od temnega smrekovega gozda, ponosno kraljujoč nad poljem in travniki pod sabo. Pozimi in poleti jo božajo ves dan sončni žarki. Pravijo, da če je kje sončno, potem je gotovo na Tinjah. V teh sončnih Tinjah je pred dvema letoma prevzel Slovenski dušnopastirski urad od proštije del posestva, da nudi mladim fantom priložnost za praktično gospodarsko usposobitev. Poleg strokovne izobrazbe pa ta šola vzgaja fante v zavedne slovenske in krščanske gospodarje.

V primeri z laskim letom bo letošnje

Apostolski administrator ljubljanske škofije mons. Anton Vovk z novomašnikom dr. Alojzijem Rantom

šolsko leto na Koroškem v šolah 1.500 otrok manj. To je neizogibna posledica padanja rojstev, ki pa ni omejeno samo na Koroško, temveč je to splošen pojav v Avstriji. In pri tem razmere na Koroškem še zdaleka niso najslabše. Zaradi tega je deželna vlada sklenila, da odpusti sorazmeren del učiteljstva.

PRIMORSKE VESTI

Sv. maša v vzhodnem obredu. V Bazovici, v Boljuncu, Dolini in Mačkovljah so imeli zadnji teden v septembru službo božjo v vzhodnem katoliškem obredu. Iz Rima je prišel č. g. Stanko Janežič, nekdanji upravitelj mačkovljanske župnije, ki se sedaj skupno z drugimi mladimi duhovniki pripravlja na misijonsko delo v vzhodni Evropi, in tako smo po

njegovi zaslugi doživeli izredne obrede vzhodne katoliške liturgije. Povsod je tej službi božji prisostvovalo veliko vernikov in vsi so bili zadovoljni, ko so po besedah duhovnikov spoznali velik pomen in lepoto nelatinskih obredov, ki jih sv. Cerkev z vso skrbjo in ljubeznijo goji za vzhodne katoličane.

Bazovica. Prve dni oktobra se je poslovil od nas č. g. Albert Miklavc, ki je tri leta pridno opravljal v naši župniji kaplansko službo. Ob slovesu smo občutili, kako je bil priljubljen pri vseh, zlasti še pri fantih. Zlasti se je trudil, da bi Bazovica ohranila svoj cerkveni pevski zbor in dramsko družino. Tako je tri leta režiral naš bazoviški oder in nudil domačinom in drugim ljubiteljem odra lepa igralska dela. Gospod Miklavc je odšel na novo službeno mesto na Katinaro, v Bazovico pa je prišel č. g. Jože Kunčič, ki je do aprila tega leta deloval v Čilu.

Gabrje. Na rožnovensko nedeljo je med svojimi rojaki obhajal zlatomašno slavlje č. g. Krištof Tomšič, župnik na Trnovem onkraj meje v Jugoslaviji. Sicer je zlato mašo že obhajal med svojimi župljani, a je vendar ob tej priliki želel v svojo rodno vas, kjer ima sorodnike in kjer je pred petdesetimi leti pel svojo prvo sv. mašo. Zlatomašniškega slavlja se je udeležilo veliko številu domačinov pa tudi vernikov iz bližnjih vasi in iz Gorice.

Podgora. Na rožnovensko nedeljo smo imeli v naši vasi izreden praznik. Blagoslovili smo zaobljubljeno kapelico nad vasio, na kraju, kamor smo se zatekali ob zračnih napadih v zadnji vojni. Že takrat smo se zaobljubili, da bomo na tem kraju, ki je marsikoga rešil smrti, sezidali Materi božji kapelico. Isti Marijin kip, pred katerim smo v letih grozote toliko premolili in ki je z nami delil usodo preganjanih, smo sedaj položili na oltarček umetniško izdelane kapelice. Načrt za kapelico je izdelal g. Čekuta. Prej še je Marija v slovesni procesiji poromala skozi vso vas in se nato povzpela na grič v svoj lepi

domek. Procesijo je vodil škofov zastopnik mons. Soranzo, ki je imel ob kapelici lep in pomenljiv govor in čeravno v italijanščini, ga bomo vsi Podgorci ohranili v hvaležnem spominu. Za njim nas je ogrela navdušena beseda neumornega g. misijonarja Vidmarja, nakar smo slišali še nekaj lepih deklamacij. Lepo slovesnost, kateri je prisostvovalo veliko število vernikov iz vasi in okolice ter tudi iz Gorice, je zaključil lepo uspel koncert Marijinih pesmi.

KOMUNISTIČNI TISK NAPADA PAPEŽA

Sedanji sveti oče je, kot znano, v svoji veliki skrbi za duhovnike in vernike za železno zaveso, „molčeči“ Cerkvi pisal posebni pismo, ki ga začne z besedami „Dum maerenti animo“ (Ko z žalostno dušo).

Nekateri jugoslovanski časopisi, posebno „Borba“, so prinesli zaradi tega pisma zelo ostre članke proti Sveti stolici. Označili so jo za „nespravljivo sovražnico Jugoslavije“. „Zadnje papeževo pismo,“ tako piše neki drug beograjski časopis, „ni drugega ko eden izmed razrov tega sovražstva. Sicer se pa Vatikan ni omejil samo na zunanje izraze svojega sovražstva do Jugoslavije, ampak celo ščuva naše ljudstvo, da se upre zakoniti državní oblasti.“

Svoji izjavi, da je v zvezni ljudski republiki Jugoslaviji popolna verska svoboda, časopis dodaja, da se Vatikan za versko svobodo dosti ne briga, pač pa ne more prenašati tega, da so se jugoslovanski narodi s pomočjo socializma oprostili misticizma, srednjeveškega nazadnjaštva, cerkvene tlake in nadvlade. Vsak pošten bralec takoj uvidi, da to pisanje ni nič novega. Komunistični tisk, tako sovjetski kakor tisti, ki je od njega odvisen, poje vedno isto pesem in se kar otresti ne more za marksistično časníkarstvo posebno značilne surovosti.

Toda odredba jugoslovanskega zveznega oblastnika in pripombe, ki so jih o njej prinašali komunistični časopisi,

pa čisto naravno budé zanimanje za vprašanje: Zakaj se je pravzaprav vnela ta tiskovna borba proti Sveti stolici in proti katoliški Cerkvi?

Vsi, ki so brali papeževo apostolsko pismo „Dum maerenti animo“, dobro vedo, da skupni oče vernikov v tej listini sinovom in hčeram „molčeče“ Cerkve za železno zaveso, ki jih je več milijonov sporoča, da z njimi deli žalost, stiske in trpljenje. Obenem jih očetovski opominja, naj ostanejo trdni v veri in zvesti katoliški Cerkvi. Moč za to pa naj iščejo v molitvi. Zato si res ne moremo razložiti, kako morejo o tej listini reči, da je polna „sovraštva do Jugoslavije“, in da se „vmešava v njene notranje zadeve“. Končno papež v svojem apostolskem pismu katoličanom, ki trpé preganjanje, tudi priporoča, naj molijo, da se bodo preganjanci spreobrnili in poboljšali. Morda je ta poziv „dejanje upora proti komunističnemu režimu v Jugoslaviji“?

Pred nekaj časa smo omenili govor, ki ga je imel v beograjski skupščini ministrski podpredsednik Ranković o odnosih med državo in različnimi verskimi skupinami v Jugoslaviji. Bralci se še gotovo spominjajo, da je visoki beograjski komunistični oblastnik z veseljem poročal, da so bili odnosi do pravo-

slavne, protestantske in islamske verske skupnosti dobri, normalni. Obžaloval pa je, da niso mogli biti tako dobri odnosi države do katoliške Cerkve. Jasnó je seveda, da tega ni prav nič kriva jugoslovanska vlada, ampak vso krivdo za to nosijo katoličani sami in nepopustljivi „Vatikan“. Vatikanski list je na to odgovoril z dokazanimi dejstvi, ki pričajo, v kakšnih žalostnih razmerah živi že deset let katoliška Cerkev v Jugoslaviji.

To zadnje dejanje komunističnih voditeljev v Jugoslaviji ni samo protest, ampak potvorba in žalitev resnice, sramotitev in ponižanje najvišjega pastirja katoliške Cerkve. Razloge, ki so jih do tega privedli, prav dobro poznamo; vendar pa ne obetajo nič dobrega.

Papeževo pismo sicer res omenja preganjanje Cerkve v komunističnih deželah, vendar položaja v Jugoslaviji posebej ne navaja. Če so se komunistični voditelji v Beogradu ob tem pismu take razvneli, je to le dokaz, da nimajo prav nobene volje, odpovedati se totalitarnim metodam, ampak se hočejo še naprej odlikovati v nasilnem zatiranju katoličanov, ker pač nimajo prav nobene čuta za socialno pravičnost in pravo svobodo.

(Po L'Osservatore Romano)

Kako so vzgajali stari in še kaj

18. ŽALOSTNA ZGODBA

Seveda dokler...

Zopet so bile volitve. To pot občinske. Pa so Primskovljani sklenili, da mora biti novi župan njihov mož, izbran iz njihove sredine. Razumljivo. Primskovljani so imeli pač s Predošljani isto občino, a sicer nobene zveze z njo. Ne gospodarske, ne šolske, ne cerkvene. Primskovo je bilo pravzaprav le neko predmestje Kranja, ki ju je ločila le globoka struga Kokre, vezala pa dva mostova: železni in Hujanski. S Prim-

skovega v Kranj si prišel v petnajstih minutah, v Predoslje pa so imeli oddaljenejši skoro uro hodá. Kdo bi zameril Primskovljanom, če so sklenili, da se bodo z vsemi silami borili za župansko čast. Ker je tudi Luznarjev liberalizem krepko pihal v ta jadra, je bil zagon tem silnejši.

Toda ta zagon je imel svojo Ahilovo petó. Primskovljani so bili v primeri s Predošljani v precejšnji manjšini. Vendar so računali na strumno disciplino svojih ljudi ter na brezbriznost mnogih Predošljanov, ki se jim ne bo ljubilo iti

na volišče. Tudi vas Kokrica se jim je zdela za Predoslje nezanesljiva ter je bilo upati, da bo precejšnje število Kokričanov oddalo svoj glas za Primskovo.

Toda hrup, ki so ga gnali Primskovljani s svojimi načrti, je spodbodel tudi Predošljane, da so spravili na volišče vse, kar je količkaj lezlo. Tudi Kokričani so šli v veliki večini s Predošljani. In tako se je zgodilo, da so Primskovljani zgubili bitko v vseh treh volilnih razredih ter so prišli v občinski odbor samo tisti, ki so stali na predaški kandidatski listi.

Predošljani so se smejali, Primskovljani so kleli, Luznar je od jeze pihal. Kranjski okrajni glavar Gstettenhofer je ugotovil, da so se volitve vršile po zakonu in tako prizadevnim Primskovljanom ni preostalo drugega, kot da so se tolažili s prihodnjimi volitvami. Nekateri pa so rekli: Kar prav je tako; saj bi sicer Luznar komandiral občino, ne župan.

Ko se je občinski odbor prvič sestal, so volili župana. Občinski odborniki se niso hoteli Primskovljanom preveč zameriti, so soglasno izvolili mojega očeta, ker je oče imel tudi pri njih veliko veljavo ter je bila naša vas Primskovu najbližja. Torej tudi pot do župana ne bo predolga.

V tistih časih župan ni imel dosti dela. Ni bilo tako kot danes, ko pomeni občinska pisarna že precejšen obrat. Izdajati živinske potne liste, ob žegnanih licenco za plesno godbo, dovoljenje za ženitev (tudi v to se je smel župan vtikati) in rešiti par dopisov. To je bilo približno vse. Zato kmetske občine niso potrebovale nobenih posebnih tajnikov, temveč je kar župan nakrecal, kar je bilo potrebno.

Oče ni rad sprejel županske časti, ker je imel s svojimi stvarmi dosti opravka. Pa z ozirom na to, da bo tako tudi Primskovljanom najbolj prav ter da bo pisarniške posle opravil Janez (čemu sem ga pa poslal v Mahrovo šolo?), se ni preveč branil.

Lojze se za volitve ni dosti brigal

(čemu: pobič sem star šele osemnajst let...), a ko so mu povedali, da so zmagali Predošljani in da je oče postal župan, je bil to zanj očividni poziv, da se nekaj podzame. Zmago je treba proslaviti, pa naj bo to Primskovljanom prav ali ne.

Tako je popoldan tistega dne, ko je bil oče izvoljen za župana, do vrha zasul mlinске kamne te poprosil še oljarja Blaža, naj tudi v mlin malo pogleda, da ne bo kakšen kamen prazen tekel. Nato je stekel v Kranj v Rožno ulico k Cofu, ki je prodajal smodnik in bil uradni merjavec za posodo in uteži. Pečal se je tudi z gačenjem ptičev in gozdnih živali.

Stari Cof je bil sicer malo čudaka, a dobrega srca in je imel umevanje za take skrbi, kot jih je imel Lojze ta dan. Kmalu sta se pobotala za zavojček smodnika, ki ga je Lojze vtaknil za srajco ter tekel domov. Mimogrede je stopil še h kovaču, kjer je bil za pomočnika njegov najboljši kumpen, ter mu naznanil, da se bo zvečer streljalo; vrhu klanca. Naj zvedo Predošljani, da so zmagali, in Primskovljani, da so pogoreli z Luznarjem vred, in da je župan naš.

Stopil je še k Mežnarjevemu Tonetu, naj mu posodi oba možnarja, ki jih ima podružna cerkev. Zmago moramo proslaviti, mu je Lojze na kratko utemeljil svojo prošnjo. Tonetu se je zdelo to samoobsebi umevno, zlasti še, ker je bil oče tudi ključar podružne cerkve. Lojze je odnesel oba možnarja, ju skril pod kozolec vrhu klanca ter hitel v mlin znova zasipat mlinске kamne.

Ko se je naredila noč, se je zbrala družčina vrhu klanca. Zakurili so ogenj in vtaknili vanj dolg drog z daljšo železno ostjo, da se je močno segrela. Lojze in Kovačev pomočnik sta medtem nabijala možnarja: najprej precejšnjo merico smodnika in nato nadrobljene opeke in drobnega kamenja. Strel je bil pripravljen. Fant se je s segretim drogom dotaknil smodnika, ki je gledal iz male luknjice v spodnjem robu možnar-

ja. Pa se je zasvetilo in počilo, da se je zemlja potresla. Imenitno! Zdaj vedo Predošljani in Primskovljani, vsak svoje.

Tako je pokal strel za strelom. Fantje pa niso pomislili, da se možnar segreje, če nima prav nobenega odmora. In tako se je zgodilo, da je Lojze zopet vsul smodnika v prazni možnar. Tedaj se je smodnik vnel, puhnil vanj, da se je vnel še smodnik, ki ga je Lojze skrbno skrival za srajco. Vrglo ga je na hrbet, srajca je hipoma na njem zgorela in najbrže bi se vnele tudi hlače (bil je brez telovnika in suknjiča), ko ne bi kot blisk skočil po bregu navzdol ter se zavalil v Kokro. Kumpani so medtem zbežali kot majhni otroci, Lojze pa je zlezal iz struge ter tekkel domov. Šel je v hlev, kjer je zbudil hlapca Šporna ter mu v par besedah povedal, kaj se je zgodilo.

Šporn je vstal, prižgal luč in se hudo ustrašil, ko je videl Lojzeta. Ves črn je bil, kosi kože so mu viseli po prsih, po hrbtu je bil ves opečen, celo obrvi so mu zgorele. Le oči je bil tako nenadoma zaprl, da so mu ostale nepoškodovane.

„Lojze, hudo te je zdelalo,“ je usmijeno rekel šporn. „Pa nič ne maraj, mlad si pa boš tudi to prebolel. Kar tu na posteljo se vsedi, jaz pa stopim v klet po kislega zelja. To hladi in zdravi take grde rane in opekline.“

Mati ni šla še spat, ker je imela opravka še v kuhinji. Pa je zapazila skozi okno, da v hlevu zopet gori luč. To se ji je zdelo nenavadno: morda pri živini ali konjih ni kaj v redu. In je stopila v hlev. Kar obstala je od strahu, ko je zagledala Lojzeta na hlapčevi postelji napol nagega, s črnim obrazom, z razcapanimi prsi.

„Za božjo voljo, kakšen pa si, Lojze!“ je vzdihnila in zajokala.

„Ne bo hudega, mama, smodnik se mi je vnel za srajco. Je Šporn šel po kislega zelja, da ga obloži po opeklinah, pa bo kmalu dobro,“ je skušal Lojze to-

lažiti mater, dasi je bil sam najbolj potreben tolažbe. Rane so ga začele močno peči.

„Ali te hudo boli?“ je mati usmijeno vprašala.

„Boli že, boli. Peče.“

Peljala ga je v hišo ter posadila v njegovo posteljo. Pa si drugače ni vedela nič pomagati. Kislo zelje je bolečine le povečalo. Lojze pa je hrabro prenašal in ni vzdihoval. Mati je celo noč ostala ob njegovi postelji in molila.

Na vse zgodaj jutraj je oče napregel voz ter se peljal v Kranj po dr. Globočnika.

„Fantje so neumni, hudo neumni. Nič ne pomislijo. Kar svojo naprej tišče. In ko se kaj zgodi, naj pa dohtar zna čarati,“ je zdravnik po potu razlagal očetu, nevoljen, da je moral tako zgodaj vstati. „Bomo že videli, bomo že videli.“

Globočnik se je najpreje zjezal, ko je videl, da je bolnik ves s kislim zelijem obložen.

„Proč s to svinjarijo! So rane že od smodnika dosti umazane. Mu nič ne koristi, še bolj ga boli.“

Dolgo ga je pregledoval. Sicer tako zgovorni dr. Globočnik je postal čudno molčeč. Stvar mu ni bila všeč. Opeklina je bilo preveč in hude so bile.

Kako ga je zdravil, ne vem več. Toda vsak dan ga je oče pripeljal in vsak dan je bil Globočnik molčečnejši. Četrtri dan pa je rekel očetu v veži:

„Po gospoda pošljite!“

Lojze pa je bil čudovito vdan. Mirno je ležal v postelji, ni jokal, ni vzdihoval, celo potožil je malo, kako ga boli. Tudi gospoda se ni prestrašil ter je vse voljno naredil, kar so mu rekli.

V hiši je bilo tiste dni vse čudno tiho. V mlinu ni ropotalo, stope so počivale, govorilo se je malo, delo se ni premaknilo naprej. Lojze je bil pri vsej svoji navihanosti -- morda pa ravno zaradi tega -- globoko v srcu vseh. Celo Lenka mu je odpustila javno sramoto, ki jo ji je napravil, ter mu je stregla, kadar mati ni utegnila. Morda

je šla očetu ta nesreča najbolj do srca. Ali si je očital, da je bila prav njegova županska čast povod nesreči, ki je zadelo Lojzeta, ali pa je povzročilo njegovo pobitost dejstvo, da pogosto ravno najbolj navihani otroci staršem najbolj k srcu prirastejo.

Ko je bil Lojze še zdrav, je večkrat prosil očeta, naj mu kupi kolo. Kolesa so bila takrat zlasti na kmetih še zelo redka prikazen. Lojze si ni mogel predstavljati večje sreče, kot da bi imel kolo. To bi se vozil ob nedeljah k maši zdaj v šenčur, zdaj v Preddvor, pa v Cerklje in Velesovo, morda celo v Komendle in Kamnik, saj je cesta lepa in vseskozi po ravnem.

Oče najprej ni hotel nič slišati o kolesu. Nepotrebne novotarije! Fant naj bo doma! Potem pa je vendar začel premišljevat, da bi morebiti ne bilo zgrešeno, če kupi Lojzetu kolo. Morda ga na ta način odtrga od družine na vasi, ki ga utegne zavesti na čisto napačna pota. In končno: Lojze je dober, zanesljiv in spreten milnar, kakršnega ne dobi zlepa, ter zasluži, da mu dam nekakšno plačilo.

Pri prvi priložnosti, ko se je peljal v Ljubljano, je kupil kolo. Malo pred nesrečo. In sedaj med boleznijo je kolo po železnici došlo. Ko je šel oče z vozom po zdravnika, je pripeljal s kolo dvora tudi kolo. Postavil ga je kar v skladišče in zaklenil. Ni maral, da bi Lojze vedel, ker bi bil preveč žalosten. Toda Lenka, ki je rada več govorila, kot je bilo prav, ni mogla skrivnosti obdržati zase.

„Lojze, kolo je prišlo iz Ljubljane,“ je hitela Lojzetu pripovedovati. Lojzetu so se kar oči zasvetile.

„Kje ga imaš?“ je razburjeno vprašal.

„V skladišču je spravljeno.“

„Sem ga pripeljal, lepo prosim.“

Lenka se je zavedla, da je neumno zinila, pa popraviti ni mogla več. Šla

je iskat očeta ter mu povedala, da bi Lojze rad kolo videl.

„Avša neumna, nisi mogla biti tiho? Samo žalosten bo.“ Oče pa je vedel, da bo Lojze še bolj žalosten, če kolesa ne bo videl. Šel je v skladišče, kolo odmotal ter ga peljal v Lojzetovo sobo. Ko ga je Lojze zagledal, je stegnil obe roki ter se hotel dvigniti. Pa ni šlo.

„Na posteljo mi ga postavite!“

Oče je dvignil kolo ter ga postavil na rob postelje. Z obema rokama je Lojze božal pnevmatiko, pedale in svetlo verižico. Poskusil je zvonček, da je zazvenelo po sobi kot srebro. Iz oči pa so se mu udrle solze — edine v vsej bolezni — ter mu legle po licih navzdol. Očetu je bilo tako hudo, da je kolo pustil Lenki, sam pa se je obrnil in zapustil sobo. Potem je postavila Lenka kolo v kot sobe, da ga je Lojze vedno mogel videti.

Tretji večer na to je Lojze sklenil svoje račune s svetom.

„Zbogom, ata! Zbogom, mama! še se vidimo,“ je še dihnil komaj slišno, oči napol zaprl in jih ni več odprl.

K pogrebu se je zbrala vsa fara in precej meščanov iz Kranja. Mlad, vesel fant, tragična smrt, županov sin: vsaka hiša se je čutila poslata koga k pogrebu.

Oče, ki se ni nikdar smejal, tudi jokal ni nikoli. Tudi to pot ne, dasi mu je bilo težko, kot da bi se pol sveta podrla. Pa se je kmalu znašel. Naslednjo nedeljo je svojemu prijatelju Pavovcu, ki je pogosto prišel na obisk, razlagal:

„Mora že biti tudi tako dobro. Morda bi Lojze v vsem svojem življenju ne imel več take priložnosti, da bi tako lepo krščansko umrl kot prav zdaj. Bog je dober in usmiljen, tudi kadar udari.“

Življenje pa je šlo svojo pot naprej. Mlin je dobil novega mlinarja, na novem kolesu se je vozil Janez, stara Mica pa je zopet vrtela svojo pinjo in glasno vzdihovala. Morda iz nadložnosti, morda pa za Lojzeta.

fzt

ARGENTINA

Pred petindvajsetimi leti je bil v Rimu posvečen v duhovnika sedanji vršilec dolžnosti rektorja bogoslovne fakultete v izseljenstvu dr. Ignacij Lenčec. Svoj lepi jubilej je obhajal skoro neopazno v semenišču v Adrogué, kjer je imel na praznik Vseh svetih slovesno sv. mašo, pri kateri so peli bogoslovci in gojenci apostolske šole. Čestitkam k lepemu jubileju se pridružuje tudi naša revija, saj je bil g. jubilan vedno njen zvest sodelavec in s svojim pisanjem mnogo pripomogel k ugledu našega glasila.

Petdeset let življenja je spolnil 29. novembra preč. g. Stanko Skvarča, hišni duhovnik v zavodu maristov v Lujanu. Med mnogimi, ki so se hvaležno spominjali g. slavljenca, so bili zlasti fantje iz nekdanjega taborišča Trani v Italiji, katerim je bil preč. g. Skvarča skrben oče, moder svetovalec in zvest prijatelj od njih vstopa v taborišče pa do zadnjih dni. G. Skvarča, ki izredno ljubi slovensko grudo in se zanima za naše starožitnosti, od vsega srca želimo, da bi mu bilo kmalu dano spet videti Vrhniko, njegov nepozabni rojstni kraj.

V nedeljo 2. decembra sta prejela mašniško posvečenje dva dijakona slovenskega semenišča v Adrogué. Sta to gg. Mavrič Marko in Rant Jože. Posvetil ju je prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman, ki se od 9. novembra mudi v Argentini.

Preč. g. Mavrič Marko se je rodil 22. marca 1930 v Ljubljani. Gimnazijske študije je najprej pričel v Ljubljani v Baragovem semenišču in nato nadaljeval v begunskih taboriščih Peggez pri

Lienzu in Spittal. Leta 1949 je prišel s starši v Argentino in bil najprej zaposlen v tekstilni tovarni Cofia v Bs. Airesu. Leta 1950 je vstopil v slovensko semenišče v San Luisu in tam končal gimnazij, nato pa začel leta 1951 z bogoslovnim študijem. Slovesno novo mašo je imel na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja 8. decembra v župni cerkvi v San Justu pri Buenos Airesu.

Preč. g. Rant Jože je doma iz Kranja na Gorenjskem, kjer se je rodil 16. februarja 1931. Srednješolske študije je pričel v Kranju in nato nadaljeval kot begunec v istih taboriščih kot g. Marko Mavrič. V Argentino je prišel leta 1948, kjer si je sprva služil kruh v avtomobilski in tekstilni stroki. Leta 1950 je dovršil gimnazijske študije v San Luisu, naslednje leto pa vstopil v slovensko bogoslovje. Novo mašo je zapel v baziliki sv. Jožefa v Buenos Airesu v nedeljo 9. decembra.

Zelo bodo Slovenci iz Lanusa pogrežali gorečega duhovnika preč. g. Janeza Malenška, ki je 29. oktobra iz zdravstvenih razlogov odšel v župnijo Trancas, škofija Tucumán na argentinskem severu, kjer je za župnika Slovenec č. g. Janez Urbanč. Slovenci so se od odhajajočega gospoda poslovili 26. oktobra in mu v spomin poklonili lep dar. V tolažbo pa je Slovincem iz Lanusa zavest, da se bodo v kratkem naselili med njimi slovenski lazaristi, ki bodo potem v duhovnem oziru zanje skrbeli. Sploh se na slovenski zemlji v Lanusu družabno in društveno življenje lepo razvija. Tako je mladi rod pripravil v nedeljo 4. novembra v dvorani na slovenskem zemljišču več veselih prizorčkov, petje in deklamacije pa igro „Janko in Metka“.

Globoko je odjeknila širom Argentine, pa tudi preko njenih meja smrt ge. **Amalije Bajuk**, ki je 30. septembra spojno zaspala ob vznožju mogočnih Andov v Mendozi. Bila je „kot sveča, ki gori za druge, dokler ne izgori“ (dr. Janez Ev. Krek). Poleg svojega žrtvovanja za dom pa je pokojna gospa silno veliko storila na pevskem poprišču. Že od 16. leta (rodila se je 15. julija 1885 v Ljubljani) je pela v cerkvenem zboru pri frančiškanih v Ljubljani pod vodstvom p. Hugolina Sattnerja in to celih 27 let. Pela je tudi na koru pri jezuitih in v Križankah, pa v zboru Glasbene Matice v Ljubljani in Učiteljskem pevskem zboru. Po prihodu v Mendozo je bila najkrepkejša opora tamošnjemu slovenskemu zboru. Ljubezen do petja, zlasti cerkvenega, ji je ležala globoko v duši in je bila tako močna kot njena verska in narodna zavest. Naj v miru počiva!

Za desetletnico krivične obsodbe zagrebškega nadškofa kardinala dr. Alojzija Stepinca je duhovno ravnateljstvo hrvaške katoliške skupnosti v Argentini priredilo v sodelovanju z drugimi izseljenskim skupnostmi svečano akademijo zaprtemu kardinalu v čast. Prireditve se je udeležil tudi papeški nuncij za Argentino mons. dr. Mario Zanin. Sodelovali so hrvaški pevski zbor „Jadrani“, slovenski „Gallus“, italijanski, ukrajinski in nemški. Slovenci so zapeli tri pesmi: Ti si Peter od dr. Franca Kimovca in „Agnus Dei“ ter „Haec dies“ od Jakoba Gallus. Prireditvi je prisostvovalo zelo veliko slovenskih rojakov.

Na letošnjo misijonsko nedeljo je najprej opozorila dvojna številka „Katoliških misijonov“, ki je bila mišljena kot nekaj misijonski zbornik iz prejšnjih let; nato je Misijonska podveza za Argentino poskrbela, da je glasilo Slovenskega dušnega pastirstva v Buenos Airesu „Oznanilo“ izšlo z misijonsko prilogi; na sam misijonski dan pa je bila najprej molitvena ura za misijone v farni cerkvi v Ramos Mejí, ki jo je opravil preč. g. Janez Petek CM,

potem pa je sledila misijonska akademija v župni dvorani. Prof. Alojzij Geržinič je podal globoke misli o delu za misijone, g. Rudolf Smersu je pa opisal položaj katoliške Cerkve v sedanjem svetu. Poleg pevskih točk in recitacij je bilo na sporedu tudi predvajanje skioptičnih slik, ki so prikazale delujoče slovenske misijonarje in misijonarke v svetu.

Praznik Kristusa Kralja je našel globok odjek tudi med Slovenci v Buenos Airesu. Nad petsto se jih je udeležilo proslave, ki jo je priredila v nedeljo 28. oktobra Slovenska katoliška akcija. Najprej je bila praznična sv. maša, med katero je ubrano pel pevski zbor „Gallus“. Opravil jo je č. g. direktor Anton Orehar. V pridigi je povdaril, da se katoličani premalo zavedamo dolžnosti, da širimo božje kraljestvo; tudi se premalo zavedamo, da so za to širjenje potrebne žrtve. Potrebno je, da poživimo krščanstvo v sebi in najprej v sebi v smislu predglasja na praznik Kristusa Kralja zgradimo kraljestvo resnice in življenja, svetosti in milosti, pravičnosti, ljubezni in miru. Sledila je predstava Ghéonove igre „Sultanova hči in dobri vrtnar“, ki jo je priredil Nikolaj Jeločnik, režiral pa Stanko Jerebič. Znameniti francoski dramatik in konvertit je v slikoviti tridejanki prikazal pot mnogih duš in njihovo srečanje z Jezusom. Svet ponuja ugodje, udobnost, lahke razlage življenjskih vprašanj in lahko dosegljive cilje. Dasi se mnogi vsaj začasno zadovoljijo s temi darovi, so vse te podrobnosti za pozornega duha nezadostne. Tudi sultanova hči se ne more sprijazniti z razkošjem, ki naj dušo lepo uspava, in z bajkami, ki naj igrajo vlogo resnice. Lepota cvetke, njen nastanek, njena rast: koliko ugank mislečemu umu — simbol za temeljna vprašanja, od katerih je odvisna človekova usoda. Princeza — duša — tako iskreno išče resnico, da ji Bog odkrije, kako je nad razumom vera. Srečanje princese in Vrtnarja je podoba srečanja duše z dobrim Pastirjem. Iz vere vanj požene

Letošnja slovenska novomašnika v Argentini:

**Levo: Marko Mavrič
Desno: Jože Rant**

brezmejno zaupanje in istočasno z njima ljubezen. Duša sledi Zveličarju in ta jo prenovi v ljubezni in jo prevzgoji za svobodo božjega otroka.

Praznik Vseh svetih je zbral Slovence po cerkvah, kjer se zbirajo k svojim rednim pobožnostim na predvečer pred prvim petkom. Tako v Ramos Mejii, kot v San Justu in Floridi so bile pridige posvečene misli na smrt in onostransko življenje. Na glavnem pokopališču v Buenos Airesu, na Chacariti je opravil molitve za rajne preč. g. Anton Orehar, priložnostni govor pa je imel preč. g. poddirektor Jože Jurak. V San Justu je opravil molitve za mrtve in je govoril g. svetnik Janez Klemenčič, „Družabna pravda“ pa je obiskala grob pok. člana Franca Žužka v Olivosu, kjer je zmolil mrtvaške molitve g. svetnik Alojzij Košmerlj.

Fara v San Justu je imela koncem oktobra svoj misijon. Ker so Slovenci ena najbolj vzornih verskih skupin in imajo v župni cerkvi vsako nedeljo svojo službo božjo, je preč. g. Janko Mernik na željo tamošnjega župnika Marcóna organiziral od 28. oktobra do 4. novembra vrsto govorov, ki so jih imeli v vrstnem redu preč. g. svetnik Karel Škulj, Albin Ayguštin, dr. Alojzij Stare, svetnik Janez Klemenčič, Stanko Škrbe

in dr. Filip Žakelj. Slovenci so, dali vsem drugim skupnostim izreden vzgled verske vneme in se pridig vsak večer kljub zaposlenosti v zelo velikem številu udeleževali. Skoro vsi so se očistili v sv. spovedi in v nedeljo 4. novembra pristopili k sv. obhajilu.

Rojaki iz San Justa so že dalj časa čutili potrebo po skupnem domu. Do zadnjega so se za razne kulturne prireditve posluževali župnijske dvorane. V želji pa, da bi bili v tem pogledu neodvisni in da bi zlasti slovenska mladina imela vedno na razpolago dom, v katerem bi se zbirala, je bila ustanovljena zadruga „Naš dom“, ki je kupila devetsobno hišo s prostranim dvoriščem in vrtom v neposredni bližini župne cerkve. V nedeljo 21. oktobra je bila otvoritev in blagoslovitev doma, združena z družabno prireditvijo. Blagoslovitev je izvršil preč. g. Janko Mernik. Za njim so govorili v imenu Društva Slovencev predsednik ing. Albin Mozetič, Joško Krošelj v imenu „Svobodne Slovenije“, Rudolf Smersu v imenu Slovencev iz San Martina, „Družabne pravde“ in revije „Slovenska beseda“, Maks Jesih pa v imenu Slovenskega mladinskega doma. Popoldne je novi dom obiskal tudi preč. g. direktor Anton Orehar, ki je bil dopoldne zadržan in spregovoril nekaj vzpodbudnih besed. Svoj nagovor je zaključil s pozivom, naj bodo Slovenci

vedno Bogu otroci, narodu sinovi, nikomur pa hlapi.

Zelo lepo presenečenje je pripravila 13. in 14. oktobra Slovenska kulturna akcija slovenskim rojakom z igro Eliotove komedije „Družba pri Koktajlu“. Eliot spada med največje angleške dramatičarke, ki je 1949 prejel Nobelovo nagrado za literaturo. Res ni delo lahko razumljivo, toda igralci so se izredno dobro živeli v podajanje in igrali tako prepričljivo, da so želi splošno pohvalo in potegnili gledalce za seboj. S to priveditvijo je Slovenska kulturna akcija opravila veliko delo in dokazala, da zna ohranjati slovensko kulturno ustvarjalnost v skladu s razvojem sodobne kulture v svetu. Prevedel je zelo mojstrsko delo France Papež. Nič manj mojstrsko je nato igro zrežisiral Nikolaj Jeločnik.

Slovenska dekliška organizacija v Buenos Airesu ima od 14. oktobra nov odbor, ki mu predseduje gđc. Jožica Leskovic. V pomoč so ji: Anica Štefe kot podpredsednica, Martina Mizerit je tajnica, Metka Jesenovec pa blagajničarka.

Zelo zanimivo predavanje je imel na trinajstem kulturnem večeru Slovenske kulturne akcije 3. novembra dr. Ignacij Lenček in sicer o eksistencializmu. Razložil je vpliv te nejasne filozofije na sedanji čas in pojasnil v zvezi s tem pojave, ki so značilni za današnje dobo. — Štirinajst dni nato pa je Slovenska kulturna akcija proslavila s koncertom komorne glasbe stoletnico smrti Roberta Schumanna.

Nad vse pričakovanje dobro je uspel letošnji tabor slovenske mladine, 11. novembra. Fantje in dekleta, ki so organizirani v Slovenski fantovski zvezi in Slovenski dekliški organizaciji so priredili na Pristavi v Moronu zanimivo družabno prireditev, kjer je bilo tako za stare kot mlade dovolj programa in zabave. Izredno lepo vreme in navzočnost

Mesec vzhaja nad Igusó

Mesec vzhaja nad Igusó
in le zvezde ga čakajo
in jaz.

Zemljine grudi mirno dihaajo.
V mescu trepeče plin svetilk.
Kot v večerih pred prvo vojno;
veje še zmeraj rastejo.

Dolgo iščem na meščevih zakopih —
padlega prijatelja.
Čutim njegove zveste oči,
in
mesec počiva v slémenih.

Vladimir Kos

prevzvišenega škofa dr. Rožmana, ki je dva dni prej prispel iz Sev. Amerike, sta pripomogla, da je bila Pristava polna kot že zdavnaj ne.

JAPONSKA

Jezuitski pater Vladimir Kos, ki je do sedaj živel na Irskem, že nekaj mesecev deluje kot misijonar na Japonskem. Spomnil se je tudi naše revije in ji poslal nekaj svojih globokih pesmic. Takole piše: „Prisrčno se zahvalim za tolike snopiče „Duhovnega življenja“, ki sem jih doslej prejel, celo na Japonsko preko Irske. Žal mi je, da ne morem vaše ljubeznivosti bolj obilno odškodovati, a eden izmed vzrokov je gotovo obilica dela na tem rumenem otoku. Bog Vas živi in prosim, povejte svojim dragim bralcem, velikim in malim, da jih lepo prosim za molitve in žrtve za spreobrnjenje Japonske; blagoslov te molitve se bo razlil tudi na nje same in jim pritegnil še več veselja in sreče; tudi zato, ker Gospodu ugaja, da se trudimo za tako trd teren kot je Japonska. Hvala! Vaš vdani Vladimir Kos.“

Kakšna je razlika med Gandhijem in Titom? Gandhi je gladoval za ves narod, v Jugoslaviji pa ves narod gladije, da je lahko Titu dobro.

Sto deset let

„Křsta

pri Savici“

Letos 15. decembra bo minilo 110 let, kar je izšla najpomembnejša slovenska knjiga: Prešernove poezije. Kajti Prešernov Křst per Savici — tako je pisal Prešeren pred stodesetimi leti in v našem spisu bomo navajali vse vrstice natačno po izvirniku — bo z največjim užitkom bral tudi tisti, ki išče pred vsem branja verske vsebine. Iz Křsta se učimo Prešerna ceniti tudi kot človeka, ki je globoko in pravilno pojmoval krščanstvo, tako da se tudi v tem oziru lahko — učimo od njega. Naše slovstvo nima lepše umetnine verske vsebine, kakor je Křst.

Temeljna misel te pesnitve je izražena že v sonetu, s katerim je Prešeren „pesem milo“ posvetil svojemu najboljšemu prijatelju Matiji Čopu:

„De srččin je le tá, kdor z Bogomilo
Up srčče únstran gróba v pěrsih hrání.“

To temeljno misel je razvil pesnik na usodi Črtomira in Bogomile. Oba sta drug drugemu vdana z največjo ljubeznijo, a se odrečeta sreči združitve, da bi dosegla srečo v večnosti.

Bila je doba medsebojnega boja med Slovenci, ko je v strašni slepoti Slove-

nec moral Slovenca brata. Na eni strani so kristjani pod Valjhunovim vodstvom, na drugi pogani, katerih zadnji ostanki se branijo v Ajdovskem gradu pod Črtomirovim poveljstvom. Črtomir je zarochen z Bogomilo, lepo hčerko poganškega svečenika na Blejskem otoku. Šest mesecev oblega Valjhun Črtomirovo posadko v Ajdovskem gradu. Lakota prisili oblegance, da se v viharji noči skušajo rešiti iz železnega obroča z drznim izpadom, ki se na ponesreči. Pri tem padejo vsi pogani razen Črtomira, ki ga je smrti rešila — Bogomilina molitev in njena žrtev. Bogomila se je namreč v tej „državljanski vojni“ seznanila s krščanstvom in se je pokristjanila, in sicer ne samo po imenu, ampak v njenem čistem in plemenitem srcu je zagorela „vera ljubezni, miru in sprave“. Z nepremagljivo silo, kakršna je mogóča samo pri globokih dušah. Njena največja želja je bila, da bi osrečujočo in zveličajočo moč krščanstva spoznal tudi Črtomir. Prepričana je bila. „de zamóre vse molitev“, in je položila na oltar ljubezni do Črtomira največjo žrtev: v molitvi je zaobljuba večno de-

Slap Savice (visok 60 m) nad Bohinjskim jezerom

vištvo in je „pustila némar željé nar sláji, pustila v nemár dni na svéti sréčne“, samo da bi rešila Črtomira smrti v boju, smrti kot pogana. Bog je njeno žrtev sprejel in je Črtomira „čúдно ... tisto nóč ohránil, ko 'ní nobén továrš se smérti vbránil.“

Pod veličino Bogomiline ljubezni in iz nje izvirajoče žrtve klone Črtomir. Vera, ki dvigne človeka do take heroične nesebičnosti v ljubezni, mora biti prava. Dà se krstiti in postane duhovnik. Ne boš bral brez ginjenosti verzov, s katerima se pesem konča:

„Domú je Bogomila šla k očéti,
Nič več se nista vídela na svéti.“

Ob Prešernovem času je bil pri nas zelo razširjen mrki janzenizem, ki je gledal v Boga predvsem strogega sodnika, ki bo s peklom kaznoval grešnike.

Bili so duhovniki, ki skoraj nobenemu spovedancu niso dali odveze, češ da je ni vreden. O nekaterih ljudeh se je sodelo, da so že vnaprej določeni za pogubljenje. Poslušajmo, kako pa pri Prešernu duhovnik po božji volji razlaga Bogomili bistvo krščanstva:

„De právi Bóg se klíče Bog ljúbézni,
De ljúbi vse ljudi, svoje otróke...
De čúдно k sébi vód' otróke ljúbe,
De ne želi nobêniga pogúbe.
De vstváril je ljudi vse za nebésa,
Kjer glórja njéga síje brez obláka,
Okó ni víd'lo, slišala úšesa
Vesélja, ki izvoljene tam čáka.“

Teh verzov človek ne more brati, ne da bi se čudil, kako globoko je razumel Prešeren čudovito označbo Boga v svetem pismu: „Bog je ljubezen“. Mi smo njegovi otroci, zato nas čudovito vodi k sebi — čeprav včasih v navidežno nesrečo — ker nas je vse ustvaril za nebese. Prešernov duhovnik naglaša torej predvsem tiste krščanske resnice, ki nam vero najbolj omilijo in ki so jih v Prešernovih časih mnogi premalo podčrtavali.

Takih misli o božanstvu Črtomir še nikdar ni slišal in na mah mu je jasen veliki razloček med maliki in Kristusom. Videl je tudi, v kake višini je ta vera dvignila Bogomilo. Vendar ima proti krščanstvu važen pomislek, ki je še posebno razumljiv, če upoštevamo, da prihaja Črtomir neposredno iz „mehsarskega klanja“ s kristjani: kaj pa je krščanstvo napravilo iz Valjhuna in njegovih pristašev?? Ali odseva iz njih ravnanje Boga ljubezni? Ne! Njihov Bog je Črt, saj samo črtijo! (Ugovor proti krščanstvu, ki ga v tej ali podobni obliki, upravičeno ali neupravičeno slišimo dan na dan, čeprav se pri tem večkrat spomnimo na priliko o brunu v očesu in o pezdiju).

Duhovnik, ki spremlja Bogomilo, smatra za potrebno, da slovesno podčrta razloček med Kristusovim naukom in Valjhunom, ki ravna po svoji slepi glavi. Skrivnost svete noči, prihod bož-

jega Sina na svet n. pr. takole razlaga:
 „Po céli zêmlji vsím ljudém mir bódi!
 Takó so péli ángeljcov glasovi
 V višavah per Mesijesa prihódi:
 Da smo očéta êniga sinóvi,
 Ljudjé vsi bratje, brátje vsi naródi,
 De ljubit mór'mo se, prav' uk njegóvi.“

Ali nas ne uči vsa groza zadnje vojne, da večje modrosti in resnice, kakor je v teh besedah, ne najdemo nikjer? Ali se ne bi morali vsi, ki hočejo širiti krščanstvo, ustaviti ob čudoviti ugotovitvi Črtomirovi, kaj ga je ob Bogomilini razlagi najbolj pridobilo za krščanstvo:

„Ljubézni vére, in mirú in správe,
 Ne bránim se je vére Bogomile.“

Kar svet stoji, mu nobene stvari ni tako manjkalo kakor ljubezni, miru in sprave in ljudje bodo šli za tistim, o katerem bodo upali, da bo ozdravil nje in svet s temi zdravili.

Kar je Prešeren izpovedal v Kèrstu, je potrdil tudi ob svoji smrti; umrl je namreč kot veren katoličan, spovedan in obhaján. Iz tega pa se tudi vidi, kako neutemeljeno je mnenje, da je Prešeren napisal Kèrst zato, da bi se prikupil cenzuri. Kdor se le nekoliko zamisli v silno duševno delo, ki gleda iz dobrih 500 klasičnih verzov Uvoda in Kèrsta, se bo smejal ob misli, da bi se taka veleumetnina mogla poroditi iz — hinavščine.

Doba stodeset let je dolga, marsikaj

Dr. Francè Prešeren, največji slovenski pesnik

danes znamo drugače ceniti nego takrat. Gotovo smo se v teku teh enajst desetletij katoličani včasih pregrešili proti Prešernu, proti živemu in proti mrtvemu, ker je bilo v nas preveč valjhnstva. Danes ga bolj razumemo kakor kdajkoli poprej. Naj bo zahvaljen za toplino, globino in lepoto, s katero se je poklonil krščanstvu. O.

Postavi svojemu življenju enkrat za vselej en pravec in pa njem ravnaj vse svoje življenje... Iz česa nestanovitnost in neskladnost misli in dejanj? Iz tega, ker si človek ne postavi smotra, ki ga hoče, in če si ga je postavil, ne vztraja pri njem, ampak skače sem ter tja... Vsak dan se menjajo misli in tako je življenje let igračkanje. Vztrajaj torej pri tem, kar si začel!

Seneka

SVETI OČE GOVORI...

Papež je govoril županom in pokrajinskim načelnikom. Prišli so iz vse Italije, 4.000 po številu. Politično pripadajo krščanski demokraciji.

Papež čuti v sebi posebno očetovsko zadoščenje, ko vidi okoli sebe zbranih toliko javnih delavcev. Tudi on se prizadeva, da bi se na tvarnih in нравnih razvalinah zgradil nov, boljši red. Opozarja jih pa, da nevarnosti za današnji svet še niso minile, četudi ne skriva svojega upanja v boljšo bodočnost. Zato kliče človeštvo h Kristusu, ki je edina pot do rešitve.

Ko bi danes vsi javni delavci imeli pri vsem svojem javnem delovanju Kristusa in njegov nauk, vero in нравnost, priznali Bogu pravice, ki jih ima nad ljudmi in svetom ter gradili zares krščansko družbo, bi jih Cerkev spremljala, vendar tako, da bi bila nad strankami, ki bi bile v sporu.

Toda danes hočejo nekateri ljudje zgraditi nov svet brez vere v Boga. Drugi pa se prizadevajo, da bi Kristus ostal zunaj šol, zunaj tovarn in delavnic, zunaj poslanskih zbornic. Sovražnike Cerkve v tem boju vzdržujejo in podpirajo tudi tisti, ki sicer hočejo biti kristjani, tako, da jih volijo in zanje druge pridobivajo. Mnogo jih išče pogubnih zvez z nasprotniki Cerkve in nasedajo njihovi spremembi taktike, na svoj nespremenljivi večni cilj pa pozabljajo.

Zato sprejema Cerkev s posebnim veseljem javne delavce, ki hočejo biti pri svojem delu zvesti evangeliju in spoštovati pravice Boga in Cerkve. Slovesno so se namreč zavezali, da bodo kristjani tudi pri vodstvu občin in pokrajinskih uprav. Krščansko hočejo živeti, de-

lati in pokristjaniti tudi županstva in pokrajinske uprave.

1. Krščansko hočejo živeti. Krščansko življenje zahteva temeljito, urejeno spoznanje verskih resnic, trdno verovanje in posnemanje Kristusovega zgleda. O Kristusu morajo pričati naše delo in spolnjevanje volje nebeškega Očeta. Vredni udje Kristusovega skrivnostnega telesa moremo biti le tedaj, če je vera duša vsega našega zasebnega in javnega življenja.

Da bi dostojno predstavljali in poveljevali Kristusa, jim papež priporoča krščansko edinost. Prijatelji in nasprotniki jih opazujejo. Upanje svojih prijateljev pa bodo spolnili in nasprotnike razorožili, če bodo živo ogledalo „Zveličarja z vsimi njegovimi krepostmi in vso njegovo milino, z njegovo srčnostjo in krotkostjo, z njegovo pravičnostjo in ljubeznijo, z njegovimi zahtevami in razumevanjem, z njegovo kaznijo in odpuščanjem, z njegovimi grožnjami in obljubami, predvsem pa z njegovim čistim življenjem“. Tako naj bodo popolni in podobni svojemu Vzoru, da bodo mogli z njim ponižno in odločno vprašati nasprotnike: „Kdo izmed vas mi more dokazati greh?“ (Jan 8, 46).

2. Krščansko hočejo delati. Da bo njihovo delovanje krščansko, mora njihovo strokovno sposobnost voditi jasno krščansko mišljenje. Vodstvo vsake javne ustanove zahteva strokovne sposobnosti. Papež je prepričan, da imajo novoizvoljeni župani in upravniki pokrajinskih uprav potrebne zmožnosti za to službo.

Potem jim papež priporoča, naj se na vso moč prizadevajo, da bodo spolnili obljube, ki so jih dali svojim volilcem. Nemogoče je, da bi takoj vse

izvršili in dosegli, da bi bili vsi ljudje z njimi zadovoljni, ker so ljudske želje preveč različne. Vendar naj se trudijo, da ne bodo zadovoljni s svojim delovanjem toliko časa, dokler ne bodo mogli reči, da so storili vse, kar so mogli.

3. Pokristjaniti hočejo občine in pokrajinske uprave. Vse stvari, naprave in ustanove, vsi deli zemlje in narodi pripadajo Bogu. Božja last so tudi pokrajine in občine. Zato so mu tudi te dolžne služiti in ga slaviti. Ni naloga županov in pokrajinskih načelnikov reševati duše. Apostolsko delo so dolžni opravljati duhovniki in vsi, ki so se prostovoljno zanj odločili (člani Katoliške akcije in drugih podobnih organizacij). Vendar tudi javna oblast, ki je predvsem dolžna skrbeti za časno blaginjo prebivalstva, more mnogo storiti za zveličanje duš proti večnemu cilju.

Le, če bo svet razsvetljeval Kristus, ki je resnica, vodil Kristus, ki je pot in mu ohranjal življenje Kristus, ki je življenje, se bo duhovno dvignil in prerodil, ljudje pa bodo uživali najvišje, nadnaravne, večne dobrine.

Papežovo pismo ob petstoletnici sv. Petra Regalada. Za petstoletnico smrti sv. Petra Regalada je sveti oče pisal posebno pismo višjim predstojnikom frančiškanov, kapucinov in tretjerednikov.

Ko je sveti oče bral njihovo skupno pismo, ki so mu ga pisali zato, da bi nanj odgovoril in jim ob petstoletnici odhoda sv. Petra Regalada, dike škofije Valladolid, v nebesa povedal svoje očetovske misli, so mu prišle na misel besede papeža Leona XII. ob 700-letnici rojstva sv. Frančiška Asiškega. Rekel je namreč, da bodo proslave, ki se pripravljajo sv. Frančišku, le tedaj njemu všeč, če bodo prinesle duhovno korist tistim, ki jih vodijo in se jih udeležujejo. Spominske slovesnosti prinašajo trajen sad samo tedaj, če ljudi pripravijo do tega, da svetnika, katerega kreposti občudujejo, tudi posnemajo.

Njihov oče in ustanovitelj (sv. Peter Regalado) je bil svetla zvezda v temno

noč tedanjega časa. S svojim življenjem po evangeliju je razsvetljeval tedanje družbo. Z veliko ljubeznijo se je oziral na zgled očaka Frančiška in ga do zadnjega diha svojega življenja na zemlji zvesto posnemal v krepostih. Posebno lepo sije v njem luč evangeljskega uboštva, ki se ne omejuje samo na prostovoljno odpoved svetnim dobrinam, ampak zahteva tudi duhovno ločitev od njih in ponižno podreditev duha evangeljskemu nauku, kj pravi: „Blagor ubogim v duhu, zakaj njih je nebeško kraljestvo“ (Mt 5, 3).

Ljubezen do uboštva je značilna lastnost njihovega reda. Sveti Frančišek je zatrjeval svojim bratom, da jih je izvolitev uboštva spremenila v dediče in vladarje nebeškega kraljestva, naredila uboge v zemeljskih stvarih, obogatila pa s krepostjo. S to krepostjo naj dajejo spodbuden zgled vsem današnjim ljudem, ki iščejo le udobnega življenja, uživanja naslad in čim večjega dobička.

Ljubezen do Boga in do bližnjega je bila druga krepost, ki je svetlo žarela v življenju svetega Petra Regalada. Frančiškanska družina je bila v začetku nekaka zgradba velikodušne ljubezni, ki je združevala žive kamne iz vseh delov sveta v bivališče Svetega Duha. Kar moremo reči o drugih svetnikih njihovega reda, velja tudi za tega svetnika. Popolnoma so se darovali Bogu, ga vedno bolj ljubili in se dolge ure v molitvi pogovarjali z njim. Ta goreča ljubezen do Boga je potem prehajala na brate; v njih je gledala in čistila Jezusa samega. Tudi sv. Peter Regalado se je odlikoval v ljubezni do bližnjega. „Podpiral je omahljivce in dvomljivce, tolažil žalostne in trpeče, z velikodušno ljubeznijo objemal revne in bolnike in se ves posvetil službi in skrbi.“ Papež jih opozarja, naj njegove kreposti zvesto posnemajo, ne samo o njih govoré in jih občudujejo.

Papežev govor o borbi proti raku. 19. avgusta je sv. oče v francoščini govoril članom Mednarodne zveze proti raku.

Mednarodna zveza proti raku se prizadeva, da bi vse organizacije, ki se v različnih deželah boré proti raku, združila in skupno delo razdelila in razporedila. Vendar doslej vsa raziskavanja, vse skupine učenjakov in razne vrste ustanov niso bile kos svoji nalogi. Zlo raka se povsod vedno bolj množi. Pojavlja se v zelo različnih oblikah. Verjetno je tudi, da izvira iz zelo različnih vzrokov. Zadnjega razloga, zaradi katerega nastane rak, znanost doslej še ni odkrila. Zato še ni mogla raku napovedati zadnje odločilne bitke, ki jo vse človeštvo tako težko pričakuje.

Znanost je že prišla do zelo zanimivih in koristnih podatkov. S pomočjo raziskavanja raznih tvorov in poskusov, ki so jih izsledili na živalih, so dognali mnogo važnih pojasnil o vzrokih raka. Na svojem zborovanju so razpravljali o vplivu, ki ga imajo kemične sestavine živil na pojav raka. Že dolgo poznamo klice, ki povzročajo raka. Angleški kirurg Percival Pott je odkril, da je med tvorci dimnikarjev in črnino dima, ki jih pokriva neka zveza. Polagoma so ugotovili tudi različne skupine jedrnih stanic, ki s svojim delovanjem množé nevarnost in obnavljanje tvorov.

Vendar boja proti raku ne oviraju samo znanstveni, ampak tudi socialni vidiki. Eden izmed teh je pravočasna ugotovitev (diagnoza) raka. Skušnje dokazujejo, da je tem večja verjetnost, da kdo, ki ima raka, ozdravi, čim prej je zdravnik ugotovil to bolezen. Pravočasno ugotovitev pa zelo ovirajo na eni strani nevednost in lahkomišelnost bolnikov, uporaba domačih zdravil, odlašanje in strah pred zdravniško preiskavo. Na drugi strani pa more bolezen raka pospešiti tudi površna in pomanjkljiva preiskava zdravnika, ki zla ne opazi in ne ugotovi, ker mu manjka vestnosti in odločnosti, ali pa pretirava resnost bolezni in predpiše zdravlila, ki ne morejo vrniti zdravja. Kadar posamezen zdravnik ne doseže uspeha, je treba, da pokliče na pomoč skupino strokovnjakov, da

ugotove bolezen in pomagajo bolniku do zdravlja.

Ko zdravnik bolezen raka ugotovi, je potrebno, da določi najuspešnejši način zdravljenja in uporabo zdravil. Pri tem mora upoštevati vso človekovo osebo, ne samo njegovo zunanje, ampak tudi njegovo notranje življenje in njegov socialni položaj. Za bolnika je bolj koristno, da vztraja pri svojem delu, dokler mu bolezen dopušča, kakor če bi se zagrenjen predal žalosti in brezdelju. Vendar pa želja, olajšati mu bolečine, podaljšati nekoliko njegovo življenje, posredovati mu tolažbo, zdravnika opravičuje, da se odloči za težje postopke, za nevarno operacijo, četudi bi bilo le malo upanja na popoln uspeh. Kadar gre za zadnjo odločitev, ki je še mogoča, mora zdravnik prej dobro premisliti, preden jo izvrši.

Papež jim zelo želi, da bi v študijskih dnevih dosegli mnogo uspehov, posebno da bi jim dal potrpežljivosti in vztrajnosti pri delu. Trdno upa, da se jim bo z bratskim sodelovanjem posrečilo omejiti in celo zatreti rakove tvorbe. Toda še važnejša ko borba proti telesnemu, je borba proti нравnemu zlu. Tudi proti temu najhujšemu zlu se morajo ljudje boriti tako vneto in vztrajno, kakor se boré proti telesni bolezni.

IZ VATIKANA

Izšel je 17. zvezek govorov papeža Pija XII. Pred nekaj dnevi so predložili svetemu očetu 17. zvezek njegovih govorov in poslanic. Izdala jih je Vatikanska založba v zelo lepi opremi. Zvezek obsega 644 strani in je eden izmed najobširnejših v vsej zbirki.

Dekan kardinalskega zbora je v predzadnjem voščilu svetemu očetu za božične praznike omenil izredno veselje vseh katoličanov nad ozdravljenjem in nad izredno delavnostjo papeža Pija XII. Ta knjiga njegovih govorov je najlepši dokaz njegove neutrudljive delavnosti. Samo v enem letu je imel 80 slovesnih, daljših in vsebinsko pomembnih govorov.

Indijski novomaš-
nik preč. g. Cirijak
Kunnacherry v slo-
venski cerkvi v
Celovcu

Ti govori svetega očeta opominjajo katoličane, da samo obramba ni dovolj. Kolikor bolj želimo doseči cilj, toliko bolj se moramo prizadevati, da odločno in vztrajno hodimo po poti, ki vodi do njega. Ker so besede Kristusovega namestnika sad ljubezni, pravičnosti in miru, so dragocena dediščina vseh katoličanov.

V 17. zvezku so zbrani vsi važnejši govori in poslanice po radiju, ki jih je imel sveti oče od 2. marca 1955 do 1. marca 1956 v 17. letu svojega papeževanja. Zvezek zaključujejo najvažnejše pisane listine svetega očeta: okrožnice, apostolska in papeška pisma.

Mons. Cardijn v Rimu. Mons. Cardijn je več dni prebival v Rimu, da je pripravil vse potrebno za delavsko romanje, ki bo avgusta 1957. Računajo, da se ga bo udeležilo 30.000 delavcev in celavk.

Mons. Cardijn je na posebnem zborovanju tudi govoril o namenih in ciljih tega romanja, ki so: zbuditi pozornost javnega mnenja za vprašanja mladih delavcev, o kateri bodo člani žosistovske organizacije razpravljali v času romanja na svojem kongresu v Rimu; potrditi vse člane J. O. C. (katoliške delavske mladine) v njihovih sklepih in

svetega očeta za bodoče delo. Cardijn povdarja, da ne gre za manifestacijo, ki se izvrši brez priprave, sama od sebe. Romanje bo po svoji duhovni osnovi in organizacijskem načrtu višek in krona 44 letnega življenja in delovanja J. O. C. Obenem bo tudi odhodna točka do onih visokih ciljev, ki jih hočejo mladi delavci doseči z evangelijskim prekvašenjem vsega delavskega sveta.

KATOLIŠKO ŽIVLJENJE PO SVETU

Poročilo duhovnika, ki je bil na ladji „Andrea Doria“, ko se je potapljal. Opat Pavel Lambert in bogoslovec Rajmund Waite, oba iz Filadelfije, sta se rešila na ladjo „Ile de France“. Bila sta na ladji „Andrea Doria“, ko je doživela nesrečo. Pater Lambert pravi, da je bila prva ura po trčenju z drugo ladjo najhujša. Vse je zagrinjala gosta megla. Prav nič niso vedeli, koliko je verjetnosti, da se rešijo. Po odvezi, ki so jo duhovniki dali drug drugemu, so dali tudi splošno odvezo popotnikom. Ko so pozneje duhovniki, ki so bili na ladji spovedovali posamezne ljudi, so se morali plaziti po rokah in po kolenih od enega do drugega. Ladja se je bila namreč že nagnila za 45°. Povsod je bila popolna tema. Edino duhovno pomoč so

mogli nuditi popotnikom, ki so bili v nevarnosti za svoje življenje. Prisotnost duhovnikov in redovnic je mnogo pripomogla, da so popotniki spet prišli do upanja in srčnosti. Opat Lambert posebno hvali pogum ladijskega kaplana mons. Alcide Natta iz Genove, ki je med zadnjimi zapuščal ladjo. Vse, do katerih je mogel priti, je spovedal in tudi obhajal.

Londonski tisk o kardinalu Griffinu. Londonski tisk je veliko pisal v spomin rajnega kardinala Griffina, vestminsterskega nadškofa. „Times“ je objavil njegov življenjepis, ki je zavzemal pol strani. „Daily Telegraph“ je zelo poveljeval rajnega kardinala in povdarjal značilno posebnost njegovega pristno angleškega duha. Med drugim je tudi zapisal: „žalostno je, da je najmlajši nadškof, ki je bil določen za rimskokatoliško stolico v Westminsteru, umrl že pred 12. letom svoje službe.“

Dnevnik „News Chronicle“ je pisal o njem: „Bernard Griffin, sin trgovca s kolesi v Midlandsu, je umrl. Bil je kardinal. Ena njegovih najlepših lastnosti je bila, da nikdar ni izgubil svojega stika z ljudstvom... Bil je kardinal potem, ko je dovršil vojaško službo. Zagovarjal je pravico delavcev do stavke, četudi je odklanjal vedno večjo moč sindikatov. Ohranil je v letih bolezní in trpljenja nedotakljivo svojo vedrost. Biti kardinal je zanj pomenilo toliko, kakor biti služabnik vseh. Da bi to tudi bil, se je vrgel v delo, ki mu je prineslo smrt.“

Mons. Cardijn je imel zlato mašo. V baziliki presvetega Srca Jezusovega v Koekelbergu v Bruslju se je zbralo nad 30.000 delavcev, da so proslavili petdesetletnico mašniškega posvečenja svojega ustanovitelja in duhovnega voditelja mons. Cardijna. Namestnik tajništva Vatikanske države, mons. Dell'Acqua je poslal zaslužnemu prelatu posebno pismo, v katerem mu najprej sporoča voščila in blagoslov svetega očeta, ki se zelo veseli njegovega dela, ki ga še vedno z mladostnim srcem opravlja. Potem pa omeni mednarodno romanje

katoliških delavcev, ki bo avgusta prihodnje leto. To romanje bo zanj najlepše plačilo na zemlji. Tudi kardinal Van Roey v spremstvu škofov (van Lierde, van Wayenberg, Schoenmaecker) in mnogih drugih cerkvenih dostojanstvenikov se je udeležil zlate maše mons. Cardijna. Po maši je mons. Cardijn zapel zahvalno pesem, potem pa opravil posebne molitve za ponesrečene rudarje v Marcinelleu. Popoldne so proslavili 45-letnico obstoja, delovanja in zgodovine J. O. C. — To gibanje ima danes v Belgiji 80.000 članov, po vsem svetu pa pol drugi milijon. Do danes je ta organizacija vzgojila 15 milijonov katoliških borcev v delavskem poklicnem življenju. Na koncu je mons. Cardijn priporočal članom, naj vzgoje Cerkvi nove duhovnike in redovnike, ker še tisoč šest sto milijonov ne pozna pri pomočkov za lastno posvečenje.

Japonski prevod svetega pisma. Očetje frančiškani so ustanovili v Tokiu svetopisemski zavod. Apostolski internuncij, mons. Furstenberg, ga je 12. maja odprl. Pred vdorom komunistov na Kitajsko so imeli frančiškani v Peking u slovečo šolo za kitajski jezik in svetopisemski zavod. Ker ne morejo na Kitajskem nič več delati, nadaljujejo svoje delo na Japonskem. Trije očetje frančiškani in dva laika pripravljajo na svetopisemskem zavodu kritični prevod stare in nove zaveze. Tako bodo mogli tudi japonski katoličani brati božjo besedo v svojem jeziku.

VESTI IZ JUŽNE AMERIKE

Sestanek latinskoameriškega škofovskega sveta. Latinskoameriški škofovski svet, ki so ga škofje ustanovili na svojem zborovanju sredi preteklega leta v Río de Janeiro, je imel prvikrat svoje seje od 5. do 15. novembra v Bogoti (Kolumbija). Ustanovil je 6 podtajništev — in sicer: za širjenje in obrambo vere, za vzgojo, za duhovništvo, za dušnopastirstvo, za apostolat laikov in za socialno in dobrododelo delo. Ta podtajništva bodo naredila sporazumno skupni načrt in po njem reševala najnujnej-

ža vprašanja Latinske Amerike — tako, kakor želi sveti oče!

Gibanje za krščansko družino v Argentini. Sveti oče vedno povdarja izredno važnost družine za socialno obnovo. Njegovi govori novoporočencem to posebno dokazujejo. Druga misel, ki jo papež večkrat ponavlja, pa je, da morajo krščanske družine obnoviti v Kristusu družine, ki propadajo. Tako se gibanje za krščansko družino lepo sklada z gibanjem za boljši svet.

To gibanje je v Argentini v letu preganjanja Cerkve priredilo v 26. župnijah predavanja o Kani (o krščanskem zakonu). Udeležilo se jih je 2003 zakonov. Gibanje v Buenos Airesu ima danes 85 zakonskih skupin, v drugih pokrajinah izven mesta pa 43. Ustanovljeno je doslej v šestih argentinskih župnijah. Vsaka dva meseca so duhovne vaje za poročence, v različnih letnih dobah pa za žene in neveste. Vsak torek v tednu je od začetka tega leta tudi govor o krščanski družini v radiju. V samostanu frančiškanskih misijonskih sester v Buenos Airesu se je 36 parov zaročencev pripravilo na zakon z dnevničnimi duhovnimi vajami. Enemu paru je samo tri dni še manjkalo do poroke. V župniji sv. Benedikta je bila že druga vrsta predavanj o Kani, ki se jih je udeleževalo 115 poročenih parov.

Teden Katoliške akcije v Urugvaju. V Urugvaju so od 21. do 28. oktobra priredili IV. medameriški teden Katoliške akcije. Razpravljali so o vprašanjih: 1. Kaj potrebuje danes svet. — 2. Skrivnost Cerkve in njeno poslanstvo v današnjem svetu. — 3. Naloga laikov (katoličanov, ki niso duhovniki). — 4. Ali so laiki v takih pogojih, da morejo prav spolnjevati svojo nalogo? — 5. Temeljna vzgoja za napredek apostolata laikov.

Redovniki v Braziliji so imeli II. kongres. — Brazilski redovniki so avgusta letos v mestu San Pablo priredili svoj II. kongres. Na njem se je zbralo okoli 2.500 redovnikov in redovnic vseh redov in družb. Predsedoval je kardinal Va-

lerij Valeri, načelnik Kongregacije za redovnike, ki je v ta namen prišel iz Rima. Kongres je imel moški in ženski oddelek. Oba sta razpravljala o sodelovanju redovnikov z župnijo in s škofijo.

Apostolat z letalom v Paragvaju. Pomožni škof v Asuncionu, mons. Ramón Bogarin, je obenem s patrom Janezom Escalante dosegel civilno pilotsko dovoljenje. Vpeljati hočeta v svoji deželi cerkvene šole po radiu, kakor jih ima v Kolumbiji pater Salcedo. Da bi mogla izvesti svoj obširen načrt, bi zelo rabila majhna izletniška letala. V Paragvaju je namreč še kakih 40 odstotkov otrok brez šole zaradi pomankanja šol ali revščine, bolezní in drugih vzrokov. Prav ti vzroki ovirajo tudi pouk odraslih v verskih resnicah.

Filmsko tajništvo v Kolumbiji. V Bogoti (Kolumbija) je Katoliška akcija ustanovila posebno Tajništvo za kino. Njegov namen je: usmerjati in vzgajati ljudi o vsem, kar je v zvezi s kinematografsko umetnostjo. Nalogo usmerjanja izvršujejo s pomočjo lista, ki izhaja enkrat na teden in ga pošiljajo v vse dežele in razna mesta Amerike in Evrope. Prva stran tega lista prinaša vedno razlago kinematografske umetnosti, ki jo zaključi navadno ocena glavnih filmov. Potem sledi katoliška ocena, ki jo je kongres za kino v Koloniji napravil posegej za Kolumbijo in razporeditev filmov, ki se uprizarjajo v bogotskih kinodvoranah. Tajništvo ima tudi poseben odbor, katerega člani razlagajo občinstvu filme iz umetnostnega, tehničnega in нравnega vidika. Pravkar so končali tri tečaje o kinematografski umetnosti. Prvega je vodil pater Sinaldi, dominikanec iz vseučilišča „Pro Deo“ v Rimu. Vzbudil je veliko zanimanje in pridobil mnogo oseb v Bogoti, da so začele študirati umetnost. Drugi tečaj je vodil jezuit, p. Rafael Sánchez. Udeleževalo se ga je 80 oseb iz raznih krajev Kolumbije. Tretji tečaj se je vršil v Bogoti. Vodil ga je isti duhovnik. Namenjen je bil predvsem članom Narodnega ocenjevalnega odbora za filme.

Vstopamo v leto srebrnega jubileja

Naša revija začenja z letom 1957 svoj 25. letnik; z drugimi besedami: obhajala bo svoj srebrni jubilej.

Petindvajset let v življenju človeka ni mnogo; toda v življenju revije, zlasti take, kot je naša, ki skrbi za slovenske izseljence, pa je tak jubilej gotovo že pomemben in vreden proslavitve.

Ob važnih trenutkih človek rad pogleda nazaj in naprej. Tako smo storili tudi mi. Razpisali smo anketo in naprosili bralce in prijatelje revije, da nam povedo svoje mnenje. Njih misli naj bi nam bile, kolikor je to v danih razmerah mogoče, smernica za bodočnost.

Vsi, ki so nam na anketo odgovorili, pohvalijo sedanjo obliko in zunanjo opremo. Niso pa toliko zadovoljni s slikami znotraj revije. Res škoda, da dostikrat tako lepe slike iz domovine tako megleno izpadejo. V tem oziru isto občutijo tudi uredniki. Tiskarna v tem oziru ne stori vsega, kar bi lahko.

Tudi niso vsi istega mnenja glede števila slik. Eni pravijo, naj jih bo manj, da tako ne bo treba reviji povečati cene; drugi pa pravijo, da je revija prav zato tako privlačna, ker nudi toliko spominov iz domovine.

Glede vsebine so mnenja zelo različna. Vsi povdarjajo, naj se revija omeji povsem na članke z versko vsebino, češ da je za druge probleme Slovincem na razpolago veliko število drugih listov in knjig. Pisani naj bi bili članki preprosto in bili naj bi kratki. Učenih razprav naj bi se izogibali. Mnogi so izrazili željo, naj bi gg. Klemenčič, Košmerlj in dr. Žakelj več sodelovali, kajti znajo pisati lepo in poljudno. — Zelo pogrešajo naročniki tudi člankov iz moralnega področja. Naj bi g. dr. Lenček nadaljeval svoje razpravljanje s področja čistosti, kajti način njegovega pisanja je zelo posrečen.

Kaj so ljudje v zadnjem letu najbolj brali? Gotovo je doživel izreden uspeh prevod romana „Usodna preobleka“. Ljudje so ga šli brat, komaj so dobili novo številko v roke. Pohvalili in radi so prebrali tudi sestavke Gregorja Hribarja, zgodbo Gospoda Janeza, kram-

ijanja g. župnika Zabreta „Kako so vzgajali naši stari in še kaj“ in potopis urednika Jožefa Juraka „Hodil po zemlji sem čilski“.

Za novi letnik torej približno vemo, kaj naj pišemo. Dasi skoro noben sodelovalec pri anketi ni pohvalil člankov bogoslovne vsebine, smatramo vendarle za potrebno, da nudimo naročnikom globoko in temeljito versko hrano, čeprav te vrste člankov mnogi radi odložijo, nazadnje sploh ne preberejo. Pa so zelo potrebni, tako za revijo, da ne zdrkne na povprečnost tukajšnjih listov, kot za bralce, da ne postanejo nevedni v verskih rečeh.

Zato bomo v novem letu govorili mnogo o Cerkvi in našem sodelovanju z njo. Saj vemo, da izven nje za nas ni zveličanja. Dr. Gogala nam bo kot do sedaj razlagal sv. pismo, ki ga mi katoličani žal veliko manj poznamo kot protestantje. Objavljali bomo zgodbe spreobrnjenecv in življenjepise slovanskih svetnikov.

V vsaki številki se bomo spomnili naših fantov in deklet in njih problemov. Zanimali se bomo za sodobna vprašanja in jih reševali s katoliškega stališča.

V pripovedništvu smo odvisni od dobre volje tistih, ki jim je Bog dal pripovedne zmožnosti. Skušali bomo nuditi čim več klenega branja. Pisatelj Gregor Hribar, ki ga ljudje med prvimi vedno preberejo, nam je že zagotovil sodelovanje tudi za novi letnik.

Mesto romana bomo letos objavljali prevod dela, ki je doživel po svetu nebroj izdaj in ob katerem se bodo bralci vsakič pristrčno nasmejali: Gospod Kamilo (Don Camilo). Pisatelj Giovanni Guareschi nam je rad dovolil prevod pod edinim pogojem: da mu pošljemo deset izvodov vsake številke, v kateri bo objavljeno njegovo delo.

Ostale strani v reviji bomo izpolnili kot sedaj s pregledi iz življenja Cerkve, naših izseljencev in življenja v domovini. Kar pa nismo omenili, pa boste tekom leta sami odkrili, gotovo v vaše zadovoljstvo.

Prosimo torej vse naročnike revije, da nam ostanejo zvesti tudi v letu srebrnega jubileja in nam skušajo pridobiti še novih naročnikov, saj naša revija živi le od naročnine. Zato tudi zelo želimo, da poravnajo svoje obveznosti čim preje, v prvih mesecih novega leta. Na ta način bo mogla revija redno izhajati in v polni meri izpolniti svoje poslanstvo.

Konzorcij in uredniki revije „Duhovno življenje“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO XXIV

Številka 12

DECEMBER

V tej številki boste brali:

Pozdrav Slovencev v Argentini škofu dr. Gregoriju Rožmanu	625
Življenjski advent (Škof dr. Gr. Rožman)	626
Papeški molitveni namen za december 1956 (prof. Alojzij Geržinič)	629
La justicia social (Luz de Also)	630
Delavec v sodobnem svetu (Gr. Mali)	631
Slovenski svētiki (Anton Merkun) ...	633
Telo v službi duha (dr. Alojzij Starec)	636
Kopalna sezona (dr. Ignacij Lenček) ..	639
Marijina Legija (Jože Guštin)	642
Kristusove besede o milosti (dr. Milan Kopušar)	647
Naš bil nekda j ve s ta raj (Gregor Hribar)	649
Molitev papeža Pija XII. za svetost duhovnikov	654
Marta in Marija (dr. Mirko Gogala) ..	655
Usodne posledice beneškega plebiscita (Marijan Marolt)	660
Iz domačih tal	665
Kako so vzgajali stari in še kaj (fzt) ..	669
Med nami	673
Mesec vznaja nad Igusó (Vladimir Kos)	676
Sto deset let „Krsta pri Savici“ (O.) ...	677
Iz sveta	680
Vstopamo v leto srebrnega jubileja	686
Misli	628, 679

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“ je slovenski verski mesečnik

Izdaja ga konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor, ki ga sestavljajo dr. Gnidovec France, Jurak Jože, Mali Gregor, dr. Rozman Branko; za tehnično opremo in fotografije skrbi Valentin Bohinc.

Platnice in stalna zaglavja je narisal Hotimir Gorazd.

Celoletna naročnina znaša za Argentino in države, ki nanjo mejijo (razen Uruguaya) 70 pesov. Za Uruguay in ostale dežele latinske Amerike, kakor tudi za vse dežele, če se plača v argentinskih pesih, je naročnina 90 pesov; za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev, za Avstrijo 75 šilingov, za Italijo 2000 lir, drugod v protivrednosti dolarja.

Tiska tiskarna Salguero, Salguero 1506, Buenos Aires

CORREO
ARGENTINO
Suc. 6

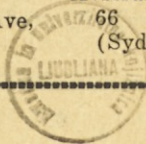
TARIFA
REDUCIDA

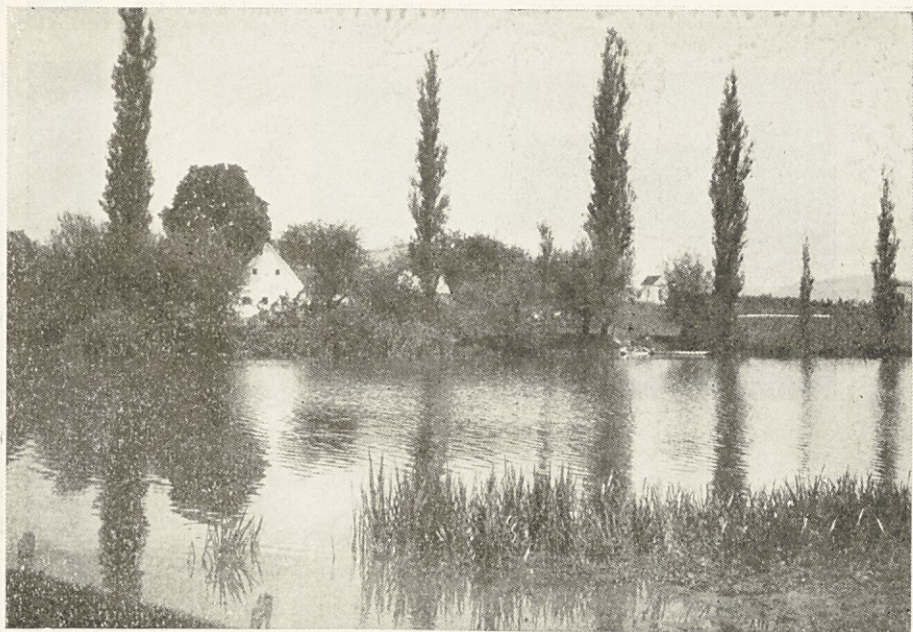
Concesión
No. 2560

Revijo morete naročiti in plačati pri naslednjih poverjenikih:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires in poverjeniki „Čebelice“.
Braziliija: Vinko Mirt, Caixa Postal 7058, São Paulo, Brasil.
U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.
Kanada: Ivan Marn, 83 Victor Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.
Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzetta 18, Gorizia.
Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten.
Avstralija: rev. Bernard Ambrožič, Gordon Str., Paddington (Sydney)

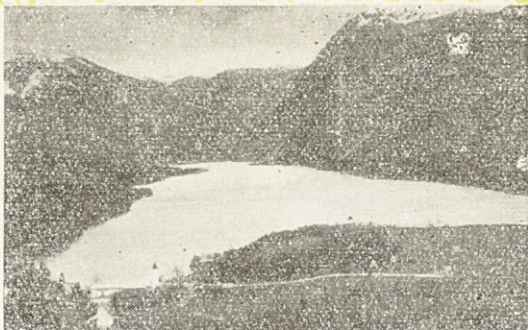

Skrivnostno lepa reka Krka, ki daje vsej romantični pokrajini naše valovite Dolenjske posebno privlačen čar.

Spodaj: Znamenita cerkev sv. Petra v Dvoru pri Polhovem gradu (iz l. 1525), ki so jo gradili polhograjski graščaki, kot graščinsko cerkev. Veliki portal in še ohranjeni kip sv. Petra je izdelal Gregor Rückenstein, ki je po vsej verjetnosti tudi gradbenik cerkve.

Bohinjsko jezero stoji pokojno,
sledu ni več vnanjega viharja,
al somov vojska pod vodó ne mine
in drugih rojarjev v dnu globočine.

Al jezero, ki na njega pokrajni
stojiš, ni, črtomir, podoba tvoja?

Francé Prešeren: KRST PRI SAVICI